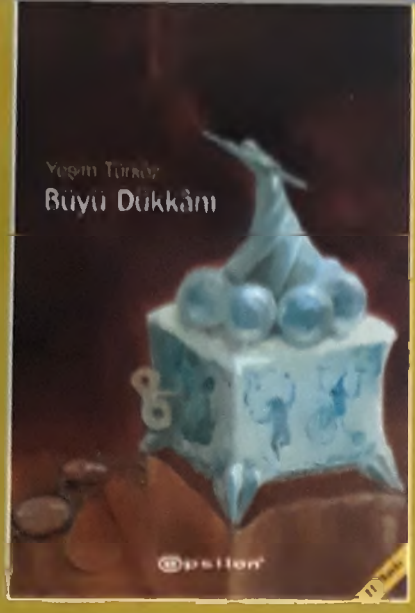
813.42 Tür
67850

Yeşim Türköz

Büyü Dükkânı'nda İki Çınar

epsilon

Büyü Dükkânı, hayatta istenebilecek her şeyin varolduğu, mucizevi alışverişlerin gerçekleştiği bir mekândır. Ünü ülkenin dört bir tarafına yayılmış olan bu dükkâna gelen müşterilerin tek bir hedefi vardır: Kendilerine her şeyin vaat edildiği bu yerden, hayatta en çok istedikleri şeyi almadan ayrılmamak... Kimisi geçmiş yıllarını geri almak, kimi büyük bir aşk yaşamak, kimi de korkularından kurtulmak için oradadır. İsteklerine biçilen bedeli ödemeye çoktan hazırdırlar. Ancak Büyü Dükkânı'ndaki alışverişler kolay değildir. Çünkü usta satıcının bir kuralı vardır: Müşterisini dükkândan alabileceği en iyi şeyle göndermek... Yaşlı adam ile müşterileri arasında geçen sıkı pazarlıklar, hayata dair önemli sorgulamalar içermektedir. Büyü Dükkânı'nda siz de kendi gerçeğinizle karşılaşabilirsiniz. Ancak şu soruya hazırlıklı olun:
Hayatta en çok istediğiniz şey, hayattan alabileceğiniz en iyi şey midir?

191

Hayatta en çok istediğiniz şey, hayattan alabileceğiniz en iyi şey midir?

Büyü Dükkânı'ndan

Yeşim Türköz, çok sevilen kitabı **Büyü Dükkânı**'nın büyülü mekânına yıllar sonra tekrar gidiyor ve okuyucusunu, eski diyarda yepyeni bir buluşmaya davet ediyor. Mucizevî alışverişlerin yapıldığı bu mekânda, bizleri yeni müşteriler, yeni pazarlıklar ve bambaşka sürprizler bekliyor.
Büyü Dükkânı, müşterilerine ikinci kez kapısını açarken, dükkân sahibi yaşlı adam, yazarı ve okuyucuyu, mekânının daha da içine alarak, öznel dünyasının derin katmanlarında buluşturuyor; kendi hayat serüvenini günışığına çıkarıyor.

Yazar diyor ki:
"Büyü Dükkânı'na yaptığınız bu ikinci ziyaret, ilkinden farklı olacak. Yeni müşteriler ile yeni alışverişlerde daha çetin pazarlıklarla karşılaşacaksınız. Ancak orada pazarlıklardan çok daha fazlasına tanık olacaksınız. Alışveriş biter bitmez oradan ayrılmayacak, bu sihirli mekânda misafir olacaksınız. Peki, sihir bozulacak mı? Kim bilir? Belki de sihir sizin gözlerinizdedir..."

Vahid Paşa İl Halk Küt.
1 007000 67850
online alışveriş: yenisayfa.com.tr

BÜYÜ DÜKKÂNI'NDA İKİ ÇINAR

BÜYÜ DÜKKÂNI'NDA İKİ ÇINAR

Yazarı: Yeşim Türköz
Genel Yayın Yönetmeni: Meltem Erkmen
Yayına Hazırlayan: Nihal Kuşhan
Düzenleme: Gülen Işık
Kapak Resmi: Ersun Türköz
Kapak Uygulama: Berna Özbek Keleş

1. Baskı: Nisan 2011

ISBN: 978 9944 82-394-4

© Yeşim Türköz
Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.

Baskı ve Cilt: Kitap Matbaacılık
Davutpaşa Cad. No: 123 Kat: 1 Topkapı-İst
Tel: (0212) 482 99 10 (pbx)
Fax: (0212) 482 99 78

Yayımlayan:
Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.
Osmanlı Sk. Osmanlı İş Merkezi No:18 / 4-5 Taksim/İstanbul
Tel: 0212.252 38 21 pbx Faks: 252 63 98
İnternet adresi: www.epsilonyayinevi.com
e-mail: epsilon@epsilonyayinevi.com

Bana, küçük bedenleri içindeki büyük yüreklerini açan ve saklı bahçelerinde gezinme şansı vererek, olağanüstü çocuk dünyasını yeniden öğreten, sevgili çocuklarım Burak ve Yaman'a ithaf ediyorum...

YAŞAM ÖYKÜSÜ

Bir İstanbul sonbaharında dünyaya geldim. Yaşamımın ilk dört yılı Beykoz'da, boğaza bakan, bahçesinde ıhlamur ve incir ağaçlarıyla türlü çiçekler olan küçük bir evde geçti. Ardından, babamın işi nedeniyle güzel bir Karadeniz şehri olan Giresun'a taşındık. O yıllar, insanların doğaya karşı nazik, doğanın da çocuklara karşı cömert olduğu zamanlardı. Benim çocukluğum, bahçeli evlerde ve büyüklerin fazla müdahale etmediği doğal oyun alanlarında geçti. Büyük şehir yaşamı, hava kirliliği, koşturmaca, kalabalık ve trafik yoğunluğu gibi kavramlarla tanışmam, ilk kez üniversite yıllarımda oldu.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nden mezun olduktan sonra yine aynı bölümden Klinik Psikoloji alanında bilim uzmanlığı derecesi aldım. Sosyometri ve psikodrama alanında, Prof. Dr. Abdülkadir Özbek'in liderliğinde, Türk ve yabancı psikoterapistler tarafından yürütülen gruplarda, 4 yıl boyunca uygulamalı eğitimden geçtim. Farklı dönemlerde, bilişsel psikoterapi, aile ve çiftlerle psikoterapi, grup psikoterapisi, psikodinamik psikoterapi ve gestalt psikoterapisi alanlarında, yetkin kişilerden uygulamalı eğitimler aldım.

Öğrenmeyi çok sevdiğimi fark ettiğimden bu yana öğrencilikten hiç kopmadım. 2007 yılında, Ankara Üniversitesi'nde, Klinik Psikoloji alanında doktora programımı tamamladım. Halen İstanbul Psikodrama Enstitüsü'nde üst aşama psikodrama eğitiminden geçmekteyim.

Çok sevdiğim mesleğimi Ankara'da sürdürmekte ve psikoterapist olarak çalışmaktayım. Uygulama alanlarım, ergen ve yetişkinlerde bireysel psikoterapi, çift, aile ve grup psikoterapileridir.

Evliyim; Burak ve Yaman adında iki oğlum var. Çalışmayı, öğrenmeyi, yazmayı ve oyun oynamayı çok seviyorum.

Dr. Psk. Yeşim Türköz

TEŞEKKÜR

Yazmak, bir tür maceraperestlik gibi gelir bana. Çocuksu bir hevesle çıktığım ve sonunda nereye ulaşacağımın meçhul olduğu bir yolculuktayımdır sanki yazarken. Yapayalnız görünen bir uğraşı olmasına rağmen, aslında yol boyu hiç de yalnız hissetmediğimi fark ederim. Kendileri bilmese de birçok yol arkadaşım vardır yanı başımda. Gerek teşvikleri, gerek merakları, gerek güvenleri, gerekse öğrettikleri ile bana kendimi işe yarar hissettirir, her daim güç verirler. Sevgili aileme, dostlarıma, meslektaşlarıma, hocalarıma, danışanlarıma, iç dünyamda hep var oldukları; yazarken yüreğimi boş bırakmadıkları için sonsuz teşekkürler...

İlk iki kitabım **Büyü Dükkânı** ve **İç Dünya Oyunları**'nın okurları o kadar cesaretlendirici oldular ki içimdeki yazma ateşinin sönmesine izin vermediler. Onlara da manevi varlıklarıyla bana eşlik ettikleri için teşekkürü borç biliyorum.

Yazdıklarımı gerçekten okuyan ve yenilerini yazmak için beni yüreklendiren, kendisi de çok güzel yazılar yazan, bana cennetteki anneciğim ve babacığımın bu dünyadaki yadigârı, sevgili ablacığım Ayfer Kitapçı'ya ve kalbi de en az adı kadar

eşsiz olan sevgili yeğenim Berceste'ye, beni daima desteklediklerı için sonsuz teşekkürler...

Kitabı yazarken yavaşladığım bir dönemde, İstanbul Psikodrama Enstitüsü'nde, üst aşama eğitime başlayarak, İstanbul 23 Grubu ile tanıştım. Bu müthiş grubun gücü ve psikodramanın sihri ile yazma eylemim yeniden ivme kazandı ve kısa bir süre içinde ***"Büyü Dükkânı'nda İki Çınar"*** ortaya çıktı. Grup arkadaşlarıma; grup liderlerim sevgili Deniz Altınay ve Neşe Karabekir'e, bana kattıkları her şey için içtenlikle teşekkür ediyorum.

Olağanüstü yetenekleri ve vazgeçilmez varlığı ile sevgili eşim Ersun, her zaman olduğu gibi bu kez de daima yanımda idi. Kitabımı baştan sona okuyan ilk geribildirimleri veren, son derece isabetli düzeltmeler yaparak, kurgunun yerine oturmasını sağlayan hep o oldu. Tabii ki bu kitapta da kapak resmi, yine onun yaratıcı iç dünyasından ve usta fırçasından ortaya çıktı. İhtiyacım olduğunda, emeğini benden hiçbir zaman esirgemediği ve bana gerçek bir hayat arkadaşı olduğu için kendisine teşekkür borçluyum.

Son olarak, birlikte çalışmaktan mutluluk duyduğum Epsilon Yayınevi'nin usta kadrosuna, kitabın yayına hazırlanması aşamasında ortaya koydukları incelikli ve özenli çalışma için şükranlarımı sunuyorum.

BÜYÜ DÜKKÂNI

Kimimiz düşlerle dost olur; düş kurar alabildiğine... Kimimiz düşlerden korkar; gerçeğe dönüş zor olur diye... Oysa düşlemin alacakaranlığı, hem gerçeğin, hem düşün dostudur. Orada oyun vardır; umut vardır; heyecan vardır; orada yaratıcılığın cesaret tohumları atılmaktadır. Neyin ne kadar "gerçek" olduğunun hiçbir önemi yoktur. Orada duyumsadığınızın, fark ettiğinizin kendisi bir "gerçek"tir artık. Sizin gerçeğiniz...

Büyü Dükkânı, hayatta istenebilecek her şeyin var olduğu, mucizevî alışverişlerin gerçekleştiği bir mekândır. Ünü ülkenin dört bir tarafına yayılmış olan bu dükkâna gelen müşterilerin tek bir hedefi vardır: Kendilerine her şeyin vaat edildiği bu yerden, hayatta en çok istedikleri şeyi almadan ayrılmamak... Kimisi geçmiş yıllarını geri almak, kimi büyük bir aşk yaşamak, kimi de korkularından kurtulmak için oradadır. İsteklerine biçilen bedeli ödemeye çoktan hazırdırlar. Ancak Büyü Dükkânı'ndaki alışverişler kolay değildir. Çünkü usta satıcının bir kuralı vardır: Müşterisini dükkândan alabileceği en iyi şeyle göndermek... Yaşlı adam ile müşterileri arasında geçen sıkı pazarlıklar, hayata dair önemli sorgulamalar içermektedir.

Büyü Dükkânı'nda siz de kendi gerçeğinizle karşılaşabilirsiniz. Ancak şu soruya hazırlıklı olun:

Hayatta en çok istediğiniz şey, hayattan alabileceğiniz en iyi şey midir?

BAŞLARKEN

Bazen içinizden bir ses, yıllar önce gittiğiniz bir yere, sizi yeniden çağırır. Önce bunu, maziye duyulan özlemin uçarı bir hevesi gibi görür, duymazdan gelirsiniz... Ancak gel zaman git zaman, her defasında biraz daha yükselerek kendini duyurmaya çalışır. Bu o kadar güçlü bir davettir ki sonunda kayıtsız kalamaz ve pılınızı pırtınızı toplayıp yollara düşersiniz. İkinci yolculuk daha zordur çünkü bu kez ilkinde görmediğiniz şeyleri görmek, kuytu köşelere bakmak, ilk seferinde önünden hızla geçip gittiğiniz ya da mesafeli durduğunuz örtük kapıların ardındaki loş mekânlara girip çıkmak gibi heyecanların peşindesinizdir. Bir nevi, eski bir diyara yeni ziyarettir bu... Eskinin değerini bilerek ona saygıyla yaklaşmanızı ama oraya yeni bir soluk getirmenizi gerektiren...

Büyü Dükkânı'nda İki Çınar, işte böyle bir yolculuğun eseridir. Yıllar önce, bir psikodrama tekniğinden yola çıkarak kurgulamış olduğum ***Büyü Dükkânı*** isimli öykü kitabımın okurlar tarafından içtenlikle sahiplenilerek yaşatılması, canlılığının korunması ve devamının beklenmesi, bana bu büyülü mekânı yeniden ziyaret etme cesareti verdi. Bu ikinci serüvenin benim için birincisinden en büyük farkı ve en etkileyici

yanı, yol boyu yalnız olmadığımı bilmekti. Büyü Dükkânı dostları, manevi varlıkları ile daima yanımda idiler; yoluma hep ışık tuttular. **Büyü Dükkânı'nda İki Çınar,** bizim ortak eserimizdir.

Bana ve okuyucusuna kapısını ikinci kez açan Büyü Dükkânı'nda bu kez bizi, yeni müşteriler ve yeni alışverişler kadar, başka sürprizler de bekliyor. Kısacası dükkân sahibi yaşlı adam, yazarı ve okuyucuyu, büyülü mekânının daha da içine alarak, öznel dünyasının alt katmanlarına davet ediyor. Tutkularını, özlemlerini, korkularını, acılarını, zaaflarını, aşkını, hüsranını ve şefkatini günışığına çıkarıyor; kendi hayat serüvenini bizimle paylaşıyor.

Büyü Dükkânı'na yaptığınız bu ikinci ziyaret, ilkinden farklı olacak. Yeni müşteriler ile yeni alışverişlerde daha çetin pazarlıklarla karşılaşacaksınız. Ancak orada pazarlıklardan çok daha fazlasına tanık olacaksınız. Bu kez Büyü Dükkânı, sizi içinde ağırlayacak. Alışveriş biter bitmez bu mekândan ayrılmayacaksınız. Peki, sihir bozulacak mı? Kim bilir? Belki de sihir sizin gözlerinizdedir...

Yolunuz açık, ufkunuz aydınlık, yüreğiniz cömert olsun...

Yeşim Türköz
Ocak 2011

Uzun, çok uzun zamandır hiç bu kadar heyecanlandığını anımsamıyordu yaşlı adam. Suyun serinliğinden medet umarcasına, titrek avuçlarını birkaç kez suyla doldurarak yüzüne çarptı. Artık sakinleşmiş olmayı umut ederek aynaya baktığında, taze gün ışığının aydınlattığı yüzündeki derin çizgilerin arasından, dans eder gibi kıvrılarak akıp giden su damlacıklarının pırıltısını gördü. İçindeki tarifsiz coşkuya eşlik ettiklerini düşünerek gülümsedi. Duvardaki beyaz havluya uzanarak yüzünü kuruladı. Az önce, dörtnala atın nalın sesleri gibi kulağında çınlayan kalp atışlarının, giderek yavaşladığını hissedince rahatladı. Artık heyecanı, kalp yormayan bir sevince dönüşmüştü.

Ön tarafa geçip, hem yola bakan, hem de doğu cephesine bakan pencerelerinin perdelerini sonuna kadar açtı. Sonbahar mevsiminin sabah serinliğini hissetmek için ön cephedeki pencereyi araladı. Kendinden bile gizlemeye çalışırcasına acele bir bakış attı yola. Bir ümit belki erken gelirler diye... Sonra da kendi kendine yakalanmış olmanın muzipliğiyle tatlı tatlı söylendi: "Acelen ne be ihtiyar? Gelecekler işte. Hem küçücük çocuğu sabahın bu saatinde ne diye uyandırsınlar ki? Öğlene doğru dediler ya... Sabırlı ol, sabırlı..." Yola arkasını dönüp ağır ağır mutfağa gitti. Elinde sabah kahvesiyle geri döndüğünde, mis gibi taze havanın içeri dolmuş olduğunu fark ederek derin bir nefes aldı. Sallanan koltuğuna oturarak, kahvesini yudumlamaya başladı.

Bir hafta önce Büyü Dükkânı'nı bir aile ziyaret etmişti. Bunlar, anne, baba ve yedi yaşında bir erkek çocuğu idi. Yaşlı satıcı onların da dükkânın olağan müşterilerinden olduklarını zannederek pazarlığa hazırlanırken, birden bambaşka bir konu için geldiklerini anlamıştı.

Anne ve baba maddi olarak zor durumdaydı ve uzak bir ülkede, bir yıllığına bir iş olanağı elde etmişlerdi. Eğer gidip orada çalışırlarsa, para biriktirebilecekler ve döndüklerinde çocuklarının iyi bir eğitim almasını sağlayabileceklerdi. Ancak küçük bir sorun vardı, çocuğu yanlarında götüremiyorlardı. Geçen yıl okula başlamıştı ve okulunu çok seviyordu. Kendileri beden işçiliği yapacakları için fark etmiyordu ama gidecekleri ülkenin dilini bilmemeleri, küçük çocuğun orada okuldan uzak kalmasına neden olacaktı. Onu, okulundan ayırmamak için burada bırakmaktan başka çareleri yoktu. Akrabalarından biri çocuğu seve seve kabul ederdi ancak o, bu öneriyi reddetmişti. Reddetmekle de kalmamış, anne ve babasını hayrete düşürecek başka bir teklifte bulunmuştu. Onlar uzağa gidecekler, kendisi de bu bir yıl boyunca Büyü Dükkânı'ndaki yaşlı adamla kalacaktı. Anne ve babası, Büyü Dükkânı'nın ve yaşlı adamın varlığından haberdar olmalarına rağmen daha önce hiç karşılaşmamışlardı. O halde yedi yaşındaki bir çocuk Büyü Dükkânı'nı nereden bilebilirdi?

Bunu sorduklarında, çocuk, sınıftaki bir arkadaşının, ona Büyü Dükkânı diye bir yerden ve oradaki yaşlı satıcıdan söz ettiğini anlatmıştı. Bu kızın anlattıklarına göre, birkaç yıl önce bir gün, ağabeyiyle birlikte Büyü Dükkânı diye bir yere gitmişler ve orada çubuktan bir ev yapıp oyun oynamışlardı.

İnanmazsa gidip, büyük sınıftaki ağabeyine sorabilirdi. Bunları duyan çocuk, o günden sonra, Büyü Dükkânı'na gitmeyi ve yaşlı satıcıyla tanışmayı hayal edip durmuştu. Sonra da annesiyle babasının uzaklara gideceklerini öğrenince bunu fırsat bilip, "Beni oraya bırakırsanız sizin uzaklara gitmenize ses çıkarmam, yoksa ben de sizinle gelirim," diye tutturmuştu. Anne ile baba, önce bu isteği ciddiye almayarak gülmüş, ancak sonra çocuklarının hiç de şaka yapar gibi bir hali olmadığını anlamaya başlamışlardı. Bunun mümkün olamayacağını, yaşlı adamı tanımadıklarını, onun böyle bir şeyi kabul edeceğini hiç sanmadıklarını, kabul etse bile küçük bir çocukla uğraşmasının çok zor olacağını söyleyerek onu ikna etmeye çalıştılarsa da çocuk asla bu isteğinden vazgeçmiyordu. Ne yumuşaklık, ne de sertlik işe yaramıştı. Okulu, Büyü Dükkânı'na yarım saat uzaklıktaki köydeydi. Ona kalsa, okula kendi kendisine gidip gelebilir, yaşlı adama yük olmazdı. Öğretmeniyle konuşup, ondan, çocuklarını ikna etmesini istemişler, ancak öğretmen de bu konuda başarısız olmuştu. Anne baba çaresiz, en sonunda Büyü Dükkânı'na gelmeye ve yaşlı adamdan yardım istemeye karar vermişlerdi. İşte bunun için buradaydılar.

Yaşlı adamın, başlangıçta sakin atan yüreği, konuşmanın sonuna doğru çarpmaya başlamıştı.

Küçük çocuk, annesi ile arada sırada lafa karışan babasını dinlerken, göz ucuyla yaşlı adamı süzüyordu. Bunun farkına varan adam gülümseyerek ona göz kırptı. Sakin gibi görünse de çocuktan daha heyecanlı olduğunun farkındaydı.

Yaşamının, yarım asra yakın bir kısmını yalnız geçiren ve çocukları çok seven biri için, kalan sayılı zamanın kayda değer bir bölümünü bir çocukla paylaşma fikri bile yeterince yürek hoplatıcıydı. Bu faslı fazla uzatmamaya karar vererek, çocuklarının kendisiyle kalmasını memnuniyetle kabul edeceğini söyledi anne ve babaya. Sonra da koltuğunda öne doğru eğilerek ona elini uzattı; "Hoş geldin, evlat," dedi. Çocuk, sevinç ve utanma karışımı hafif bir donuklukla kafasını sallarken, küçük elini o kocaman avucun içine bırakıvermişti. O anda ilginç bir biçimde, heyecanı geçivermişti yaşlı adamın. Sanki dün yaşanmış gibi tanıdık bir sahneydi bu onun için. Çocuğun sıcak, terli elini sıkıca kavrarken bir yandan da bu duyumu daha önce nerede ve nasıl yaşadığını düşünüyordu.

Dinç belleği birden yıllar öncesine götürdü onu. Çok sevdiği kadına evlenme teklif ederken kurduğu ve hiç gerçekleşmemiş olan hayali geldi gözünün önüne. Bir çocukları olacak, onun küçücük elini avucunun içinde sıkı sıkı tutarak ona hayatı öğretecekti. Bunu o kadar canlı hayal etmişti ki o anda ellerinin içi tıpkı şu andaki gibi sıcacık olmuş, gözleri nemlenmişti. Hayatında ilk kez, iki kişi arasındaki büyük sevginin, bir üçüncüye hayat vermesine dair derin arzuyu hissetmişti içinde. Bunu, sevdiği kadından gizleyip gizlememek konusunda tereddüt etmiş, sonra da kendine saklamıştı nedense. Belki de evlenme teklifini, bir aile tablosunun göz boyayıcılığı içinde sunmaya çalışıyor görünmemek içindi bu tasarrufu. Karşısındaki kadının duygusal kıvamı kendisininkine yakın olmayabilirdi. Onu girmeye hazır olmadığı bir ırmağa davet ederek ürpertmek istememişti. Ancak sonraları, o andaki temkinliliğini çok fazla bulmuştu. Çünkü sevdiği kadın, hiçbir zaman onun bu hayalini öğrenemeyecekti.

Anılar arasında hızla yol alan belleğinin, onu içinde bulunduğu ana döndürmesi uzun sürmemişti. Çocuğu hafifçe kendine çekerek, dizine yasladı. O artık rahatlamış, gülümsüyordu.

"Beni kabul ettiğiniz için teşekkür ederim," dedi önceden hazırlanmış bir cümleyi kusursuz sarf etmiş olmanın çocuksu gururuyla.

Yaşlı adam ise karşılığında hafifçe sırtını sıvazladı küçük misafirinin ve sordu:

"Senin adın ne?"

Çocuk, kendisinden beklenmeyecek kadar gür bir sesle yanıt verdi:

"Çınar."

"Çınar... Çok güzel bir adın var. Gerçekten çok güzel... Umarım burada mutlu olursun Çınar."

Çınar'ın annesiyle babası da mahcup bir minnettarlık ifadesiyle teşekkür ettiler Büyü Dükkânı'nın sahibine. Rahatlamış görünüyorlardı. Hep birlikte dükkândan ayrılırken, bir hafta sonrası için randevulaştılar. Ülkeden ayrılacakları günün sabahında Çınar'ı birkaç eşyasıyla birlikte getirip yaşlı adama emanet edeceklerdi. Ona kendilerinden bir isteği olup olmadığını sordular. Dükkân sahibi tok bir gülümsemeyle onları selamladı ve şu sözler dökülüverdi dudaklarının arasından:

"Büyü Dükkânı'ndaki alışverişlerin, çetin pazarlıklara dayandığını duymuşsunuzdur. Buraya gelen herkesin benden bir şey istemesine ve bunun karşılığında bir bedel biçmeye alışkınım. Ancak siz benden bir şey ister gibi görünürken aslında bana o kadar büyük bir mutluluk sundunuz ki galiba bu durumda benim size bir bedel ödemem gerekecek."

Küçük Çınar, anne ve babasıyla uzaklaşırken, sık sık dönüp verandada duran yaşlı adama bakıyor, çekingen bir çabuklukla ona el sallıyordu. Her el sallayışında, annesinin ayıp olur kaygısıyla onu hafifçe çektiği ve bir an önce uzaklaştırmaya çalıştığı fark ediliyordu. Yaşlı adam, buğulanan gözlerini elinin tersiyle silerek merdivenin hemen yanında duran küçük tahta tabureye oturdu. Çınar'ın el sallayışlarına her seferinde karşılık vererek, uzaklaşmalarını izledi. Bir süre sonra siluet haline gelerek gözden kayboldular.

İşte tam da o sırada göğsünün ortasında bir kelebeğin kanat çırpması gibi bir şey hissetti.

"Ya geri gelmezlerse?" diye geçirdi aklından. "Ya çekinir de vazgeçerlerse?" Yüzüne aniden bir gölge düştü. Bakışlarının matlaştığını hissedebiliyordu. Sanki aydınlık bir sokaktaki lambaların ardı ardına sönmesi ve en sonunda sokağın karanlığa gömülmesi gibi bir ıssızlık belirdi içinde. Yabancı olmayan ama unutulmaya yüz tutmuş bu ruh hali onu korkutmuştu. Sıkıntı içinde söylenmeye başladı kendi kendine.

"Bundan bir saat önce hayatımda bu çocuk yoktu. Hatta böyle bir çocuğun varlığından bile haberim yoktu. Ve ben

huzurlu, mutlu bir adamdım. Gelmezse ne değişecek hayatımda? Hiçbir şey... Yine eskisi gibi yaşamaya devam edeceğim. Öyleyse bu endişe neden? Neden bir saat önceki gibi huzurlu hissedemiyorum şu anda?"

Yaşlı adam haklıydı. O bir saati aradan çıkarsa her şey eskisi gibi devam edebilirdi. Ama bunun, kuru bir matematikten başka bir şey olmadığını çok iyi biliyordu. Bir şeye sahip olmamakla, onu kaybetmek hiçbir zaman aynı şey olmamıştı. Yaşanan her an, hayat suyunun içindeki bir damla gibiydi. O damlayı geri almak mümkün değildi. Damla bir kez oraya aktıktan sonra, suya yayılır, suyla bütünleşir ve suyu değiştirirdi. Buna umutlarınız da dâhildi. Umut, bir kez doğduktan sonra, sanki yaşayan hücrelere dönüşüyor ve yok oluşu sizden bir şeyleri eksiltiyordu. Yaşanmış zamanların aritmetiği olamazdı. Onlar, artık yalın zaman dilimleri değildi. Yaşlı adam için de o bir saat, altmış dakikadan çok daha fazla şey barındırıyordu içinde... Elbette bunları kaybetmek canını çok acıtırdı.

"Hem de çok..." diye sızlandı taburesinde oturup sırtını kamburlaştırırken.

O günden beri, göğsündeki kelebeğin, hiç pes etmeden kanat çırptığını hissetti. Zaman zaman kendini yatıştırmayı başarıp rahatlasa da bu anlar çok uzun sürmüyordu. Tam, *"artık sakinleştim galiba"* derken, ansızın göğsünün ortasındaki küçücük bir noktadan beliren bir heyecan parçacığı, önlenemez bir biçimde dalga dalga büyüyerek, bütün bedenine yayılıveriyordu. Bir hafta boyunca, umut ve umutsuzluk ara-

sındaki o muğlâk coğrafyada gezinip durdu. Şimdi ise beklenen an yaklaşırken, kendini her türlü sonuca hazırlamaya çalışan bir organizmanın, zorunlu ve hafif donuk sükûnetini hissediyordu. Porselen kahve fincanını, yanındaki sehpaya bırakıp ayağa kalktı. Ağır adımlarla arka taraftaki mutfağa giderken, dönüp fincanını almayı düşündüyse de vazgeçti. Yapacak işlerinin olması zamanın daha çabuk geçmesine yardımcı olacaktı. Her ne kadar canı istemese de kendisine hafif bir kahvaltı hazırlayarak cam kenarındaki küçücük masasına oturdu. Beyaz peynir, domates, zeytin ve yarım dilim ekmekten oluşan kahvaltısını yaparken, arkadaki kestane ağaçlarının, sararmaya yüz tutmuş yapraklarını seyretti. Artık kendilerini taşıyan dallara tutunabilmek için her geçen gün daha fazla çaba harcıyor olmalıydılar. İlkbaharda lehlerine işleyen, yeşerip güçlenmelerine yarayan zaman, şimdi tam tersine sararıp solmalarına, zayıf düşmelerine yol açıyordu.

Bugün zaman ve yaşam arasındaki ilişki üzerine fazlaca kafa yormaya başladığını fark etti yaşlı adam. Buruk bir gülümseme oluştu yüzünde. Kendi başınıza iken zaman sizi o kadar da ilgilendirmiyordu. Evet, zaman geçiyordu; yaşamı kısalıyordu ama bu, şuna benziyordu: Siz bir salın üzerinde salınarak nehirden aşağı doğru yavaş yavaş iniyorsunuz. Eğer nehir yatağı çok dik bir eğime sahip değilse, hızınızı fark etmezsiniz. Ama yanınızda, önünüzde, arkanızda başka sallar varsa, hızınız önem kazanır. Onlardan ne kadar uzaklaştığınıza dikkat edersiniz. Bunu size en canlı hissettirebilecek şey ise ancak bir çocuk olabilir... Yakınınızdaki çocuk, kendi salının üzerinde rahatlıkla duruyor olsa bile sizin gözetiminize, ustalığınıza ve yüreklendirmenize ihtiyaç duymaktadır.

Bu da size hem nehrin akışını, hem de kendi hızınızı fark ettirir. İşte o andan sonra, hayatta kalmak daha önemli hale gelmeye başlar...

Yaşlı adamı düşüncelerinden uzaklaştıran şey verandada duyduğu ayak sesleri olmuştu. Yılların keskinleştirdiği kulakları, ona bu seslerin birden fazla kişiye ait olduğunu söylüyordu. Sandalyesini geriye iterek ayağa kalkarken, kapının tokmağı iki kez vurulmuştu. Dizlerindeki hafif titremenin bacaklarını güçsüzleştirdiğini fark ederek dikkatli yürümeye çalıştı. Küçük adımları onu kapıya yaklaştırdıkça içindeki umut damlacığı da büyüyordu. Kapının kilidini açarken, kendini yatıştırmaya çalıştı.

Ağır ve gıcırtıyla açılan kapının ardında ürkek bakışlarla bekleyen, biri kadın, diğeri erkek iki kişi vardı. Hayatında ilk kez gördüğü bu insanlar, belli ki Büyü Dükkânı'na müşteri olarak gelmişlerdi. Yaşlı satıcı, kıyısında hissettiği sevinç dalgasının, içinden aniden çekilmesiyle hayal kırıklığına uğradı. Omuzlarının düşmesine engel olamayarak zorla gülümsemeye çalıştı. Büyü Dükkânı'nın tarihinde ilk kez karşılaştığı bu duygu, onu bocalatmış, ne yapacağını şaşırmıştı. Çünkü şimdiye kadar, o kapının her çalınışı, karşısına çıkacak olan kim olursa olsun, onu mutlu etmişti. Hatta kapının ardındakine dair bilinmezlik onun en sevdiği dayanaklarından biriydi. Yüreğini, bilinmezlik içindeki sonsuz sayıda seçeneğe açmanın yarattığı geniş coğrafyada korkusuzca ilerleyebilirdi. Ancak şu andaki hayal kırıklığı, onu bu güvenli özgürlüğünden alıp daracık bir hücreye atmıştı. Müşterilerine karşı yaşadığı garip duygular onu utandırdı. Hayal etmenin geçici

körlüğünden kurtulmaya çalışarak, karşısındaki genç kadın ve erkeğe daha dikkatli baktı. Ruhsal olarak onlarla temasa geçmeye ihtiyacı vardı. Bir an, kadının gözlerindeki cılız umut ışığını gördü ve kendine geldi. İçini sıcak bir kabulün kapladığını hissetti. Bu duygunun yüzüne yansıması kendiliğinden olmuştu.

"Günaydın efendim. Affedersiniz, biz sizi rahatsız ediyoruz ama burası Büyü Dükkânı değil mi?" dedi genç adam terbiyeli bir ses tonuyla. Bunları söylerken elini kendisinden biraz geride duran genç kadının omzuna atarak onu hafifçe yanına çekmişti.

"Evet evet; doğru geldiniz, buyurun," diye karşılık verdi yaşlı adam. "Siz de Büyü Dükkânı'nın müşterileri olmalısınız."

Kollarını açarak yana çekildi ve içeri girmeleri için işaret etti. Müşterilerini içeri alırken, içinden kendi kendine, *"iyi ki geri geldin ihtiyar tok satıcı"* diyordu. Hayattan alacaklı olmanın insanı cimri yaptığına inanırdı yaşlı adam. Cimri bir satıcı ise en az aşırı cömert bir satıcı kadar tehlikeliydi. İkisi de eninde sonunda iflas ederdi.

Kapıyı kapatırken, aynı zamanda da, "Hoş geldiniz," diyerek selamladı müşterilerini.

Genç adam, nazik bir yüz ifadesiyle, "Hoş bulduk," dedi. Kadın o ana kadar hiç konuşmamıştı.

Yaşlı adam pencere kenarına doğru ilerleyerek, müşterilerine yer gösterdi. Mobilyası ceviz ağacından olan sarı kadife kaplı kanepenin solmuş yüzü, sabah güneşinin ışığıyla parlıyordu. Genç çift, sessizce yerlerine otururken, o da sehpanın üzerindeki kahve fincanını mutfağa götürdü. Döndüğünde, her ikisinin de gözlerini kısmış, etrafı incelemekte olduklarını gördü. Işık gözlerini kamaştırıyordu anlaşılan. Tül perdeyi çekerek, kendisi de sallanan koltuğuna oturdu.

Kısa bir sessizlikten sonra genç adam söze başladı:

"Herhalde bize, buraya geliş nedenimizi ve sizden ne istediğimizi soracaksınız. Bunu size eşimin anlatmasını isterim."

Zaten kanepenin yarısında oturmakta olan genç kadın, sözün kendisine gelmesi üzerine sabırsız biçimde biraz daha öne kaydı. Umut ışığının daha da belirgin hale getirdiği gözlerini açarak yaşlı adamla konuşmaya başladı:

"Biz dokuz yıldır evliyiz. Çok istediğimiz halde maalesef bugüne kadar çocuk sahibi olamadık. Gitmediğimiz doktor kalmadı. Hiçbirisi derdimize bir çare bulamadı. Şifacılara, büyü yapanlara, büyü bozanlara, din adamlarına; kısacası aklınıza gelebilecek her kapıya başvurduk. Ama bir sonuç alamadık. Çok üzgünüz... Çok üzgünüm... O kadar istiyorum ki bir çocuğumun olmasını..." Genç kadının gözleri kızardı ve birden yaşla doldu. Avuçlarını yüzüne kapatarak, kendini sıktı; bir müddet öyle durdu. Ardından da alelacele gözlerini silip, burnunu çekerek, konuşmaya zorladı kendini.

"Kusura bakmayın. Böyle olmasını istemezdim. Sık sık ağlıyorum ama burada ağlamak istemiyorum. Buraya çare aramaya geldik biliyorum, sizinle dertleşmeye değil. Tekrar özür dilerim."

Yaşlı satıcı, kadının gözlerinin içine bakarak, "Gözyaşlarınızı benimle paylaşmanızdan onur duyarım," dedi.

Bu sözlerin ardından, bir süre yalnızca kadının hıçkırıkları duyuldu. Karısının ağlamasına alışık olduğu anlaşılan adam, cebinden çıkardığı mendili ona verdi. Sonra da elini, kadının sırtına koyarak belli belirsiz okşadı. Yaşlı adam ise o sırada, yaşadıklarının yalnızca aynı güne rastlayan bir tesadüf mü yoksa kurgulanmış bir senaryo mu olduğunu düşünmekten kendini alamıyordu. Yaşam bazen beklenmedik şekilde, birbiriyle bağlantısı olmayan kişi ve olayları, aynı tema etrafında buluşturuyordu. Bu tamamen rastlantısal bir şey mi yoksa gizli bir evrensel düzenin sonucu muydu?

Kadının, rahatlayıp yeniden konuşmaya dönmesi fazla zaman almamıştı. Şimdi sesi daha bir berrak çıkıyordu.

"Belki bizi yanlış anlayacaksınız. Çocuğumuz yok diye sizden çocuk istemeye geldiğimizi zannetmeyin. Ya da bize çocuk yapma gücü vermeniz de değil istediğimiz. Ancak bu sorun o kadar çok meşgul ediyor ki beni, başka hiçbir şey düşünemez hale geldim. Kocamdan da aynı şeyi bekliyor. onunla hep bu konuyu konuşmak istiyorum. Oysa ben onu mutsuz etmek istemiyorum." Elindeki ıslak mendille oynayarak kısa bir süre soluklandı. "Sizden istediğimiz, bize bu

konuyu unutturmanız. Tıpkı evliliğimizin, henüz çocuk düşünmediğimiz ilk yıllarındaki gibi birbirimizden ve hayattan zevk alalım. Bu mahrumiyet duygusundan kurtulalım; kendimizi eksik hissetmeyelim. Beni anlıyor musunuz? Unutmak, yalnızca unutmak istiyorum!"

Son cümleyi bitirmekte zorlandı genç kadın. Sesi yine titremeye başlamış ama ağlamamak için bu kez kendini tutmuştu. Başını önüne eğerek, mendili avcunun içinde sıkabildiği kadar sıktı.

Yaşlı satıcının gözleri, hafifçe dalgalanan tül perdeden içeri süzülen ışık huzmesine kaydı ve dalıp gitmek üzere olduğunu hissetti. Müşterilerinin yaşam öyküleri, zaman zaman kısa süreliğine onu kendi öznel tarihiyle buluştururdu. Ancak şu anda o kadar duygusaldı ki bu zihinsel yolculuktan kaçınmak zorunda olduğunu düşünerek hemen bakışlarını genç çifte çevirdi. Erkek, elini karısının sırtında tutmaya devam ediyordu. Kadın ise kıpırdamadan başı önünde duruyordu. Yaşlı adam derin bir nefes alarak konuşmaya başladı:

"Çocuksuzluğunuzu hatırlamak o kadar acı geliyor ki buna katlanamıyorsunuz öyle mi?"

İkisi birden başlarını salladılar. Kadın, kapalı gözlerinin arasından kirpiklerini ıslatarak geçen gözyaşlarının kucağına damlamasına engel olamadı. Erkekse karısının acısını omuzlamaya çalışırcasına onu kendisine çekti ve sıkı sıkı sarıldı.

Yaşlı satıcı, sözlerine devam etti:

"Onun için de böyle bir sorununuz olduğunu unutabilirseniz artık mahrumiyet duygusu yaşamayacaksınız; mutlu olabileceksiniz. Müşterilerimin, Büyü Dükkânı'nda aradıkları şey, genellikle en çok istedikleri şeydir. Buradan, onu almadan çıkmamakta ısrar ederler. Oysa siz bana, şu anda hayatınızda en çok istediğiniz şey için değil, bunu unutmak için gelmişsiniz."

"Hayır; şu anda hayatımda en çok istediğim şey, unutabilmek," deyiverdi genç kadın.

Bu cümle birden kendine getirdi yaşlı adamı. Evet; bu, müşterisine değil, kendisine ait bir duyguydu. Derin bir arzuyla Çınar'ın gelmesini bekliyor olmak, müşterilerini anlamasını zorlaştırmış, kendi isteğini onlara yansıtmasına neden olmuştu. Oysa onlar, bir zamanlar kendilerine egemen olan bu ısrarlı tutkunun acısını çok çekmişler ve ondan kurtulmak için buraya gelmişlerdi. Bugünkü gerçekleri farklıydı. Genç kadının dudaklarının arasından kayıp dökülen son cümle ne kadar sahici, ne kadar samimiydi. O da onlara karşı daha dürüst olmaya karar verdi.

"Affedersiniz," diye başladı sözlerine. "Ben galiba kendi duygularımdan etkilenerek sizi anlamakta geciktim. Bunun nedeni, benim de bugün buraya bir çocuk bekliyor olmam... Bir hafta önce başlayan ve önüne geçilmesi çok zor bir heyecan fırtınası içindeyim. O çocuğun buraya gelip benimle yaşamasını çok istiyorum. Bir yıl süreyle benimle kalması için sözleştiğimiz çocuğu, ailesinin bugün buraya getirmesi gerekiyor. Ama ya getirmezlerse? İşte zihnim, hem büyük

isteğimin, hem de onun gerçekleşmeme ihtimalinin yarattığı endişelerimin etkisi altında çalışıyor. Bu yüzden sizin şu andaki duygularınızı anlamakta ihmalkâr davranmış olabilirim. Beni bağışlayın lütfen."

"Sizin böyle bir şey yaşamış olabileceğiniz hiç aklıma gelmezdi," dedi genç kadın şaşkınlık içinde.

Yaşlı adam güldü:

"Evet, haklısınız. Müşterilerim benim de zorluklarım olabileceğini hiç tahmin etmezler. Öyle ya, Büyü Dükkânı sahibinin, istediği her şeyi elde edebilmesi gerekir değil mi? Ben de çocukken, köşe başındaki kestanecinin, sabahtan akşama kadar kestane yediğini ve bunun için hiç para vermek zorunda olmadığı için çok şanslı olduğunu düşünürdüm. Oysa onun kestane tezgâhının kendisi için değil, müşterileri için olduğunu yıllar sonra anladım. Ve o tezgâha ölçülü yaklaşması gerektiğini... Tıpkı Büyü Dükkânı'nın benim için değil, sizler için olması gibi... Her neyse, lafı çok uzattım galiba."

"Hayır, hayır. Sizi dinlerken kendimi birden çok daha iyi hissetmeye başladım," dedi kadın gülümseyerek.

Satıcı, bundan hafif bir kaygı duydu. Zaman zaman müşterileriyle sohbet etmekten hoşlanıyor olsa da onların burada bulunmalarının esas nedeni alışveriş ve pazarlıktı. İnsanlar genellikle gerginlikten kaçındıkları için en ufak bir parantez, pazarlıktan uzaklaşmaya yol açıyordu. Bu nedenle, kendini açmak ile tamamen onların isteklerine yoğunlaşmak arasında

çok iyi bir denge kurmak zorundaydı. Az önce kendi duygularından söz etmesi, bu kaçışa bir zemin hazırlamıştı. Ama ne olursa olsun, bugün müşterilerine bu dürüstlüğü borçluydu. Şimdi artık kolları sıvıyordu.

"Alışverişimizden biraz uzaklaştığımızın farkındayım. Her ne kadar yaşadıklarımı paylaşmam sizi rahatlatmış olsa da inanın bu geçici bir rahatlıktır ve çok uzun süre işinize yaramaz. Ben yalnızca sizi dinlerken hangi duygularımın etkisi altında olduğumu söylemek istedim. İsterseniz şimdi pazarlığımıza geçelim, ne dersiniz?"

Bu kez genç adam karşılık verdi:

"Tabii, nasıl isterseniz..."

"Sizi iyi anladığımdan emin olmak için tekrar ediyorum. Çocuk tutkunuzu unutmak, bundan kurtulmak istiyorsunuz."

"Evet," diye yanıtladı kadın titrek bir sesle ve burnunu çekerek.

Başlangıçtaki duygunun geri gelmesi, yaşlı adamın geçici rahatlama diye tarif ettiği şeyi daha iyi anlatmıştı kadına.

"O halde bunun için nasıl bir bedel ödeyeceğinizi düşünmeye başlayabiliriz," dedi yaşlı adam sakince. Müşterilerinin, dikkat kesilmiş yüzlerine bir süre göz gezdirdi; merakla bekliyorlardı.

"Sizden isteyeceğim bedel, birkaç aşamada ortaya çıkacak. Şimdi ilk aşama için sizden, bir süre birbirinizin yüzüne dikkatle bakmanızı istiyorum. Sanki ilk ve son kez görüyormuş gibi bakın lütfen. Bunu neden yaptırdığımı sonra açıklayacağım."

Genç çift tedirgin bir biçimde oturdukları kanepede birbirlerine döndüler ve önce kaçamak bakışlarla, sonra da uzun ve sabırlı bakışlarla birbirlerini incelediler.

"Ne görüyorsunuz? Gözünüzü ayırmadan sırayla anlatın," dedi yaşlı adam yavaşça araya girerek. "Kim isterse başlayabilir."

"Ben, karşımda hüzün; çok derin hüzün yaşayan bir yüz görüyorum," dedi erkek.

"Ben de bana, endişe ve sıkıntıyla bakan bir yüz görüyorum," diye devam etti kadın.

Yaşlı adamın sorusu netti:

"Bu ilk gördüğünüz yüzleri, ödeyeceğiniz bedelin bir parçası olarak bana verebilir misiniz?"

"Evet."

"Evet."

Yanıtları tereddütsüz çıkmıştı.

"Şimdi de ilk gördüklerinizi bir maske gibi sıyırıp kaldırın ve bir altındakine bakın."

İkisi de hafif şaşkın önce yaşlı adama, sonra da birbirlerine baktılar.

"Devam edin," dedi satıcı kararlı bir ses tonuyla.

Bu kez daha uzun bakmışlardı birbirlerine. Erkek yavaşça, "Ben çok güzel bir yüz görüyorum," dedi.

Kadın, gözlerini eşinin yüzünde bir süre daha gezdirdikten sonra devam etti, "Ben de genç ve güçlü bakışlar görüyorum."

"Tamam, şimdi de bu gördüklerinizi sıyırıp çıkarmanızı ve bana vermenizi bekliyorum."

Bu sözler her ikisini de duraksatmıştı. Birkaç saniye suskun kaldılar. Birbirlerinin yüzlerinde ilk gördüklerinden vazgeçmek çok da zor olmamıştı. Ama bu kez gördüklerini bırakmak ikisi için de kolay değildi. Bu bedeli ödemek zorunda mıydılar?

"Evet," dedi yaşlı adam akıllarından geçeni okumuşçasına. "Büyü Dükkânı'nda istediğinizi alabilmek için sizden istediğim bedeli ödemeniz gerekiyor. Bedeli birkaç aşamada alacağımı size baştan söylemiştim. Nasıl bir bedel olduğunu ancak bu şekilde anlatabilirdim. Ama şunu söylemeyi unuttum; son kararınızı en son aşamada vereceksiniz. Onun için

lütfen şimdi dikkatinizi birbirinize yönelterek sizden istediğimi yapmaya çalışın."

Son cümleler rahatlatmıştı genç çifti. Her ikisi de şimdiye kadar gördüklerini vermeye razı oldu.

"Şimdi tekrar dikkatle bakın birbirinize ve ne gördüğünüzü söyleyin."

Artık daha farklı bakıyorlardı birbirlerine. Her gördüklerini verdiklerine göre bu son gördüklerini de biraz sonra kaybedeceklerdi. Acaba neyi kaybedeceklerdi? İnsan kaybetmeye yakın daha bir dikkatle incelemez miydi sahip olduklarını? Daha da keskin bir gözle ve korkuyla baktılar birbirlerinin yüzüne. Yaşlı adamın, "ilk ve son kez bakıyormuş gibi" demesini şimdi daha iyi anlıyordu her ikisi de. İnsan bir de bir şeyi ilk gördüğünde dikkatle incelerdi. Evet, birbirlerine ilk ve son kez görüyormuşçasına bakmayı şimdi başarıyorlardı.

"Ben, bana sevgiyle bakan, şefkat dolu bir yüz görüyorum," dedi erkek aynı anda da karısının ellerini sıkıca kavrayarak.

Kadın hemen atıldı:

"Ben de güven veren bakışlar, hayat dolu bir yüz görüyorum."

"Yapmanız gerekeni biliyorsunuz" diyerek gülümsedi yaşlı adam.

Ancak onlar bu gülümsemeyi görmemişti. Gözlerini ve ellerini birbirine kenetlemiş oturuyorlardı. Sanki başlarını çevirirlerse büyü bozulacak ve bu son gördüklerini kaybedeceklerdi. Genç kadın, başını hafifçe sağa sola çeviriyordu. Cılız bir tonda, "Hayır, hayır," sözcükleri döküldü ağzından.

"Hayır, bu gördüklerimi ben de veremem," diye direndi erkek.

Yaşlı satıcı sakindi.

"Ancak çocuk tutkusunu unutmak ve rahatlamak için bunu yapmak zorundasınız."

"Hayır, yapamam! Yıllardır ilk kez gördüğüm bu yüzü feda edemem," dedi kadın. "Bu benim için çok değerli."

Kocası gözlerini karısından ayırmadan konuştu:

"Farkında mısın birbirimize yıllardır hiç bu kadar derinlemesine bakmamıştık."

Satıcı onları cesaretlendirdi. "Korkmayın, bunu bir kez yaptıktan sonra hep yapabilirsiniz. Şimdi birbirimize dönelim ve pazarlığımıza devam edelim isterseniz."

Ürkek bir biçimde yaşlı adama döndüler. Elleri hâlâ birbirine kenetliydi.

"Anlıyorum ki birbirinizde gördüklerinizden çok etkilen-

diniz ve bu alışverişin bedelini ödemek istemiyorsunuz. İsteğinizden vaz mı geçiyorsunuz?"

Erkek bir an karısına baktı. Sanki bu sorunun asıl muhatabı o gibiydi. Kadının kararlı bir biçimde, "Evet, vazgeçiyorum," demesinden de anlaşılıyordu zaten.

"Siz nedenlerini biliyor olabilirsiniz ama benim de bilmemi sağlarsanız memnun olurum," dedi yaşlı adam sakince.

Kadın konuşmaya başladığında sesi titriyordu.

"Gördüklerim yeni şeyler değil. Hatta çok ama çok eski, çok tanıdık şeyler... İşte esas beni etkileyen de bu oldu. İçimde derin bir üzüntü var. Çünkü ben bunları kocamla evlenmeden önce de görmüştüm zaten. Hatta onunla belki de bunları bana verebildiği için evlendim. Ama sanki üzerine bir avuç toprak atıp örtmüşüm ve yıllardır da görmemişim. Çok tuhaf... Bunu anlamak çok güç..."

Dükkân sahibi gülümsedi. "Kendinize bir mutluluk efsanesi yaratmışsınız. Ebedi bir mutluluk efsanesi... Dünyaya bir çocuk getirmeden mutlu olamayacağınıza inanmışsınız. Böylelikle dikkatiniz de var olandan, henüz var olmayana kaymış. Efsane mutluluğa yapılan yatırım, gerçek mutluluk hissini dondurur. Şu anda bunun için üzülüyorsunuz."

Genç kadının gözyaşları, bu kez sessizce süzülüyordu yanaklarından. Başını önüne eğdi.

Karısını omzundan sıkıca kavrayan erkek, daha canlı görünüyordu.

"Üzülme sevgilim," dedi. "Ben de senin bana olan sevgini ve şefkatini göremez olmuşum. Bunun benim için ne kadar değerli olduğunu unutmuşum, özür dilerim."

Sonra da yaşlı adama sordu:

"Neden böyle bir bedel belirlediniz? Bu çok zorlayıcı değil mi?"

"Zorlayıcı olması, doğru bedel olduğunu gösteriyor. Büyü Dükkânı'ndaki alışverişler adil olmak zorundadır. Çocuk tutkusu, yeterince güçlü bir duygu olduğu için onu elinizden aldığımda, yerine ona eşdeğer bir şey koyup koyamayacağınızı anlamam gerekirdi. Sizi buradan eli boş gönderemezdim. Bunu da ancak böyle bir bedel isteyerek görebilirdim. Nitekim istediğim bedeli ödemek için sandığınızı açtığınızda, yıllardır sakladığınız bir hazineyle karşılaştınız."

Yaşlı adam bunları söyledikten sonra her ikisine de ayrı ayrı baktı ve bekledi.

Kadın sessizce başıyla onaylayarak, kocasına döndü. Pembeleşen yüzünde sıcak bir gülümseyiş vardı.

"Şimdi daha iyi anlıyorum," dedi erkek karısına bakarak. "Hazineyi bulunca, artık buradan istediğimiz şeye ihtiyacımız kalmadı."

"Evet, kalmadı. Ama şunu hatırlatmalıyım ki bu, zaten size ait olan bir hazine... Yalnızca çok derinlere gömüp unutmuştunuz. Bugün burada, onu sakladığınız yerden çıkardınız, hatırladınız ve yine değerli buldunuz. Neden böyle bir bedel seçtiğimi şimdi daha iyi anlıyor musunuz? Eski, size ait ve hâlâ değerli..."

"Siz, bunu daha önceden biliyor muydunuz?" diye şaşırarak sordu genç kadın.

"Hayır, bilmeme olanak yoktu. Benim müşterilerim hakkındaki bilgim, alışverişler sırasında kendilerinden öğrendiklerimle sınırlıdır. Ancak şunu biliyordum ki dikkatlerini üçüncü bir noktaya kilitlemiş olan iki kişi, birbirine hiçbir zaman yeterince bakmaz. Onun için de muhakkak görmedikleri şeyler vardır. Sizin için bedel belirlerken, çıkış noktam bu oldu."

Yaşlı adam, koltuğunda hafifçe öne doğru eğildi.

"Artık pazarlığımızın sonuna geldik sanırım. "

Tül perdenin arasından sızan güneş ışığı, çiftin gülen gözlerinin parıltısını daha da arttırmıştı. Genç kadın, "Şey, ne diyeceğimi bilemiyorum. Size çok teşekkür ederiz. Buraya gelirken bize söylenenlerin anlamını şimdi daha iyi kavrıyorum. Buradan alacağımız şeyin, almak istediğimizden farklı olacağı gibi şeyler duyduğumu hatırlıyorum. Ama aklımda tek bir konu olduğu için bu söylenenlere kulak tıkamıştım. Bence eksik anlatmışlar. Aldığımız şey almak istediğimizden sadece farklı değil, aynı zamanda daha fazla..."

"İşin ilginç yanı da bizden bunun için bir bedel istememeniz," diye espri yaptı genç adam.

"Büyü Dükkânı'nda bedeller, yalnızca müşterilerin istedikleri içindir, benim verdiklerim için değil" dedi yaşlı satıcı, müşterisinin esprisine eşlik eder bir tonda.

Üçü de aynı anda ayağa kalkmıştı. Genç karı koca, yalnızca yaşlı adamın elini sıkabilmek için ellerini birkaç saniye için birbirinden ayırdı ve hemen yeniden birleştirdi. Kapıdan çıktıklarında, güneş Büyü Vadisi'ni iyice ısıtmaya başlamıştı. Yaşlı adam, onların ardından verandaya çıkıp, her zaman olduğu gibi müşterilerini gözden kaybolana dek izledi. Saatine bakmamıştı ama güneşin yüksekliğinden, vaktin öğleye yaklaştığını anladı. Göğsündeki kelebeğe sakin olmasını söyleyerek içeri gitti; arka tarafa geçip yeniden aynaya baktı. Bu kaygılı yüzü sıyırıp çıkarsa acaba altından ne çıkardı. Kendi kendine gülümsedi. Müşterilerinden istediği bedelleri kendi kendisinden isteyemiyordu işte. Herhalde bunun için, onun da bir başka büyü dükkânında müşteri olması gerekirdi...

★★★

Yeniden ön tarafa geçip sallanan koltuğuna oturduğunda, gözleri ister istemez duvardaki saate kaydı; sonra da yola bakan pencereye... Hâlâ kapalı duran tül perde, yolu görmesine engel oluyordu fakat onu bir süre daha açmamaya karar vererek arkasına yaslandı. Aralık kalan pencereden giren rüzgâr bedenine kadar ulaşıyordu. Gözlerini kapatarak, az önceki müşterileriyle yaptığı pazarlığı düşündü. İlk baştaki hayal kırıklığının ardından, onlara yöneltebildiği samimi ilgi, kendi kaygısını unutturmuş ve verebileceği en iyi şeyi ver-

meye çalışmıştı. Zaten Büyü Dükkânı'nın varlık nedeni de bu değil miydi? Oraya gelen müşterileri, alabilecekleri en iyi şeyle uğurlamak... Bunun için yıllarını vermişti yaşlı adam. Ama yanı sıra ne çok şey almıştı müşterilerinden. Yalnızca alışverişler karşılığında dükkâna bırakılan bedeller değildi bu aldıkları. Birbirinden çok farklı hayatlar olduğunu öğrenmişti onlardan. Her birinin ayrı bir rengi, ayrı bir ritmi, ayrı bir tadı vardı. Hepsi önemli, hepsi biricikti. Büyü Dükkânı'ndan aynı şeyi isteyenlerin bile istedikleri birbirine benzemiyordu. Her insanın aşkı bir diğerininkinden farklıydı. Ya da huzuru, neşesi, adaleti... Müşterileri olmasa bu ıssız yerde yapayalnız yaşamak mümkün olabilir miydi acaba? Hayır, sanmıyordu. Tıpkı az önceki genç çiftin daha birbirlerinden alacakları ve verecekleri çok şeylerinin olduğunu fark etmeleri gibi, yaşlı adam da müşterilerinden alacağı ve onlara vereceği çok şey olduğunu düşündü ve derin bir soluk alarak rahatladı. Koltuğunda hafif hafif sallanırken, kulağına bazı sesler çalındı. Göz kapaklarını aralayıp, başını kaldırdığında, tül perdenin ardındaki karaltıyı fark etmesi zor olmadı. Otlara basan ayakların çıkardığı hışırtının giderek artması, bedeninin dikleşmesine neden olmuştu. Kendinden beklenmeyecek bir çeviklikle aniden ayağa kalkarken, bedenini dizginlemenin, duyguları dizginlemeye de yardımcı olabileceği yanılgısına inanmak istedi. Lakin bedeni, onunla alay edercesine heyecanla dolup taşmıştı. Titrek ama hızlı adımlarla pencereye yanaşıp perdeyi, yolu görebilecek kadar araladı; geliyorlardı. Kalbi daha da hızlı çarpmaya başladı. Hemen perdeyi bırakıp kapıya yöneldi. Gördüğü sahnenin gerçek olması için dua ederek kapının tokmağını çevirdi. Belki de Büyü Dükkânı'nda ilk kez, geleni karşılamak için, çalınmasını beklemeden kapıyı açıyordu.

Çınar'la göz göze geldiğinde, o, verandanın basamaklarını çıkıyordu. Annesiyle babası birkaç adım arkada kalmışlardı. Çocuğun yüzündeki utangaç gülümsemeye, kocaman bir gülüşle karşılık verdi yaşlı adam.

"Hoş geldiniz, hoş geldiniz. Ben de sizi bekliyordum."

Baba çekinerek sordu:

"Rahatsız etmedik ya?"

"Olur mu hiç? Dedim ya, ben de merak içinde sizi bekliyordum. Buyurun, buyurun."

Çınar'ı önden içeri alırken, başını hafifçe okşadı. Annesiyle babası girmekte tereddütlüydüler. Sanki yaşlı adamla, dışarıda bir şey konuşmak ister gibi bir halleri vardı. Olumsuz bir durumla karşılaşmamak için onları hemen içeri davet etti. Ellerindeki küçük bavul, Çınar'ı bırakmaktan vazgeçmediklerinin bir işareti olmalıydı. Misafirlerine yer göstermek için onların önüne geçtiğinde, dizlerindeki çözülmenin onu zorladığını fark etti. Asi bir nehrin yatağını dövmesi gibi, damarlarındaki kanın da bedenini dövdüğünü ve onu yorgun düşürdüğünü hissediyordu. Bir an önce oturmak istiyordu. Çınar, annesinin yanına; sarı kadife kaplı kanepeye, baba da köşedeki koltuğa oturmuştu. Yaşlı satıcı, sallanan koltuğuna yerleşir yerleşmez, Çınar'a dönerek, "Geldiğine çok sevindim evlat," dedi. Anne ile babaya da Çınar'ı getirdikleri, kendisine emanet ettikleri için teşekkür etti.

Annesi, "Size yük olacak ama..." diyerek yaşlı adamı bir kez daha yoklamak istedi.

"Hayır, bu benim için bir armağan; içtenliğime inanın lütfen."

Anne ve baba tekrar tekrar teşekkür ederek, gerekli bilgilerle, gidecekleri adresi bıraktılar ve vedalaşıp ayrıldılar. Annesi, gitmeden önce oğluna sıkıca sarılıp öpmüş, tam kapıdan çıkarken, gözünde biriken yaşları tutmaya çalışarak, dönüp tekrar sarılmıştı. Babası da bir kez yanaklarından öperek, uslu olmasını öğütlemişti. Yaşlı adam, Çınar'ın elinden tuttu; anne ve babasını uğurlaması için onu verandaya çıkardı. Onlar gözden kaybolana dek, birlikte el salladılar. Annesi, bir süre sonra arkasına dönmez oldu. Yaşlı adam, onun artık kendisini tutamayıp ağladığından emindi. Hafif bir korku ile Çınar'ın yüzünü inceledi. Acaba üzgün müydü? Bu ayrılığa dayanabilecek miydi? Daha da önemlisi bu bir yıl boyunca ona iyi bakabilecek, annesini aratmamayı başarabilecek miydi? Aslında büyük bir sorumluluk almış olduğunun farkına vardı ve cesaretine şaşırdı. Çınar, başını kaldırıp, elinden sıkıca tutmuş olan yaşlı adamın gözlerine bakarak sordu:

"Size ne dememi istersiniz? Amca mı, dede mi?"

Bu soru yaşlı adamı çok sevindirdi. Ebeveyninden ayrılan ve başka bir büyükle kalan bir çocuğun, geride kalanla ilişki kurma arzusuna sahip olması çok önemli olmalıydı.

"Sen ne demek istersin?"

"Dede."

"Tamam, olur. 'Dede' de bana. Çok sevinirim. Hadi şimdi içeri girelim bakalım."

Çocuğun elini yavaşça bırakırken, az önce küçük bir sarsıntı geçiren kendine güveninin tekrar yerine geldiğini fark etmişti yaşlı adam. Ona karnının aç olup olmadığını sordu. Birlikte yemek yemek, birbirlerine ısınmaları için iyi bir başlangıç olabilirdi. O aç olmadığını söylese de bir gece önce yaptığı yemeklerden söz ederek, onun iştahını açabileceğini düşündü. Özellikle köfte ve makarnayı seviyor olmalıydı. Çınar, merak içinde bunu nereden bildiğini sormuştu. "Sır," dedi yaşlı adam kıs kıs gülerek. Oysa tabii ki sır değildi; bütün çocuklar köfte ve makarnaya bayılırdı.

Yemeğe bir misafiri geldiği zaman, ön taraftaki ahşap yemek masasını kullanırdı yaşlı adam. Bugün de öyle yapacaktı. Biraz sonra, orada karşılıklı oturup yemek yerler iken, aynı zamanda da hemen yanı başlarındaki pencereden, dükkânın batı tarafındaki vadiyi görüyorlardı. Çınar, yaşlı adama, oralara birlikte gidip gidemeyeceklerini sordu. Tabii gidebilirlerdi. Yemekten sonra küçük bir gezinti yapmaya karar verdiler. Yaşlı adam, çocuğu sıkboğaz etmemek için fazla soru sormuyor ama bir yandan da onu tanımaya çalışıyordu. Okulu açılmıştı ve her gün ödevleri oluyordu. Bugün de var mıydı? Evet, çantası bavulunun içinde duruyordu. Onu çıkarıp, kalan ödevlerini tamamlayacaktı. Bütün kitap ve defterleri o bavula nasıl sığmıştı? Yok, yok, hepsi orada değildi. Okuldaki sırasının gözünde duruyorlardı. Her gün bir iki tanesini ödev

için getiriyordu. Öğretmenini seviyor muydu? Evet, çok... Ya arkadaşlarını? İyi anlaşıyorlardı. Arkadaşlarından biri anlatmıştı zaten Büyü Dükkânı'nı ona... Sahi o çubuktan ev duruyor muydu?

"Tabii duruyor. Arka tarafta. Birazdan çıktığımızda gösteririm sana. Hadi toparlanalım bakalım."

Masayı topladıktan sonra birlikte dışarı çıktılar. Ilık ve güneşli bir sonbahar havası vardı. Yaşlı adam, bir süredir saate hiç bakmadığını fark etti. Kolunda ya da cebinde saat taşımazdı. Vaktin öğleyi geçmiş olduğunu, gölgelerinin uzunluğundan tahmin etti. Dükkânın arka tarafına geçip çubuktan eve baktılar. Çubuklardan bir iki tanesi yere düşüp yuvarlanmıştı. Onları yerine çaktılar birlikte. Çınar, Büyü Dükkânı'na başka çocukların da gelip gelmediğini sordu. Hayır, gelmemişlerdi ama belki de o buradayken gelirlerdi.

"Dede, neden anneler çocuklarının çubuktan ev yapmasına izin vermez?"

İçinin sıcacık olduğunu hissetti yaşlı adam. Bu "dede" seslenişi hiç bitmesin istedi. "Bilmem. Sence neden olabilir?"

"Herhalde kafalarına, gözlerine batar diye. Benim annem de ağaca çıkmama izin vermez. Ben yalnız başıma oynamaktan sıkılıyorum. Bir arkadaşım var; kardeşiyle hep kavga ediyorlar. Benim kardeşim olsa hiç kavga etmezdim."

"Ne yapardın?"

"Oyun oynardım hep. Zaten çok istiyorum kardeşim olmasını. Sizce de olmalı değil mi?"

İşte daha ilk dakikada köşeye sıkıştırılmıştı. Ne cevap verseydi şimdi? Olmalı mı dese olmamalı mı dese? Büyükler karşısında, onların sordukları soruların sorumluluğunu almamayı seçmek gibi bir lüksü vardı. İstemezse yanıtlamayabilir, soruya soruyla karşılık verebilir ya da kararın kendilerine ait olduğunu söyleyebilirdi. Ama yanı başında, anlaşılmayı bekleyen ve sorusuna kesin yanıt isteyen bir çocuk olunca, bunların hiçbirisini yapamazdı. Anne ve babasının bu konudaki tutumunu bilmiyordu, sağlık durumlarını bilmiyordu, bu sorunun genel geçer bir yanıtı olup olmadığını bilmiyordu.

"Evet dede?"

Tabii işte. Çocuklar hemen yanıt isterdi. Düşünmenize tahammül edemezlerdi. Çınar'la da büyüklerle olduğu gibi samimi konuşmaktan daha iyi bir yol olmadığını anladı. "Özür dilerim evlat. Soruna uygun bir yanıt bulmak için biraz düşündüm ama ne yalan söyleyeyim, bulamadım. Ben bu sorunun yanıtını gerçekten bilmiyorum."

"Bilmemenize sevindim."

"Sevindin mi, neden?"

"Bilip de söylemeseydiniz üzülürdüm. 'Evet herkesin bir kardeşi olmalı,' deseniz yine üzülürdüm. Çünkü benim yok."

"Benim de..."

Çınar şaşkınlıkla başını kaldırıp yaşlı adama baktı. "Gerçekten mi?"

"Gerçekten. Hiç kardeşim olmadı benim."

"Neden olmadı?"

Buyurun; sınav başlamıştı. Bir çocukla yaşama fikrinin, hiç de hafife alınmaması gerektiğini şimdi kavrıyordu yaşlı adam. Çınar'ın sorduğu sorular için kafasında yeni, hatta bambaşka bir oda açması gerekiyordu. Ezberini bozan bir durumdu bu.

"Ne yazık ki bunu da tam olarak bilmiyorum evlat. Anneme bu soruyu birkaç kez sorduğumu ama net bir yanıt alamadığımı hayal meyal hatırlıyorum. Eskiden anne babalara böyle sorular pek sorulmazdı."

"Peki, kardeş istemiş miydiniz?"

"Evet, istemiştim."

Çınar sessizleşerek yürümeye devam etti. Aynı zamanda da etrafına bakınıyordu. Bunun bir hüzün belirtisi mi yoksa çocuğun konudan uzaklaştığının bir göstergesi mi olduğunu ayırt edemedi yaşlı adam. Çocukları yeterince tanımadığını fark etti ve sıkıntı duydu. Böyle bir durumda nasıl davranmalıydı? Üzgün olup olmadığını ya da neler hissettiğini

sormalı mı yoksa onu kendi haline mi bırakmalıydı? Yetişkinlerin dünyasında, suya atılan taşların halkalarını daha iyi takip edebilir ve bunların izini sürmekte cesur davranırdı. Ama bugün bir korkaklık gelmişti üzerine. Sanki karşısında kırılmaya hazır bir biblo duruyor ve onu eline almaya korkuyordu. Bunu fark etmek sinirlendirdi yaşlı adamı. Ne olurdu ki zaman zaman hatalı davransa? Sonradan onaramaz mıydı? Hayır, hayır! Bu düşünceyi kabul etmeye hiç de hazır değildi. Peki, onu ürküten neydi? Çınar'ın sorusuyla kendine geldi:

"Dede sen bugün biraz üzgün müsün?"

İrkilmişti.

"Yok, hayır oğlum... Neden öyle düşündün?"

"Bilmem, hiç konuşmuyorsun da..."

Bundan korkuyordu işte. Çınar'ı memnun edememekten, onunla iyi bir diyalog kuramamaktan ve sonunda onun kendisini bırakıp gitmesinden ödü patlıyordu. Korkusuyla burun buruna gelmek kendini toparlamasına yardım etti. Gamlı baykuş gibi düşünerek bir yere varamayacağını anladı ve bir karar verdi: Kusursuz bir ilişki kurmak için, debelenmek yerine sadece ilişki kurmalıydı. İkisinin de ihtiyacı tam olarak buydu.

"Özür dilerim evlat. Beni uyardığın için sana teşekkür ederim. Evet; dalıp gitmişim fark etmeden. Sanırım seni nasıl eğlendirebilirim diye düşünüyordum. Burada canının sıkılmasını istemiyorum da."

"Canım sıkılmadı ama sen de istersen oyun oynayabiliriz belki."

"Oynayalım elbette. Ne oynamak istersin?"

Yaşlı adam, daha soruyu sorarken içinde bir coşku hissetmişti. Aklına kütüphanenin yıllardır açılmayan kapalı gözü gelmiş, Çınar'a güzel bir oyun bildiğini söylemişti. Dükkâna dönüp, dolabı açtılar ve birlikte önüne oturarak, içinden tozlanmış oyun kutularını çıkardılar. Çınar heyecanla kutuların açılmasını bekliyordu. Eski bir satranç takımı, kızmabirader oyunu ve mikado çubukları, açılan ilk kutulardan çıkanlardandı. Yaşlı adamın, elini uzattığı ama henüz çıkarmadığı bir kutu daha vardı dolapta. Soluk mavi renkte, küp şeklindeki bu karton kutu, hafifçe titreyen ellerin içinde dolaptan dışarı süzüldüğünde, Çınar da ister istemez küçücük ellerini uzatmıştı ona. Ürkek dokunuşuyla orantılı olmayan bir canlılıkla sordu:

"Bu ne dede?"

"Bu, camdan bir oyun küresi," dedi yaşlı adam hafif tedirgin ama yumuşak bir sesle. Oyun küresini bir çocukla oynamanın nasıl bir sonuç vereceğini kestiremiyordu. Şimdiye kadar hiç böyle bir deneyimi yoktu. Eski, çok eski yıllarda, bir hediyelik eşya dükkânının vitrininde görüp, büyülendiği bir küreydi bu. Görür görmez onu satın almış ve sevdiği kadına armağan etmişti. O çok severdi böyle şeyleri... Nitekim küreyi eline aldığında mutlu olmuş. "Hem bakınca içi görünüyor, hem de her seferinde içinde bir şeyler değişiyor;

tıpkı hayat gibi," demişti. Sonra birçok kere oyun küresiyle oynamışlar, bir sürü öykü üretmişlerdi...

"Peki, nasıl oynanıyor?" diye sordu Çınar, yaşlı adamın dikkatlice kutudan çıkarıp eline aldığı küreye yakından bakmak için başını eğerken.

"Gel şöyle masaya oturalım da sana anlatayım."

Diğer kutuları dolaba yerleştirdikten sonra, yaşlı adam dikkatlice, Çınar da çevik ve sabırsız bir hareketle yerden kalktı. Camın önündeki masaya oturduklarında, güneşin sıcak, parlak ışığı doğrudan üzerlerine geliyordu. Yaşlı adam, iri bir portakal büyüklüğündeki küreyi hafifçe sallayıp ortaya koydu. Kürenin içindeki kum tanecikleri ile bazıları parıltılı küçük figürler döne döne alçalmaya başladılar. Yaşlı adam, boynunda asılı duran gözlüğünü, burnunun üzerine yerleştirip kürenin içini incelemeye koyuldu. Zamanın, içinden bir şey eksiltemediği bir dünya gibiydi... Kaybetmenin olmadığı bir yer... Her şey oradaydı işte. O zamanlardaki gibi... Bir kırmızı kalp, bir ev, bir kız, bir erkek figürü, bir elma, bir kedi, bir yılan ve bir anahtar... Yavaşça süzülerek, kum tanecikleri-nin arasına düşüverdiler teker teker.

"Şu ortadaki sabit duvarı görüyor musun?" diye sordu yaşlı adam Çınar'a küreyi göstererek.

"Görüyorum; her şey hareket ediyor ama o etmiyor. "

"İşte o duvar küreyi ikiye ayırıyor; bir tarafı senin bir tarafı

benim. Küre ikimizin ortasında dururken sen, senin tarafında kalanlarla ben de benim tarafımda kalanlarla birer masal uydurup birbirimize anlatacağız."

"Anladım. Duvar her zaman aynı masalı uydurmamızı engelliyor, değil mi? Çünkü havada uçanlar her seferinde farklı yerlere düşüyorlar."

Yaşlı adam gülümsedi. Sınırlar ve ayrılıklar olmasa öyküler bu kadar zengin olur muydu acaba?

Çınar heveslenmişti. "Benim tarafımda kız, kalp, ev, yılan ve anahtar var," dedi yüksek sesle. Anlatmaya başladı hemen:

"Bir gün bu kızla ağabeyi oyun oynamak için ormana gitmişler. Ama kız, ağabeyini kaybetmiş ve yalnız başına yürümeye başlamış. Ormanda karşısına bir yılan çıkmış; kız çok korkmuş. Kalbi o kadar fazla çarpmış ki en sonunda yerinden fırlamış. Kalbi olmazsa yaşayamazmış. Kalbini ararken yerde bir anahtar bulmuş. Bu anahtar biraz ilerideki evin anahtarıymış. Hemen oraya ulaşıp eve girmiş ve yılandan kurtulmuş. Ama kalbini dışarıda bıraktığı için yine de korkuyormuş. Biraz sonra yılan ona kalbini getirmiş ve pencereden vermiş. Meğerse yılan zehirli değilmiş. Kız çok sevinmiş. Bu kadar..."

"Çok güzel, çok güzel," dedi yaşlı adam neşeyle. Çınar'ın, her şeyi en somut; en saf anlamıyla hikâyeye katması çok hoşuna gitmişti. Bir çocuğun, sembolik karmaşıklıklara henüz

ulaşmamış zihinsel temsillerini ve beynindeki yalın bağlantıları canlı olarak görmek ne kadar yeni bir deneyimdi kendisi için. Yıllar önce, sevdiği kadınla yarattıkları oyun küresi öykülerini hatırlar gibi oldu... Yetişkinlerin dünyasında, her bir figürün, orada görünen dışında, pek çok sembolik anlamı oluyordu... Kalp, aşkı temsil ediyor, yılan kötülüğü... Anahtar ise umudun simgesi oluyordu çoğu zaman. Kız ve erkek ayrı düşüyorsa, kalbin kimin tarafında olduğu, onun aşkının büyüklüğünü gösteriyordu. Ev ise aşkın ve iyiliğin koruyucusu olarak ulaşılması gereken güvenli bir sığınaktı. Sırayla anlattıkları ilk öykülerden sonra tatmin edici bir sona ulaşamadılarsa, küreyi bir daha çalkalayıp yeni duruma göre bir önceki öyküleri tamamlayacak yeni öyküler geliştiriyorlardı. Bu oyunu oynarken bazen zamanı unutuyorlar, ardı ardına öykülerini sıralayabiliyorlar, saatlerini kürenin başında geçirebiliyorlardı. En mutlu son, kız ve erkeğin aynı yarımküreye düştüğü durumlardı. Bunu gördüklerinde ikisinin de içini bir sevinç kaplar, gözleri parlar, hemen ardından da hafif bir korku ile el ele tutuşurlardı. Aslında birbirlerine açıkça söylememiş olsalar da bu, onlar için adeta gelecekten haber veren sihirli bir küreydi. Her çalkalanışta ağır ağır yere düşen figürleri izlerken, aşklarının geleceğini sahneye koyacak olan oyunculara bakar gibiydiler. Umutlu ve ürkek...

"Şimdi ben devam ediyorum," dedi yaşlı adam hayallerinden sıyrılırken. "Burada da bir kedi, erkek ve elma var. Kızın ağabeyi bu. Kardeşini kaybedince çok endişelenmiş. Onu aramaya başlamış. Ararken karnı çok acıkmış ama yanında yiyecek hiçbir şey yokmuş. Sonra yerde bir elma bulmuş. Elma çok güzel görünüyormuş ve canı hepsini yemek istiyormuş.

Ama kardeşinin de acıkmış olduğunu düşünerek yarısını yiyip yarısını cebine koymuş. Hava kararmaya başladığı ve halen kardeşini bulamadığı için endişeleniyormuş. Derken bir kedi miyavlaması duyup durmuş. Kediyi görünce, tasmasından onun bir ev kedisi olduğunu anlamış; onu izlemiş. Yürümüşler, yürümüşler; sonunda, uzaktan ışıkları görünen bir eve ulaşmışlar. Oraya gittiğinde kız kardeşini bulunca, çok sevinmiş. Birbirlerine sarılmışlar. Kardeşine, onun için sakladığı yarım elmayı vermiş."

"Her zaman oynayalım mı?" sorusu, Çınar'ın oyunu çok sevdiğini anlatıyordu. Daha önce hiç böyle bir küre görmemişti. Onun bildiği tek küre, içinde Noel Baba olan, karlı saydam küreydi ve ortasında duvar yoktu. Bu nedenle o, bir masal küresi olamazdı. Nasıl olsundu ki? İçinde sadece Noel Baba ve geyikli kızağı vardı. Küreyi sallayınca, sadece kar taneleri uçuşuyor, başka bir şey değişmiyordu. Yani ona bakarak masal uydurmak biraz sıkıcı olurdu. Aslında o da güzel bir küreydi. Gözünü dayayıp içine bakmaktan hoşlanıyordu. Evlerinin misafir odasında duruyordu. Annesi onun süs olduğunu söyler ve Çınar'ın eline alıp bakmasına izin verir ama odasına götürmesini istemezdi. Şimdi evde kimse yoktu. Annesi ve babası gelince hep birlikte tekrar evlerine döneceklerdi. O zaman küreyi eline alıp tekrar içine bakacak ve ona da bir masal uydurmayı deneyecekti.

Çınar'ın uzun uzun konuşması, yaşlı adamı hem mutlu ediyor, hem de biraz yoruyordu. Bu yorgunluk hissinin, bir haftalık gerginliğin sonucunda, bedenin kendini bırakma ihtiyacı olduğuna hükmederek, oturduğu yerde kaslarını

gevşetmeye çalıştı. Sonra da birlikte kalkıp biraz dinlenmeye karar verdiler. Hem Çınar'ın da gözlerinin etrafındaki koyuluklara bakılırsa, biraz uyku ikisine de iyi gelecekti. Yatak odasında, kendi yatağı ile karşılıklı duran ve bir gün öncesinden çarçabuk hazırlayıp kapattığı ikinci yatağın örtüsünü özenle açıp küçük misafirine gösterdi. Birkaç dakika sonra ikisi de yataklarında tatlı bir uykuya dalmışlardı.

Aradan geçen birkaç gün, küçük çocuk ve yaşlı adamın hem birbirlerine hem de bu yeni düzene alışmalarına yardımcı olmuştu. İlk günlerde birbirini anlamak ve memnun etmek için gösterilen karşılıklı özen, giderek ikisinin de hoşnutluklarını ve hoşnutsuzluklarını daha kolay belli ettikleri doğal bir yakınlığa dönüşmeye başlamıştı. Örneğin Çınar her yemeği yemek istemiyor, yaşlı adam da buna bozulduğunu, bazen öğüt vererek bazen de küskünleşerek açıkça belli ediyordu. Yatma ve kalkma saatleri konusunda da ufak sürtüşmeler oluyordu aralarında. Okul günlerinde, Çınar zorlansa da sabahın erken saatlerinde kalkıp hazırlanıyor ve birlikte evden çıkıyorlardı. Yaşlı adam, Çınar'ı okulunun bahçesine kadar bırakıyor, dönerken de küçük alışverişler yapıyordu. Böylelikle sabahları uzun bir yürüyüş yapmış oluyordu. İlk günler bedeni biraz zorlanmış olsa da birkaç gün sonra, yeni düzene alışmış ve adımlarını daha rahat atar olmuştu. Buna çok seviniyor, Çınar'ın kendisine iyi geldiğini hissediyordu. Eve gelirken aldığı sıcak ekmekle kahvaltı etmek de yeni alışkanlıklarından biri haline gelmişti.

O sabah eve dönerken, karnının iyice acıktığını hissettiği halde, elini kesekâğıdının içine sokup ekmekten bir parça koparmamak için kendini tutuyordu yaşlı adam. Bu zevki, kahvaltı masasına saklamaktı niyeti. Ekmek sıcaklığını kaybetmesin diye de kesekâğıdını hafifçe göğsüne bastırmıştı. Güneşin sık sık kendi kendine saklambaç oynuyormuş gibi

bulutların arkasına kaçtığı ve sonra da yeniden ortaya çıktığı bu sonbahar sabahının serinliğinde iyi geliyordu göğsündeki sıcaklık. Büyü Dükkânı'na yaklaştığında, artık saklambaç oynamaktan vazgeçip ortaya çıkan güneş, sırtını da ısıtmaya başlayınca, yürüyüşü uzatmak için biraz daha yavaşladı yaşlı adam. Birkaç gün önce yağan şiddetli yağmurdan sonra, ağaçların yaprakları epeyce dökülmüştü. Ayaklarının altında halen nemli olan yaprakların kayganlığını hissediyor ve onlara basmamaya çabalıyordu. Hem düşmemek için, hem de sanki yok olmaya mahkûm olan yaprakları daha fazla incitmemek içindi bu dikkati. Sonra düşüncelerini komik buldu ve yapraklara özellikle basmaya çalıştı nedense... Bu hınzır oyunculuk, eski ve tanıdık bir duyguydu. Kendini biraz çocuk gibi hissederek gülümsedi. Dedelerin, zaman zaman torunlarına benzemelerine şaşmamak gerekirdi. Yaşlılık ile çocukluk arasındaki çizgi, aradaki uzun yıllara rağmen ince bir çizgiydi ve bir çocukla yaşamaya başladığınızda daha da inceliyordu sanki. Bunun nedenini hiç düşünmemişti daha önce. Bastığı yapraklardan birine sordu bunu içinden. "Sence neden?" Sonra da hiç düşünmeksizin yanıt verdi yaprağın yerinden kendine: "İzin veriyorsun. Kendine çocuk olma izni veriyorsun." Doğruydu zihninden dökülüveren sözler. Büyümek, çocukluğu terk etmek anlamına geliyordu. İnsan genç iken, arkada bıraktığı çocuklukla olan bağını rahatça koparabiliyordu. Belki de bundandı; çocuklar daha önce hiç büyük olmadıkları halde büyükleri anlayabilirken, büyüklerin hepsinin daha önce çocuk oldukları halde, çocukları anlamakta güçlük çekmeleri... Çünkü insan kendi çocukluğunu da bırakıp gidiyordu hiç arkasına bakmadan. Hatta kimileri buna "çocukluktan kurtulmak" bile diyordu! Gençlik ve

yetişkinlik yıllarında, çocukluktan uzak durmak, hayata tutunmak anlamına geliyordu belki de... İnsan çocuksu özelliklerinden uzaklaşırsa, hayatı daha bir ciddiye almış, dünyadaki yerini sağlamlaştırmış oluyordu. "Sorumluluk sahibi olmak", "başarılı olmak", "ebeveyn olmak", "olgun olmak" çocuklukla araya mesafe koymayı gerektiriyordu yetişkinler dünyasında. Ancak yaşlandıkça bu durum tersine dönüyordu. Yaşlı bir insanın kendi çocukluğuyla olan bağının canlanması, hayatla olan bağının güçlenmesine de yarıyordu. Bu kez hayata tutunmak için bir zamanlar terkedilmiş olan çocuklukla yeniden buluşmak; onunla bütünleşmek gerekiyordu. İşte o zaman, ipleri daha bir kolay gevşetebiliyor ve kulak verebiliyordunuz sizi içerden dürten çocuksuluklara... Çocukla çocuk olmak garip gelmiyordu hiç. Dede ile torun, büyük bir ciddiyet içinde inatlaşabiliyordu birbiriyle. Bazen anneler ve babalar da çocukları ile inatlaşabilirlerdi ama bunu huzursuzlukla karşılarlar, çoğu zaman tuhaf bulurlardı. Yaşlılar ise çocuklarla olan benzerliklerinden gocunmazlardı hiç.

Yaşlı adam bu düşüncelere dalmışken, Büyü Dükkânı'na birkaç metre kala, görüş alanının dışında hafif bir hareketlilik fark ederek başını yerden kaldırdığında, verandada beklemekte olan birini gördü. Yeni bir müşterisinin gelmesi heyecan yaratmıştı içinde. Artık sabahları Çınar'ı okula götürmek için çıkarken, kapıya bir saat içinde döneceğine dair bir not bırakıyordu. Zaten daha önceleri de müşteriler, yaşlı adamın çok uzun süre dükkândan uzak kalmadığını öğrenmiş olarak geliyor ve seyrek de olsa onu bulamadıkları zaman verandada bekliyorlardı. Kapının sağındaki pencerenin önünde, müşterilerin oturabileceği bir tahta sıra vardı. Yaşlı adam veranda-

nın basamaklarından çıkarken, müşterisinden, onu beklettiği için özür diledi.

"Önemli değil, zaten ben de yeni gelmiştim" diyerek rahatlattı yaşlı adamı müşteri. Kocaman anahtarını cebinden çıkarıp kapıyı açtığında, içerinin serin ve nemli havası yüzüne çarptı dükkân sahibinin. Müşterisini içeri aldıktan sonra, pencereyi açarak odayı havalandırmak iyi olacaktı.

Alışveriş için yerlerini aldıklarında odanın havası iyice değişmiş, tazelenmişti. Üzerindeki tatlı yorgunluk, sallanan koltuğuna oturduğunda kendini daha fazla göstermiş, dizlerine bir titreklik gelmişti. "Belki de açlıktandır," diye düşündü. Ancak açlık hissetmiyor, iştahını, müşterisini uğurladıktan sonra yapacağı kahvaltıya saklıyordu.

Karşısında oturan müşteri, otuzlu yaşlarında yakışıklı bir adamdı. Özenle seçilmiş giysisine dikkatle bakınca, ceketinin tek kolunun boş olduğunu fark etti yaşlı adam. Gülümseyerek, "Hoş geldiniz," dedi.

"Hoş bulduk. Sabah sabah sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim."

"Rica ederim, Büyü Dükkânı'nın kapısı her zaman müşterilerine açıktır. Asıl ben sizi beklettiğim için özür dilerim. Size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Aslını isterseniz, ben de tam olarak bilemiyorum sizden ne istediğimi ama gördüğünüz gibi önemli bir eksiğim var

ve bu, benim bütün hayatımı, hayattan beklentilerimi etkiliyor."

"Eksiğinizin ne olduğunu öğrenebilir miyim?"

Genç adam, durumunun hemen fark edildiğini düşündüğü için bu soruya şaşırmıştı.

"Ben gördüğünüzü sanmıştım," dedi.

"Neyi gördüğümü sanmıştınız?"

"Tek kolumun olmadığını..."

Yaşlı adam, sallanan koltuğu ile birlikte öne doğru eğilerek, gözlerini müşterisinin yüzünden ayırmadan yanıt verdi:

"Ben sizin tek kolunuzun olmadığını görebilirim ama eksiğinizin bu olup olmadığını bilemem. Bunu bilmek için kendi gözümden daha fazlasına ihtiyacım var. O nedenle soruyorum, kusura bakmayın. Amacım sizi incitmek değil."

Genç adam da şimdi koltukta öne doğru eğilmiş, böylelikle birbirlerine daha yakından bakar duruma gelmişlerdi.

"Hayır, incitmediniz ama şaşırttığınızı söyleyebilirim. Bedenim tam değil ve siz bana eksiğimin ne olduğunu sordunuz. Daha sizden ne isteyeceğimi bile bilmezken, kafam karıştı. Bu kadar belirgin bir bedensel kusurum var iken eksiklik sözüyle başka neyi kastedebilirim ki? Bakış açınız ger-

çekten böyle mi yoksa beni rahatlatmak için mi böyle konuştunuz?"

Satıcı, müşterilerine geçici rahatlama sağlama eğilimine kendini kaptırmamaya çok dikkat ederdi. Ne kadar olsa, zaman zaman bu insanî refleks kendiliğinden ortaya çıkar ve onu durdurmak için özel bir çaba sarf etmesi gerekirdi. Bu kez de öyle olup olmadığını düşündü. Müşterisinin tek kolunun olmadığını fark etmiş ve bunu bir farklılık olarak algılamıştı. O halde müşteri haklı olamaz mıydı? Yalnızca onu rahatlatmak için mi bu durum önemli değilmiş gibi yapıyordu? Geçmişten bazı müşterileri ve onlarla yaptığı pazarlık sahneleri geldi gözünün önüne ve anlatmaya başladı:

"Bir zamanlar Büyü Dükkânı'nın bir müşterisi olmuştu. Bu dünyada sahip olmak istediği her şeye sahip olduğunu, dışarıdan bakınca hiçbir eksiğinin olmadığını, ancak iç dünyasının çok büyük bir boşluk duygusuyla dolu olduğunu anlatmış ve benden hayatın anlamını istemişti. Bir başka sefer de iki gözünü birden kaybetmiş ve yürüyemediği için tekerlekli sandalyeye mahkûm olmuş bir müşterim olmuştu. Buraya kardeşi getirmişti onu. Benden ne istedi biliyor musunuz?"

Genç adam merak etmişti. "Ne istedi?"

"Şarkı söyleme yeteneği..."

"Nasıl yani?"

"Evet şarkı söyleme yeteneği istedi benden. Sesinin güzel olmadığını, oysa şarkıları çok sevdiğini ve şarkı söyleyebilirse hayatının daha zevkli hale geleceğini anlatmıştı."

"Çok ilginç... Gözleri görmeyen ve yürüyemeyen birisi sizden şarkı söyleme yeteneği mi istedi yani?"

Yaşlı adam başını salladı. "Evet, aynen öyle... İşte bütün bu deneyimler bana, dışarıdan görünenin hiçbir şey olmadığını ve gözlerimi daha fazla eğitmem gerektiğini öğretti."

"Gözlerinizi eğitmek mi? Nasıl?"

"Evet gözlerimi eğitmeye karar verdim. Göz, sahibine göre hareket eder ve özel olarak eğitilmezse gerçeğin kendisini değil, kendi arşivindekileri görür. Yani geçmiş deneyimlerinizin size öğrettiği kadarını görmeye devam edersiniz. Oysa baktığınız her yerde yepyeni bir gerçek vardır. Tıpkı göremeyen ve yürüyemeyen müşterimin, kendine özgü gerçeği gibi... Oysa ben ona ilk baktığımda en büyük eksiğinin gözleri ve yürüme yeteneği olduğunu düşünmüştüm. Meğer ne kadar yanılmışım. İşte onun için, zamanla gözlerimi kendimden uzaklaştırmayı ve yalnızca baktığım yere daha iyi bakmayı, bildiklerimi unutarak bakmayı öğrenmeye başladım. Tıpkı bebekler gibi... Bebekler ilk kez gördükleri şeylere çok dikkatli ve uzun uzun bakarlar. Çünkü zihinlerinde onunla ilgili hiçbir bilgi yoktur ve öğrenmek için bakmaları gerekmektedir."

"Ama öğrendikten sonra ona eskisi kadar uzun bakmazlar değil mi?"

"Dikkatlerini tutumlu kullanmak zorundadırlar. Sırada öğrenilmesi gereken çok şey vardır ve tercih her zaman yeni olandan yanadır. Onun için de insan, baktıklarının bir kısmını görmeyi ve bilginin geri kalanını arşivden tamamlamayı öğrenir."

"O halde insan hep yanılıyor."

"Hep değil... Bu durumu tersine de çevirebiliriz."

"Nasıl yani?"

"Örneğin ağaçların köklerini görmeyiz ama gövde ve dallarına iyi bakarsak, köklerinin nasıl bir hareket içinde olduğunu anlayabiliriz.

Yaşlı adam, karşısındaki pencereden, bir ardıç ağacını işaret ederek, "Şu ağacı görüyor musunuz?" diye sordu. Müşterisi, sol tarafına dönerek, ağacı görebilmek için başını pencereye uzattı.

"O ağacı yıllardır izlerim. Güneybatıdan esen kuvvetli lodostan çok etkilendiği için gövdesi bir yana eğik duruyor. Yeni dallar, ağacın uzandığı tarafın aksi yönde oluşuyor. Bu, ağacın kendisini ayakta tutmaya çalıştığının bir işareti. O halde köklerinin davranışını tahmin etmek de çok zor değil. Kökler, ağacı toprağa çekmek ve gövdeyi dengede tutmak için eğimin tam tersi yönde çok iyi gelişmek zorundadır. Ağacın eğildiği taraftaki kökler daha zayıf kalmış olmalıdır. Bu durumu, ağaca ne kadar uzun bakarsanız bakın göremezsiniz ama

görünen kısma iyi bakar ve doğanın dengeye verdiği önemi bilirseniz, anlayabilirsiniz. "

"O halde gördüğünle yetinme ama gördüğüne o kadar iyi bak ki sana göremediklerini de göstersin. Öyle mi?"

Yaşlı adam gülerek başını salladı.

"Benden çok daha iyi anlattınız; teşekkür ederim. İsterseniz artık pazarlığımıza geçebiliriz."

Müşteri, yerdeki kilimin üzerinde oynaşan güneş ışıltılarına bakarak bir süre düşündü. Zihnini az önceki konuşmanın etkisinden arındırmaya çalışıyordu. Yaşlı adam ile aralarında geçen diyalog, hatıralarını gözden geçirmesine neden olmuştu. Acaba şu ana kadar en büyük eksiği olarak gördüğü şey, gerçekten hayatındaki en önemli eksiklik miydi? Yoksa ona öğretilen bu olduğu için mi böyle olması gerektiğini düşünüyordu? Ceketinin sol koluna bakıp, kumaşın serbestçe dökülen yumuşak kıvrımlarını inceledi. Hayır; kolunun yokluğu onu çok üzüyordu. Onu kaybettikten sonra hayatından pek çok şey eksilmişti. Koluyla birlikte, çok sevdiği uğraşları da hayatından çıkıp gitmişti. Bunu kabullenmek çok ama çok zor geliyordu. Büyü Dükkânı'na kadar gelebildiğine ve satıcı ile pazarlığa oturduğuna göre bu fırsatı iyi değerlendirmeliydi.

"Bu sohbetimiz beni epeyce düşündürdü ama ben yine de sizden çok yaratıcı bir istekte bulunamayacağım. Kolumu iki yıl önce bir kazada yitirdim. O günden beri de bu eksik-

liğe alışmaya çalışıyorum. Evet, benim hissettiğim en büyük eksiklik kolum. Onun yokluğu yalnızca günlük hayatta zorlamıyor; geçmişte çok emek verdiğim zevkli uğraşılarımdan da mahrum bırakıyor beni. Örneğin, sol kolum olmadan gitar çalamıyorum, yüzemediğim için denize girmiyorum, en sevdiğim şeylerden biri olmasına rağmen bisiklete binemiyorum... Daha çok şey var mahrum olduğum ama fazla uzatmak istemiyorum. Duygularınızı kötüye kullanmak gibi geliyor bu bana..."

"Şu anda kendinizi ifade etmekten çok benim aklımdan geçenleri ve neler hissedebileceğimi anlamaya çalışıyorsunuz. Bu kadar ince düşünen müşterilerim, Büyü Dükkânı'na geldiklerinde zorlanırlar... Siz de zorlanmaya başladınız."

Genç adam kaşlarını belli belirsiz çattı. "Zorlanmak? Doğru şu anda zorlanıyorum ama neden olduğunu tam olarak bilemiyorum. Yardımcı olabilir misiniz?"

"Buraya gerçekten çok istediğiniz bir şey için geldiniz ama geldikten sonra onu istemek konusunda tereddüde düştünüz. Bir yandan, Büyü Dükkânı'ndan isteyeceğiniz şeye ne kadar ihtiyacınız olduğunu kanıtlamaya çalışıyorsunuz, bir yandan da bunun için kendinizi anlatmaya başladığınızda, beni sıkmaktan, kızdırmaktan ya da bunun gibi şeylerden çekiniyorsunuz. Zorlanmaktan kastım şu ki; bazı müşterilerim buraya çok kararlı geldikleri halde, şu koltuğa oturduktan sonra bir şey istemeye hakları yokmuş gibi davranmaya başlarlar. Sanki bir şeye ihtiyaçları olduğu konusunda önce beni ikna etmeleri ve onu istemek için benden izin almaları gerekirmiş gibi..."

Yaşlı adam, bunları o kadar sade bir şekilde söylemişti ki müşteri bu sözlerde yalnızca kendisini gördü; başka da bir niyet aramadı. Her gün bakılan sadık, güvenilir bir ayna nasıl hiçbir şüphe uyandırmaz, sizi olduğunuz gibi kabul edip öyle gösterirse satıcının yorumu da genç adamda aynı etkiyi yapmış, kendine çeki düzen vermeyi gerektirmeyecek bir rahatlığa sevk etmişti. Arkasına yaslanıp, omuzlarının düşmesine izin verdi. Ağzından çıkacak sözler, oyuna gitmek için sabırsızlıkla kapıda annelerinin kendilerini salmasını bekleyen çocuklar gibi kıpır kıpır ve alabildiğine özgürdüler artık. Derin bir nefes aldıktan sonra şunlar dökülüverdi dudaklarından:

"Yıllardır hep bunu yapıyorum ben. İsteklerimi önce hak etmem, sonra da hak ettiğime karşımdakini inandırmam gerektiğini düşünüyorum. Ama inandırmaya çalışmak aynı zamanda onu rahatsız etmek demektir. Onun için bu iş başlı başına bir işkenceye dönüşür. Kendini uzun uzun anlatmak, bir şey istemek ya da en azından anlaşılmak için uğraşmak o kadar sinir bozucu bir kıvranmadır ki bunu yapacağıma hiçbir şey istememeyi hatta konuşmamayı tercih ettiğim çok olmuştur. Belki de bu yüzden size geldim. Büyü Dükkânı, rahatça bir şey isteyebileceğim tek yerdi. Zaten varoluş nedeni bu idi. Bunu öğrenince içimi bir rahatlık, bir sevinç kaplamıştı. Ancak buraya gelince de her zaman yaptığım şeyi yapmaya devam etmem ne kadar garip değil mi? Sizden, önce olmayan kolumu görmenizi ve benim bir şey istememe gerek kalmadan, bana ihtiyacım olan her neyse vermenizi bekledim. Tabii ki siz, benim yerime tespitler yapıp, benim yerime karar verecek kadar deneyimsiz bir satıcı olmadığınız

için sözü bana bırakınca da zorlanmaya başladım. Konuşmam ve kendimi anlatmam gerekiyordu ama acaba anlatırsam sizin duygularınızı kötüye kullanmış mı olurdum? Sizi sıkar mıydım? Zamanınızı mı alırdım? Ne tuhaf! Oysa siz bunun için buradasınız. Üstelik hiçbir karşılık beklemeden... Bunu bilmeme karşın buna uygun davranamamayı anlamak çok güç!"

"Bildiklerimizin gücü, hissetmeye alıştığımız duyguları değiştirmekte çoğu zaman yetersiz kalır. Bunun için, ezber bozan yeni deneyimler ararız."

"Tıpkı az önceki gibi değil mi? Şu anda farklı hissediyorum gerçekten de."

"Buna sevindim. Şimdi devam edelim isterseniz."

"Tamam. Umarım artık tamamen kendi anlatacaklarıma odaklanabilirim. Size söz ettiğim kaza olana ve kolumu kaybedene kadar, fiziğim benim için çok önemliydi. Biraz utangaç olmama rağmen yakışıklı bulunan bir erkek olduğum için kızların dikkatini çekebiliyordum; sevgililerim oluyordu. Meğer bu çok eğlenceli bir durum imiş; şimdi anlıyorum. İstediğiniz her şeyi giyebilmek... Bedeninizi istediğiniz gibi sergileyebilmek... Deniz kenarında rahat rahat dolaşabilmek... Sağ ya da sol yanınızda olmasına bakmadan sevdiğinize sarılabilmek... Bir elinizle karşınızdakinin elini sıkarken, diğer elinizle ona çiçek verebilmek... Kürek çekebilmek... İyi yüzdüğünüz ve suyun üzerinde kalabildiğiniz için denize girdiğinizde suyun derinliğinin hiç önemli ol-

maması... Balık tutabilmek, ağaca tırmanabilmek, küçük bir kızın saçını örebilmek, kendi çaldığınız müziği duyabilmek ve onunla şarkı söyleyebilmek... Şu anda bunların hiçbirini yapamıyorum. Belki de hepsinden önemlisi, çok sevdiğim mesleğimi bırakmak zorunda kaldım."

"Mesleğiniz nedir?"

Müşteri derin bir soluk alarak iç geçirdi. "Kolumu kaybetmeden önce, sahil kasabalarında aşçılık yapıyordum. Gündüz balık tutar, denizden midye çıkarır, ahtapot yakalar, akşamları da çalıştığım yerin mutfağına girip bunlardan nefis lezzetler yaratırdım. Elimin çabukluğuyla aynı anda üç yemeği birden pişirebilmekle ünlenmiştim. Ancak iki yıldır bırakın mesleğimi yapmayı, mutfağa bile girmiyorum. Yemek yapmaktan neredeyse tamamen soğudum. Zevkle soğan doğrayamadıktan, balık temizleyemedikten, domates soyamadıktan sonra ne anlamı var ki yemek yapmaya çabalamanın? İşte bu yüzden işimi de bıraktım, şimdi ailemle oturuyorum. Yalnızca annemin yaptığı yemekleri yiyorum. Anlayacağınız, genç yaşımda hayattan emekliye ayrılmış gibiyim. Kaybedilmiş o kadar çok şey var ki bu beni çok üzüyor. Oysa önümde beni bekleyen yeniliklerle dolu bir hayat vardı. Öğrenmeyi, yeni şeyler denemeyi çok sever, yerimde duramazdım. Bazen keşke diyorum, böyle doğmuş olsaydım. O zaman bütün bu yaptıklarımı yapmamış olur, kendimi böyle bilir, durumuma uygun bir hayat kurardım. Bir şeye hiç sahip olmamakla onu kaybetmek arasında çok büyük bir fark var. Bu ikincisine katlanmak o kadar zor ki." Sustu, başını önüne eğerek bir süre öylece durdu. "Başka ne diyeceğimi bilemiyorum. Size kendimle ilgili en önemli gerçekleri anlattım sanırım."

Genç müşterinin sesi, son cümlelerde iyice alçalmış, canlılığını yitirmişti. Sahip olmamak ile sahip olup da kaybetmek arasındaki farkı vurgulaması, yaşlı adama birkaç gün önceki duygularını hatırlatmıştı. Evet, bu, yaşamın en büyük çıkmazlarından biriydi. Siz isteseniz de istemeseniz de yaşam size pek çok ikramda bulunuyor, ancak bunların hiçbirisi için bir garanti sunmuyor, sonra da size sormadan bunların bir kısmını elinizden alıyordu. Zihniniz her daim bu gerçeğin farkında olsa da duyumlarınız, kaybedilenlerin bıraktığı izlere kayıtsız kalamıyordu. Çünkü siz çoktan yer açmış oluyordunuz onlara bir yerlerinizde ve o kadar kolay daraltamıyordunuz içinizdeki hacimleri... Göz göre göre boş kalıyordu oralar; bazen bir süre, bazen de sonuna kadar..."

"Sizi dinlerken hüzünlendim," dedi yaşlı satıcı müşterisine. "Benim de zaman zaman 'keşke hiç sahip olmasaydım' dediğim şeyler olmuştur bu dünyada. Ancak hiç sahip olmamak, sahip olup kaybetmekten daha mı iyidir; gerçekten bu konuda doğru dürüst bir fikir edinemedim bugüne kadar. Kim bilir belki de artık pazarlığımıza geçersek bu soruya da bir yanıt bulabiliriz birlikte. Şimdi size sormak zorundayım: Büyü Dükkânı'ndan ne istiyorsunuz?"

"Buraya gelince, iki yıldır hayatımdan nelerin eksildiğini çok daha net görebildim. Galiba sizin varlığınızın ve buradan istediğimi alabilme umudunun verdiği cesaretle, kendi gerçeğimle yüzleşebildim. Hayatımın bu kadar daraldığını kendi kendime kabul etmek acı verici oluyordu ve bunun için geçmişi hatırlamak istemiyordum. Size anlattıklarımdan sonra Büyü Dükkânı'ndan isteyeceğim şey iyice belirginleşti.

Sizden, kolumu kaybetmeden önce yapabildiklerimi yeniden yapabilme yeteneği istiyorum. Başka bir deyişle, bir tür üstün yetenek sahibi olmak istiyorum. Eskisi gibi yemek yapabilmek, gitar çalabilmek, bisiklete binebilmek, yüzebilmek..."

"Kolunuzu hiç kaybetmemiş gibi, kaldığınız yerden devam edebilmek istiyorsunuz."

"Evet, aynen öyle..."

"Pekâlâ, bunun karşılığında Büyü Dükkânı'na nasıl bir bedel ödeyebileceğinizi de düşündünüz mü?"

"Hiç düşünmedim. Sizin müşterilerinizle çok sıkı pazarlıklar yaptığınızı biliyorum. Benim seçeceğim bedelin sizin gözünüzde bir hükmü olacağını sanmam."

"Kendinizi azımsıyorsunuz. Tam tersine, müşterilerimin istekleri kadar, teklif ettikleri bedeller de beni her zaman yönlendirmiştir. Yerinizde olsam, bir bedel önerirdim."

Genç adam biraz düşünmek için izin istedi. Pek çok Büyü Dükkânı müşterisi gibi o da vermekten çok almaya odaklanmıştı. Her ne kadar bir alışverişe geldiğinin bilincinde olsa da onu güdüleyen şey, tamamen "alış" kısmı idi. Düşünürken biraz terlediğini fark etti. Verme fikri, içinde bir kaygı yaratmıştı. Zaten çok önemli bir varlığını kaybetmiş biri olarak, başka neyinden vazgeçebilirdi ki? Fakat yaşlı satıcının sabırlı ve sakin bekleyişi, pazarlığın bu kısmının ciddiyetini göstermeye yetiyordu. Kendini zorlayarak da olsa bir bedel bulabildiğini göstermek istedi.

"Ne kadar denk olur bilmiyorum ama belki artık çekici ve yakışıklı olmaktan vazgeçebilirim. Zaten farkındasınızdır; sizden kolumun kendisini değil, kolumla yapabildiklerimi istedim. Bu da benim için çok önemli olan fiziksel özelliklerimden vazgeçmiş olduğumu gösteriyordur herhalde değil mi?"

Yaşlı adam gülümsedi.

"Yani biçtiğiniz bedel isteğinizin içinde gizli. Kolunuzu istemeyerek, fiziksel çekiciliğinizi feda etmiş oluyorsunuz. Bedensel durumunuzda bir değişiklik olmayacak. Böylece aynı zamanda alışverişimizin de bedelini ödemiş oluyorsunuz; öyle değil mi?"

"Evet, bilmiyorum ne kadar uygun bir yol ama..."

"Aslında çok mantıklı bir öneride bulunuyorsunuz. Fakat üzülerek söylemeliyim ki Büyü Dükkânı'na ödenen bedelin, sizden gerçekten bir şeyi eksiltmesi gerekiyor. Buradan bir şey aldığınızda, karşılığında da gerçekten bir şey vermelisiniz. Varolan mağduriyetinize razı olmak buraya bir bedel ödediğiniz anlamına gelmiyor. Daha açık söylemem gerekirse, fiziksel çekiciliğinizden vazgeçmeyi kabul etmeniz demek, halen varolan bazı fiziksel özelliklerinizden de vazgeçmeniz demek. Örneğin, şu anda bedeninizde beğendiğiniz bir iki özellik söyleyin."

"İnce, uzun bir vücudumun olması..."

"Eğer fiziksel çekiciliğinizden vazgeçecekseniz, bu durumda kısa boylu ve şişman bir vücuda sahip olmayı kabul etmelisiniz."

Genç müşterinin morali bozulmuştu.

"Hayır, o kadarını kabul edemem. Gerçekten artık bunu kaldıramam."

"Anlıyorum. O halde, çekicilik ve yakışıklılık sizin feda edebileceğiniz şeyler değil."

"Ama bu durumda da kendimi ne çekici, ne de yakışıklı buluyorum."

"Tümüyle vazgeçemediğinize göre demek ki kısmen buluyorsunuz."

Müşteri başını salladı.

"Doğru, haklısınız. Hâlâ bedenimde beğendiğim yanlar varmış. Hiç fark etmemiştim."

"Bu durumda yeni bir bedel belirlememiz gerekiyor sizinle. Sizin başka bir öneriniz var mı?"

Genç adam, yeni bir önerisi olmadığını söyledi. Bu incelikli işi satıcıya bırakması daha doğru olacak gibi görünüyordu.

"O halde, isteğiniz karşılığında benim önereceğim bedele geçelim," diye devam etti yaşlı satıcı. "Ben size, kolunuzu kaybetmeden önce yapabildiklerinizi yeniden yapma yeteneği vereceğim, siz de bana karşılığında yeni şeyler öğrenme yeteneğinizi vereceksiniz."

Satıcının istediği bedeli duyunca, genç müşterinin gergin duran omuzları aşağı düştü; rahatlamıştı. Pek belli etmek istemese de kendisinden istenen bedeli ödemek kolay görünmüştü gözüne. Kuşku yok ki eski yeteneklerine kavuşmak, yeni bir şey öğrenmekten çok daha önemliydi onun için. Kaybettikleri, yıllarını vererek edindiği özelliklerdi. Zaten tek kolu olmadan bir şey öğrenmek son derece zahmetliydi. Bunun için gayret ve zaman harcamaktansa, eski yeteneklerine kavuşmak çok daha cazipti.

"Tamam, kabul ediyorum," dedi çok uzatmak istemezcesine.

Yaşlı adam birkaç saniye, müşterisinin gözlerinin içine bakarak bekledi. Bu bakış, genç adamda belli belirsiz bir huzursuzluk yarattı. Yakaladığı fırsatı kaçırmak istemiyordu.

"Sizden istediğim bedeli iyice gözden geçirdiniz mi?" diye sordu dükkân sahibi.

"Evet, ne demek istediğinizi anladım sanırım. Bundan sonra yalnızca eski yeteneklerimi kullanabileceğim ve yeni bir yetenek edinemeyeceğim."

"Doğru ama bunu biraz daha açmam iyi olacak sanırım. Sizden yeni bir şey öğrenme yetinizin kendisini istiyorum. Yani bundan sonra yalnızca eski bilgi ve beceri repertuarınızla idare edeceksiniz. Onlara hiçbir ekleme yapamayacaksınız. Yeni bir şey duyduğunuzda, gördüğünüzde okuduğunuzda, bu çok kısa bir süre için belleğinize uğrayacak ama sonra hemen silinip gidecek. Zihninizin, yeni öğrenilen bilgi ve becerileri eskileriyle bütünleştirme özelliğinden tamamen yoksun kalacağınız için, eski repertuarınız hiç değişmeden, olduğu gibi donup kalacak. Ama buna karşılık, eski becerilerinizi tamamen geri kazanacaksınız. Eskiden olduğu gibi yüzebilecek, aynı el çabukluğu ile yemek yapabilecek, bisiklete binebilecek, gitar çalabileceksiniz. Ancak hep aynı yemekleri, aynı biçimde yapacaksınız. Hep aynı müzikleri, aynı şekilde çalacaksınız."

Genç müşterinin huzursuzluğu artmış, omuzları yeniden dikleşmiş, gözbebekleri büyümüştü.

"Fakat nasıl olur? Neden benden bu kadar acımasız bir karşılık istiyorsunuz?" diye sormadan edemedi.

"Bu acımasız bir bedel değil. Sizden zaten kullanmadığınız bir şeyi istiyorum."

"Nasıl yani?"

"Hatırlıyorsanız, az önce bana öğrenmeyi, yeni şeyler denemeyi çok sevdiğinizi ancak kolunuzu kaybettiğinizden bu yana, yani iki yıldır emekliye ayrılmış gibi oturduğunuzu

söylediniz. Onun için bu özelliğinizi artık kullanmadığınız izlenimini edindim."

Müşteri şaşkındı. "Evet, bu doğru ve ben de bunu söylediğimi hatırlıyorum ama durumu hiç sizin gibi yorumlamamıştım. Daha doğrusu sevdiğim bir şeyden vazgeçmiş olduğumun hiç farkında değildim. Ben yalnızca, bedenimin önemli bir parçasını yitirmiş bir insan olarak, mahkûm olduğum yoksunluğu kabullenmeye çalıştığımı düşünüyordum. Hayattan elimi çekmiş olmayı da içinde bulunduğum durumun kaçınılmaz bir sonucu olarak yaşıyordum."

"Hayat sizden bir elinizi aldı; diğer elinizi de siz ondan çektiniz."

"Haklısınız," diyerek durakladı genç adam. Sonra toparlanarak hafifçe sesini yükseltti:

"Haklısınız ama tek elle ne yapmamı bekliyorsunuz ki?"

Yaşlı adam, müşterisini incitmeyi hiç istemiyordu. Mutlaka ona, hayata küsmemesini söyleyen pek çok kişi vardı etrafında. Büyü Dükkânı'na gelmek için o kadar zahmete katlanmanın sonucu da aynı şeyleri duymak olmamalıydı elbette. Karşısındaki, genç ama bezgin yüzde gördüğü çaresizlik öfkesinin hafif belirtileri, pazarlığın bundan sonrasının çok önemli olduğunu gösteriyordu.

"Şu anda bana kızmaya başladığınızı hissediyorum. Belki öyle aksetmiş olabilir ama amacım sizi sıkıştırmak ya da bir

şeylere zorlamak değil. Pazarlığımızı kısaca gözden geçirmek gerekirse, siz Büyü Dükkânı'ndan eski yeteneklerinizi istediniz; ben de sizden bedel olarak, yeni şeyler öğrenme yetinizi istedim. Siz bu isteğimi acımasız bulunca da size artık kullanmadığınız bir özelliğinizi istediğimi söyledim. Ancak sizin şu andaki duygularınız, bende, uzun süredir oynamasa da oyuncağını elinden almak istediğinizde, ona sıkı sıkı sarılan bir çocuğun güçlü direncini çağrıştırıyor."

"Doğru, çünkü günün birinde o özelliğime ihtiyacım olabilir. Bunu fark ettim galiba. Size kızgın değilim. Yalnızca istediğiniz bedelin beni bir kez daha büyük bir yoksunlukla baş başa bırakacağını düşünerek böyle bir tepki verdim herhalde."

"Tabii anlıyorum ama unutmayın ki buradan eski yeteneklerinizin tamamını alacaksınız. Yani yaşadığınız yoksunluk yalnızca fiziksel bir eksiklik olarak kalacak. Bu sizi tatmin etmez mi?"

"Bilemiyorum. Bu çok istediğim bir şey gerçekten. Eskiden yapabildiklerimi yaptığımda, dünyalar benim olabilir. Hayal etmek bile çok güzel. Ama bir yandan da ürkütücü... Hep aynı kalmak çok ürkütücü... Hayat ilerliyor, herkes değişiyor ama siz hep aynı şeyleri aynı şekilde yaşıyorsunuz. Hatta yaşlanıyorsunuz ama hep gençliğinizde çaldığınız müzikleri çalıyor, aynı sularda yüzüyor, sevdiklerinize hep aynı sözleri söylüyor, onlara hep aynı şekilde sarılıyor, aynı yemekleri yapıyorsunuz. Hiçbir şey öğrenemiyorsunuz. Tüm yenilikler suya yazılan yazı gibi silinip gidiyor zihninizden. Çok sıkıcı. Fazlasıyla sıkıcı."

Yaşlı satıcı gülümsedi. "Ne gibi yenilikler olsun istersiniz hayatınızda?"

"Çok... Sayabilir miyim bilmiyorum. Bir aşk yaşamak, çocuk sahibi olmak, farklı coğrafyaları görmek, farklı yemekler yapmak, farklı işlerde çalışmak, değişik insanlar tanımak, yeni dostlar edinmek, farklı bir müzik aleti çalmak, bir sürü kitap okumak, karikatür yapmak; evet karikatür yapmak... Eskiden çok güzel karikatürler yapardım. Artık bunu da bıraktım."

"Kalemi sol elinizle mi tutardınız?"

"Hayır, ama... Galiba bu da geride bıraktığım güzel hayatın bir parçası olarak vazgeçtiğim bir yanım. Karikatür çizmek, yalnızca çizmek değil, aynı zamanda mizah yapmak olduğu için, durumuma uygun bulmuyorum sanırım. Aslında haklısınız; sağ elim hâlâ sağlam ama onunla yapabileceğim bazı şeylerden de vazgeçmişim farkında olmadan."

"Çok doğal... Bedenimizdeki simetri, biz canlılar için çok önemlidir; evrendeki dengenin bir parçasıdır bu. Herhangi bir organ kaybı nedeniyle simetri bozulduğunda, buna bazı canlılar kendini yenileme ile tepki verebilirler." Yaşlı satıcı derin bir nefes alarak devam etti. "Örneğin, bir denizyıldızının kolunun kopması, onun için önemli bir kayıp değildir. Çünkü kopan kol, çoğunlukla bütün hayati organlarıyla birlikte yeniden çıkar. Bu, o türe özgü, düzenli bir davranıştır. Onun için denizyıldızları, düşman saldırısına uğradıklarında, kollarından bazılarını feda edip kaçarlar. Ancak omurgasızların çoğunda bulunan bu yetiye sahip olmayan biz insanlar, böyle

önemli kayıplardan sonra, çok farklı yollar seçeriz. Kimimiz, kaybımızı telafi etmek için bedenimizin geriye kalanını daha güçlü kılma uğraşı verir; kimimiz farkında olmadan da olsa, geriye kalandan vazgeçme eğilimine gireriz."

Genç adamın gözleri merakla açılmıştı. "Ama neden sonuçları birbirinden bu kadar farklı yollar seçiyoruz ki? Neden birimiz kazanmak için mücadele ederken, diğeri varolanı da bırakıyor?"

"Aslında her ikisi de yeniden bir tür simetri, bir denge oluşturma çabasıdır. Burada asıl olan, bozulan dengenin yerine yeni bir denge kurmaktır. İhtiyacımız olan budur. Bunu yaparkenki farklılıklar ise insan olmanın sonuçlarıdır. Bizler denizyıldızı değiliz..."

"Anlıyorum ama ben sağ elimle yaptıklarımdan da vazgeçerek nasıl bir denge kurmuş oluyorum sizce?"

Yaşlı adam, koltuğunda hafif hafif sallanarak açıklamaya devam etti. "Ben buna yokluk dengesi diyorum: Biri yok olduysa diğeri de var olmasın... Onu da yok olanın yanına göndermiş oluyorsunuz. Bunu bazen iki çocuğundan birini yitirmiş annelerde de görebilirsiniz. Bazı anneler, geride kalana kuvvetle sarılırken, bazı anneler onu da bırakırlar; uzaklaşırlar, güçsüzleşirler. Bir anlamda iç dünyalarında onu da yok ederler. Bu, sevgisizlik ya da merhametsizlik değildir. Yalnızca, gidenin yarattığı boşluğun mutlaka doldurulması gerektiği inancı ve bunun imkânsız olmasından doğan bir vazgeçiştir. Topallayarak yürümenin acısına katlanmaktan-

sa, hiç yürümemeyi seçmektir. Bir heykeltıraş, çok güzel bir heykel yapıyor ve tam kaidesine oturturken düşürüp kırıyor. Heykelin belden yukarısı tamamen sağlam ama belden aşağısı parçalanıyor. Siz bu heykeltıraş olsanız ne yaparsınız?"

Genç adam, hiç düşünmeden cevap verdi. "Atar ve yenisini yapmaya çalışırdım herhalde. Ya da aynısını yapmaktan vazgeçer, tamamen başka bir heykel yapardım."

Satıcı gülümsedi. "Her ikisi de kusursuzluk arayışıdır. Kaybedilen parçanın yarattığı boşluğa tahammülsüzlüktür. Oysa heykelin belden yukarısı sağlam ve siz onun kırık tarafını yontarak, bir büste dönüştürebilirsiniz. Ancak bunun için kırılan kısmın açtığı boşluğun mutlaka doldurulması gerektiği inancından vazgeçmek gerekiyor. Ya eskisi gibi olmalı ya da hiç olmamalı derseniz, sizin seçtiğiniz iki yoldan başka seçenek yoktur. Dikkat ederseniz her iki seçenekte de heykelin varolan parçasından vazgeçiyorsunuz. Onunla bir şey yapmıyorsunuz. İşte yokluk dengesi dediğim şey bu. Bir parçanın yok olmasının diğer parçayı da yok etmesi..."

"Sizce benim durumum da böyle mi? Ben varolanı da mı yok etmeye çalışıyorum?"

"Yanlış anlamayın. Hakkınızda böyle bir yargıya varmış değilim. Karikatürü bırakmış olmanızdan bu genellemeyi yapmak doğru olmaz. Ben yalnızca sizin, sağ elinizle ilgili saptamanızdan yola çıkarak bir olasılıktan söz ettim. Verdiğim örnekler ise insanın, farklı seçeneklerden yalnızca birini seçtiğini anlatmak içindi. Ve bunun, çoğu zaman diğer seçeneklerden kasıtlı bir vazgeçiş olmadığını..."

"Niçin vazgeçiyoruz sizce?"

"Dedim ya denizyıldızı değiliz. Hepimizin farklı nedenleri vardır..." Yaşlı satıcı koltuğuyla birlikte öne eğilerek müşterisine biraz daha yaklaştı. "Çok güzel bir sohbet ama korkarım giderek pazarlıktan uzaklaşıyoruz. Alışverişimiz hakkında ne düşünüyorsunuz?"

"Tekrar başa dönmemiz mümkün mü? Yani başka bir istekte bulunmak ve farklı bir bedel üzerinde konuşmak?"

Dükkân sahibi başını iki yana salladı. "Üzgünüm ama bugün için değil. Bugün bu alışverişi bu noktadan devam ettirmek ve bitirmek zorundayız." Genç adamın gözlerinin içine bakarak sordu: "Şu anda ne yaptığınızın farkında mısınız?"

"Ne yapıyorum?" Müşteri, kaşlarını merakla kaldırmıştı.

"Kusursuz bir biçimde baştan başlamaya çalışıyorsunuz. Bu kez de içinize sinmeyen parçaları yüzünden alışverişimizi çöpe atmak istiyorsunuz."

Genç adam ne diyeceğini bilemedi. Utandığını hissediyordu. Satıcıdan özür dilemeye çalıştı ama o buna izin vermedi. Ortada özür dilenecek bir şey yoktu. Bu da kendisine ait bir gerçeği görme fırsatı veren, insanî bir deneyimdi. Ancak bunu görebilmek için kendisine uzatılan aynaya iyi bakması gerekliydi. Müşteri şimdi biraz daha sakinleşmişti. Yeniden pazarlığa dönmek istedi.

"Evet, sizin bana önerdiğiniz bedeli ödemek gerçekten güç geldi. Sadece buraya gelmekle bile hayata dair çok önemli şeyler öğrendiğimi hissediyorum. Halen varolan bu yetimi kaybedemem. Belki az önce size saydıklarımın hepsini öğrenemeyeceğim ama bu olasılığın varolması bile başlı başına itici bir güç olabilir benim için. Ancak burada bir sorun var. Size de söylediğim gibi ben şu anda bu özelliğimi yeterince kullanmıyorum. O halde onu burada bırakmamak bir çözüm değil. Belki de onu nasıl kullanacağımı bilmiyorum."

"İyi ya işte; artık öğrenebilirsiniz. Bu da öğrenebileceğiniz yeni şeylerden biri olabilir."

Genç adamın yüzü artık gülmeye başlamıştı.

"Beni iyice sıkıştırıyorsunuz. Ama benim de bunu nasıl yapacağım konusunda yardıma ihtiyacım var. Daha doğrusu bu isteği nasıl duyacağım?"

Yaşlı adam, söylemek istediklerini tekrar gözden geçirdi. Karşısında, bedeninin önemli bir parçasını yitirmiş ve bunun yasını henüz tamamlayamamış olarak oturan gence söyleyebileceği en doğru ama en acımasız cümleyi daha fazla erteleyemeyecekti.

"Heykelin kırılan parçasının bir daha gelmeyeceğini kabul eder ve geriye kalan sağlam parçanın eksik olmasına tahammül edebilirseniz, onu yontma isteği, sizi kendiliğinden gelip bulacaktır."

Genç adamın gözleri dolmuştu. Başını önüne eğerek sağ elini sol kolunun üzerine koyup sessizce baktı. Bir iki dakika öylece kaldı.

Sonunda dudaklarından belli belirsiz, kısacık bir cümle çıktı.

"Güle güle, güle güle..."

Ardından başını kaldırıp, yaşlı adama gülümsedi. "Bugüne kadar ona veda etmekten hep kaçındım. Sanki gizli gizli bir mucize bekliyordum; onun yokluğunu kabul edersem mucize gerçekleşmeyecekti. Oysa veda edebilmek önemliymiş. Artık onu geri getirme uğraşısı vereceğimi sanmıyorum. Ama şu anda, bedenimi ve özellikle de sağ kolumun varlığını çok daha iyi duyumsuyorum. Galiba dikkatimi, yok olandan var olana kaydırabiliyorum. Belki sol kolumla birlikte, eski yeteneklerime de veda etmiş olacağım. Bu çok zor geliyor ama herhalde başka çarem yok. Gerçekten başka çarem yok. Tıpkı bir denizyıldızı gibi onları arkamda bırakıp gideceğim. Ama onun kadar rahatça yapamayacağım bunu. Çünkü yerine yeni bir şey koyabilecek miyim bilemiyorum."

Yaşlı adam, rüzgârın etkisiyle havalanan tül perdenin ardındaki pencereden görünen ardıç ağacını işaret ederek, "Köklerinize güvenin," dedi.

Kalkmaya hazırlandığı için koltuğunda öne doğru kaymış olan genç adam, satıcının ne demek istediğini önce anlamadı ama çevik bir hareketle sol tarafına dönünce ağacı görüp gülümsedi.

"Doğa ona insaflı davranmış. Ya eğimin tersi yöndeki kökler yeterince gelişmeden, çok şiddetli bir lodos esseydi ne olurdu? Fırtınaya rağmen ayakta kalabilir miydi sizce?"

"Kim bilir, belki de kalamazdı. Bu da bir olasılık tabii... Ama o, başka bir olasılığa göre davranmış olmalı. Çünkü yalnızca bu olasılığa göre davransaydı, tutunmaktan tümüyle vazgeçer, kendini bırakırdı."

"Peki, hiç rüzgâr esmeyeceği olasılığına göre davransa nasıl olurdu?"

"Bu mümkün değil..."

"Neden?"

"Bir ağaç için rüzgâr esmemesi diye bir olasılık yoktur. Çünkü rüzgâr esiyor. Başından beri esiyor ve o bunu hissediyor. Kökünü, gövdesini, dallarını ona göre geliştiriyor. Tıpkı sizin gibi..."

"Benim gibi mi? Ben kolumu kaybedene kadar önemli bir sarsıntı yaşamadım ki! Böyle bir durumu hiç hayal etmedim ki..."

"Siz farkında olmasanız da, hayat sizi bazı tehlike ve kayıplara hazırlar. Bu, insanlık tarihinin bizlere bir armağanıdır. Doğduğunuz andan itibaren kaybetmeye başlarsınız. Aslında hayatın kendisi büyük bir kayıpla başlar. Doğmak, annenizin sıcak bedeninden ayrılmaktır. Sonra anne meme-

sini, sonra anne kucağını, sonra sorumsuzluğunuzu, sonra çocukluğunuzu, bazı hayallerinizi, bazı umutlarınızı ve pek çok olasılığınızı kaybedersiniz. Fark etmeseniz de kaybedersiniz, kaybettikçe öğrenirsiniz. Dayanmayı, yenilenmeyi, yaratmayı... Az önceki pazarlığımız sırasında, öğrenme yetinizi bana vermediniz. Çünkü onu içinizde, köklerinizde hissettiniz. Onun bu kadar güçlü olduğunu bilmiyordunuz; ama hissettiniz... Hissedebildiğiniz, gerçektir. İşte demek istediğim bu. "

Her iki erkeğin de göz bebeklerindeki ışıltının artması, artık alışverişin bittiğinin ortak bir işaretiydi.

Genç adam, "Size samimi bir açıklamada bulunabilir miyim?" dedi ayağa kalkar kalkmaz.

Satıcı kulak kesilmişti.

"Şimdiye dek, kimse bana, bende olan ama farkında olmadığım bir şeyi armağan etmemişti. Üstelik de doğum günümde... Belki hayatımın en güzel doğum günü bugün değil ama hayatımda aldığım en güzel armağanı, bugün Büyü Dükkânı'ndan aldım. Teşekkür ederim."

"Bir şey değil. Nice yıllara, sağlıcakla..."

Müşterisini geçirmek için verandaya çıkan yaşlı adam, onun ardıç ağacının yanından geçmek için yolunu uzatarak gittiğini ve ağacın yanına gelince, birkaç saniye durup baktığını gördü. Az önce başlayan rüzgâr biraz daha artmış, ağa-

cın, eğri ama sağlam gövdesinin üzerindeki görece ince dalları sallamaya başlamıştı.

Karnının iyice acıktığını fark etti yaşlı adam. Artık içeri girmeli güzel bir kahvaltı etmeliydi. Sonra da kütüphanesinin raflarını düzenleyebilirdi.

***

Akşamüzerine kadar başka müşteri gelmediği için, kitaplarıyla haşır neşir geçirmişti gününü. Rafları, kitap konularına göre yeniden düzenlemiş, sayfaları kopmuş el yazmalarını onarmaya çalışmış, yeniden okumak istediklerini, sıraya dizerek göz hizasındaki bir rafa yerleştirmişti. Sonra birden aklına geldi. Çınar'a yeni kitaplar almalıydı. Küçük çocuk, okumayı çok seviyor, eline aldığı kitabı, bitirmeden bırakmıyordu. Annesi ve babası, gitmeden birkaç yeni kitap alıp, yanına vermişlerdi. Ancak bavulu ağırlaşmasın ve yaşlı adama da yük olmasın diye çok eşya koymamaya çalışmışlardı. Çınar'ı akşamüzeri okuldan alan ve Büyü Dükkânı'na getirip bırakan bir akraba vardı. Anne, bu akrabanın, çocuğun her türlü ihtiyacını karşılayabileceğini, onu sabahları okula götürüp, akşam da alabileceğini söylemiş ve yaşlı adamdan, hiçbir şey için endişe edip yorulmamasını rica etmişti. Ancak yaşlı adam, sağlığı yerinde olduğu sürece, Çınar'ı okula kendisi götürecekti. Hem, sabah erken saatte dinlenmiş olduğundan, dışarı çıkmak ve yürüyüş yapmak ona da iyi gelirdi. Ancak akşamüzeri, o akraba getirebilirdi Çınar'ı. Bu düzen, şimdilik gayet zevkli yürüyordu. Eskiden beri, köye indiği bazı günler, oradaki kitapçıya uğrar ve bir iki kitap alırdı. Ancak yıllardır çocuk kitaplarına hiç bakmamıştı. Belki de kendi

çocukluğundan bu yana... "Neden?" diye düşündü. "Neden hayatımda çocuk yok diye çocuk dünyasından bu kadar uzak kalıyorum?" Sabahki yürüyüşü sırasında düşündüklerini ve hemen ardından gelen müşteriye söylediklerini anımsadı. Doğru; yitirdikleri arasında çocukluğu da vardı. Ama çocukluk, biz ne yaparsak yapalım yitip gidiyor mu yoksa biz mi yetişkin olabilmek için kendimizi ondan koparıyorduk? Çocukların okuduklarını okuyamayacak kadar, oynadıklarını oynayamayacak kadar, onlar gibi düşünemeyecek kadar mı büyüyorduk gerçekten? O kadar mı uzaklaşıyorduk kendi çekirdeğimizden?

"Hayır, yalnızca kış uykusu..." dedi yaşlı adam yüksek sesle. "Yıllar sonra bile uyanabildiğine göre, yalnızca kış uykusuna yatırıyoruz." Günün birinde, bir çocuk geliyor ve uyandırıveriyor uykuya yatmış arkadaşını...

Kitaplığının önüne koymuş olduğu sandalyesinde, kendi kendine mırıldanırken gözü, az önce kurmak için eline aldığı saate takıldı. Ah! Nasıl da dalmıştı. Çınar eve gelmek üzereydi ve ona ikindi kahvaltısı hazırlamayı unutmuştu. Hemen kalkıp süt ısıtmalı, bir gün öncesinden kalan üzümlü çörekleri çıkarmalıydı. Yerinden aceleyle kalkıp mutfağa giderken kapıya yaklaşmakta olan ayak seslerini duymamazlık edemedi. "Tüh, geciktim!" diye söylendi. O içeri girdiğinde, sıcak süt kokusunu duysun, masanın üzerinde kahvaltısı hazır olsun istiyordu. Aslında Çınar'ın böyle bir talebi olmamış olsa da onun içeri girer girmez masanın üzerine göz atması ve kahvaltısını hazır gördüğünde hemen çantasını bırakıp masaya oturması hoşuna gidiyordu yaşlı adamın. Çaresiz geriye dönüp kapıyı açtı.

Çınar, kapının hemen önünde heyecan içinde bekliyordu. Akraba ise verandaya bile çıkmamış, basamakların bir iki adım gerisinde duruyordu. Şimdiye kadar ağzından çıkan sözcük sayısı on, on beşi geçmemişti.

"Merhaba dede. Bak ne aldık."

"Merhaba, merhaba oğlum hoş geldiniz. Gel bakalım içeri. Siz de buyurun girin."

"Teşekkür ederim. Ben izninizle döneyim, beklerler."

"Ne güzel, ne güzel... Benden de selam söyleyin" dedi yaşlı adam Çınar'ı içeri alırken. Kapıyı kapatmak için akrabanın birkaç adım uzaklaşmasını beklemişti.

"Neden öyle söyledin dede?"

"Ne söyledim oğlum?"

"İşte 'Ne güzel, ne güzel' dedin ya!"

"Ha o mu?"

Farkında değildi ama aklından geçeni olduğu gibi söyleyivermişti işte. Şimdi de açıklaması gerekiyordu tabii.

"Bekleyen birileri olması hoşuma gitti oğlum. Onun için öyle söyledim."

"Sen de beni bekliyorsun ya, benim de hoşuma gidiyor dede... Bak, yeni bir kitap aldık."

"Sahi mi? Ben de biraz önce, sana yeni kitaplar alırız diye düşünmüştüm. İyi etmişsiniz. Hikâye kitabı mı?"

"Evet. Öğretmenimin tahtaya yazdığı kitaplardan biri... Adı, 'Mars'dan Dünya'ya Mektuplar.' Sen de okumak ister misin ben bitirince?"

"Tabii evlat çok isterim hem de. Kitabı konuşuruz ama önce karnını doyuralım."

Yaşlı adam ayaklarını sürüyerek mutfağa giderken, Çınar da konuşmalarının kesintiye uğramaması için arkasından geliyordu.

"Dede, gezegenler de birbiriyle konuşur mu?"

Gülerek arkasını dönünce, Çınar'ın merakla parlayan gözlerine yakalanıverdi yaşlı adam. Çocuğun kurgu dünyasına muzip bir katkıda bulunmak istedi.

"Ben konuştuklarını duymadım ama Mars, Dünya'ya mektup gönderdiğine göre demek ki konuşuyorlar."

"Bu gerçek bir hikâye değil biliyorum. Keşke gerçek olsaydı."

Belli belirsiz bir hayal kırıklığı vardı bu cümlenin içinde.

Gerçek ile gerçeküstü arasındaki çizginin netleştiği anlarda yaşanan cinsten. Hayal yelpazesinden bir dilimin daha eksilmesi demekti bu. Ama çocuklar, oyun denilen o ara gerçeklik sayesinde, o kadar da çabuk teslim olmuyorlar, hazinelerini kolay kolay bırakmıyorlardı. Ya kendisi? O da hâlen sıkıca tuttuğu gerçeküstü dünyasının ipini elinden kaçırmamak için gece gündüz demeden çalışmıyor muydu?

"Peki, söyle bakalım. Sen Mars olsaydın, Dünya'ya ne derdin?"

"Ben Mars olunca sen de Dünya olur musun dede?"

"Olurum, olurum. Haydi bakalım."

Bir süre Dünya ve Mars olarak konuştular birbirleriyle. Bir yandan Çınar'ın akşamüzeri kahvaltısını hazırlıyor, bir yandan da oyunu sürdürmeye çalışıyordu yaşlı adam. Oyunda Mars, Dünya'nın kendisiyle arkadaş olmasını istiyor ve bir haberci yıldız aracılığı ile sık sık Dünya'yı arıyordu. Aradığında da insanların, hayvanların, ağaçların, evlerin, dağların, denizlerin nasıl olduklarını soruyor, kendisi de aynılarını yapmaya çalışıyordu. Ama aksilikler oluyor, bazı şeyleri tam yapamıyordu. Örneğin, dağlar küçük, denizler çok dalgalı oluyor, garip hayvanlar türüyor, insanlar kuyruklu olabiliyordu. Sonunda Mars, Dünya'yı olduğu gibi kopyalamaktan vazgeçip, kendine özgü canlılar, dağlar ve denizler yapmaya karar vermiş ve gezegeni koruyacak uzay askerleri de türetmişti.

Kahvaltı boyunca oynanan oyun, hem yaşlı adam, hem de çocuk için zevkli olmakla birlikte, ikisi için çok farklı şeyler ifade ediyordu. Yaşlı adam, bu anıyı zihnindeki albüme ekleyeceği güzel bir fotoğraf karesi olarak saklamaya hazırlanıyordu; oysa Çınar için oyun, okunduktan sonra çevrilen bir sayfadan ibaretti. İşlevini tamamlayınca, geride kalacak ve uzun süre tekrar dönülüp bakılmayacaktı. Çünkü çocuk dünyasında oyunun varlığı, siyah bulutların yağmura dönüşmesi kadar kendiliğinden ve doğaldı. Geriye dönüp ne yaptığını ya da ne hissettiğini incelemesi gerekmezdi. Oyun sahnelerinin anılarda canlanması, çocukluğun terk edildiği yıllardan çok sonra olurdu. Belki o zaman anımsardı yaşlı adamla oynadığı oyunlardan bazı sahneleri Çınar. Yetişkin dünyasında sahip oldukları, çocuk yıllarına ait hayallerinin çekip gidişini unutturamamaya başladıkça... Oyun sahnelerinin anımsanması, yitirilen çocukluğa çıkarılmış kayıp ilanı gibi, içine işlerdi insanın. Bulmak geri getirmek, dokunmak isterdiniz onlara. Oynadığınız oyunun büyüsü, küçültemese de büyümüş bedenlerinizi, şöyle bir dalıp çıkmak hâlâ mümkündü çocuk dünyasına.

Gökyüzünde toplanan yağmur bulutları yavaş yavaş bırakmaya başlıyordu damlalarını. Açık olan pencerelerden giren ıslak toprak kokusunun tazeliği, gün batımına çok yakışıyordu. Hayatından eksilen bir gün daha, arkasında cazip bir koku bırakarak uzaklaşan hoş bir kadın gibiydi. Gidişine tahammül edebilirseniz, kokuyu içinize çekip, tadını çıkarabilirdiniz.

Çınar ödevlerini bitirdiğini söylediğinde, yaşlı adam ve-

randadaki tahta sıraya oturmuş uzaklara bakıyordu. Yanında, az önce iki sayfa okuyup kapattığı kitabı ve gözlüğü duruyordu. Hava kararmaya yüz tutmuş, yazıları görmekte zorlanmaya başlayınca okumayı bırakmıştı.

"Dede ben şimdi ne yapayım?"

Birkaç gündür, kendisini en çok zorlayan sorulardan biriydi bu. Çınar'ın Büyü Dükkânı'nda canının sıkılmasından çok korkuyor ve her an ona bir uğraş bulmaya çalışıyordu.

"Yeni aldığın kitaba başlamak ister misin?"

"Tamam. Ben de öyle düşünmüştüm."

O zaman neden soruyordu acaba? Herhalde dedenin daha cazip bir teklifi olup olmayacağını öğrenmeye çalışıyordu. Ya da istemeye çekindiği başka bir şey vardı.

"Sen ne yapmak istersin?" diye sordu.

"Hani telden bir araba yapacaktık ya. Onu şimdi yapabilir miyiz?"

Hay Allah! Nasıl da unutmuştu. Çınar'ın geldiğinin ertesi günü, ona ayakta sürebileceği bir tel araba yapmaktan söz etmişti. Arabanın tekerlekleri dahil, her yeri telden olacak ve yine üzerine bükülerek tutturulan uzun ve dik telin ucunda da bir direksiyon olacaktı. Çınar o anda buna çok sevinmiş görünmemişti. Ancak yaşlı adam şimdi anlıyordu ki çocuklar

da bazen kendilerine verilen sözlerin yerine getirilmesini vakur bir eda ile bekliyorlardı.

"Kusura bakma oğlum. Aklımdan çıkıvermiş. Vakit de geç oldu ama istersen şimdi başlayalım, yarın sen okuldayken ben devam ederim."

"Yaşasın!"

Yaşlı adam, gecikmiş olduğunu aniden fark eden birinin telaşıyla yerinden kalkıp, verandanın basamaklarından inerken, Çınar'ı da yanına çağırdı.

"Gel bakalım, ne malzemelerimiz varmış bir görelim."

Çınar, sevincini gizlemiyor, koşar adımlarla takip ediyordu yaşlı adamı. Birlikte Büyü Dükkânı'nın arka tarafına geçerek, odunluğun önünde durdular. Burası yaşlı adamın, kışlık odunlarını koyduğu, çeşitli el aletlerinin ve malzemelerinin de bulunduğu bir yerdi. Üzerindeki çengeli kaldırınca, dışarı doğru meyil vermiş olan kapı kendi kendine gıcırtıyla açıldı. Paslanan menteşeler zımparalanmak ve yağlanmak istiyordu.

"Al bakalım şunu," diyerek, duvarda asılı duran feneri Çınar'ın eline verdi. Çınar eski feneri eline alır almaz, sürgüsünü bulup ileri iterek yaktı ve loş odunluğun içine doğru tuttu. Yaşlı adam, küçük bir elin kendisine ışık tutmasından hoşnut, içeriye adım atarak karşı duvara ilerlerken, sevdiği rutubet kokusunu içine çekti... En alt rafa eğilip, orada yığılı

duran halat, zincir ve sicimlerin arasına elini sokarak arkadan bir tel sarmalı çıkardı ve yere koydu. Sonra da doğrulup, baş hizasındaki rafta duran küçük ahşap kutuyu karıştırmaya başladı. Yakın gözlüğü yanında olmadığı için el yordamıyla bulduğu zımpara parçasını ve sarılmış halde duran mavi renkli elektrik kablosunu da yere, telin yanına bıraktı.

Bu sırada Çınar, içeriye girmemesi gerekiyormuş gibi odunluğun kapısında dikiliyor ve merakla yaşlı dedeyi izliyordu. Her ne kadar telden araba yapma fikrinin heyecanına kapılmış olsa da aynı zamanda etrafta ilgisini çekebilecek bir şeyler olup olmadığını anlamaya çalışıyor, feneri kaçamak hareketlerle etrafta gezdiriyordu. Hafif bir ürküntü duyuyor ama yine de bu küçük ve karanlık mekânın, keşfedilesi bir yer olduğunu düşünmeden edemiyordu.

Kerpeten ve penseyi de bulduktan sonra bütün malzemeleri elinde toplayıp eşikte durdu yaşlı adam. Gülümsüyordu. Neredeyse Çınar kadar heyecanlıydı şu anda...

"Hadi bakalım evlat, işe başlayalım," dedi. Çınar elindeki feneri söndürüp, ona uzattığında, kenara çekilip duvardaki çiviyi gösterdi. O da ayakucunda hafifçe yükselerek feneri yerine astı. Kapıyı yine gıcırtıyla kapattıktan sonra, acele adımlarla verandaya döndüler. Malzemeleri yere koyup, yeniden tahta sıraya oturdu yaşlı adam. Çınar da yanına ilişti.

"Dede bir şey sorabilir miyim?"

"Tabii sorabilirsin oğlum."

"Sen böyle şeyler yapmayı çok mu seviyorsun?"

Evet, şu anda yerinde duramadığına göre çok seviyor olmalıydı. Bunun başka bir açıklaması yoktu. Öyleyse neden daha sık yapmıyordu böyle şeyleri? Bilmiyordu. Çınar bunu da sorar mıydı acaba? Sorarsa ne diyecekti? Hızla sorunun yanıtına döndü. Çınar'ın, sorularının yanıtlanması konusundaki ödünsüz sabırsızlığını öğrenmişti artık.

"Evet oğlum; çok seviyorum."

"Peki, nereden öğrendin bunları?"

İşte bunu hiç beklemiyordu. Gözlerinin buğulandığını hissetti. Çocuklar nasıl da dosdoğru soruyorlardı akıllarına geleni. Oysa bazı anı sahneleri, kimse dokunmadıkça, albümlerin sık açılmayan sayfaları gibi birbirine yapışık dururdu insanın belleğinde. Açmaya yeltendiğinizde, ince bir çıtırtı duyardınız önce ve ardından duygular sanki hazırda bekliyormuş gibi hızla akın ederdi. Yaşlı adama da böyle oldu aniden. Hiç tanımadığı babasının yokluğunu dolduran büyükbabası geldi gözünün önüne. Ve onun maharetli elleriyle yaptığı topaçlar, uçurtmalar, kızaklar, tahta arabalar... Biraz büyüdüğünde torununa da öğretmeye başlamıştı tahta yontmayı, tel bükmeyi, delik delmeyi. Küçük çırağına "aferin" demeyi hiç ihmal etmezdi. Pek çok oyuncak yapmışlardı birlikte. Bir oyuncağı bitirdikten sonra yaptıkları ilk denemelerin heyecanını hâlâ unutamıyordu yaşlı adam. Sonuç başarılı ise büyükbabası da çocuklar gibi sevinirdi ancak istediği gibi olmadıysa önce sinirlenir, bir kenara atar, sonra dayanamayıp yeniden eline alır ve düzeltmeye başlardı.

Anılar gözünün önüne geldikçe burnunun direği sızlıyordu. Büyükbabasını ne çok sevdiğini, onun yanında iken değil de, günün birinde evin onsuz kaldığını anladığında fark etmişti. Nerede olduğunu sorunca, hepsi söz birliği etmişçesine uzak bir yere gittiğini söylemişlerdi. Hiç de inanmamış, sadece inanmış gibi yapmıştı. Sırf onun hakkında konuşabilmek, soru sorabilmek için... Yoksa ailede ölen kişilerin ardından konuşulmasından kimse hoşlanmazdı. Yaralar açılmasın diye... Bu yüzden, babası hakkında hemen hiçbir şey öğrenememişti. Büyükbabasının ardından, oyuncaklarını kendi kendine yapmaya devam etmiş ve uzunca bir süre, iyi bir iş çıkardığında onun sesini taklit ederek kendine "aferin" demeyi alışkanlık edinmişti.

"Bana da büyükbabam öğretmişti," diye cevap verdi hüzünlü bir sesle.

Bellek albümünün yaprakları açılmıştı ama Çınar'ı şu anda ilgilendiren, yaşlı adamın geçmişinden çok kendi yakın geleceği idi. Ayaklarını sallıyordu.

"Ben de oyuncak yapmayı öğrenebilir miyim dede?"

Yaşlı adam, bu soru sayesinde, daldığı hüzünlü ruh halinden çabucak çıkıverdi. Bereket ki çocuklar, şimdiki zamandan çok da uzak kalamıyorlardı.

"Elbette öğrenebilirsin oğlum. Ancak oyuncak yapmayı öğrenmenin birinci kuralı, önce dikkatle izlemektir. Beni izleyecek ve neyi nasıl yaptığıma dikkat edeceksin. İkinci kural da sana verilen işleri iyi bir şekilde yapmaktır."

Bir kural daha vardı: Acele etmemek ve en iyi sonucu alana kadar sabırla çalışmak... Ancak bu kuralın Çınar için şu anda bir şey ifade edeceğini sanmıyordu. Çünkü kendisi de bu kuralı, ancak kendi kendine oyuncak yapmayı öğrendikten sonra kabullenebilmişti. Büyükbabası, ona sıklıkla sabırlı olunması gerektiğini söylerdi ama sabır denen şeyin nasihatle öğretilemediğini o da bilirdi kuşkusuz.

"Önce telimizin üzerindeki pası temizlemek için zımparalamamız gerekiyor. Bunun için bana yardım eder misin?"

"Ederim."

Akşam yemeğinden önce, telin bir parçasını zımparalamışlar ve arabanın direksiyonunu Çınar'ın boyuna göre ayarlayarak tamamlamışlardı. Direksiyonun biraz büyük olmasını istemişti Çınar. Böylece arabayı kullanmak daha zevkli olacaktı. Uzun bir teli, hiç ek yapmadan, bükerek bir direksiyona dönüştürebilmeleri ikisinin de çok hoşuna gitmişti. Ertesi gün okul dönüşü devam edeceklerdi. Yaşlı adam yemek hazırlıkları yaparken, Çınar direksiyonla, hayali bir arabayı sürmeye başlamıştı bile.

Çocuklar için oyun, oyuncaktan önce geliyordu. Tamlık ve kusursuzluk aramadıklarından, yarım yamalak bir oyuncak parçası bile oyuna başlamak için yeterli oluyordu. Nasıl olsa eksikleri tamamlayacak bir hayal dünyasına sahiptiler ve esas olan, oyunun bizzat kendisiydi.

★★★

KUTAHYA

Gece yarısı ansızın, bir gürültüyle uyandı yaşlı adam. İrkilerek gözünü açtığı için kalbi küt küt atıyordu. Duyduğu sesin nereden geldiğini, neye ait olduğunu anlayamamıştı. Başını yana çevirerek Çınar'ın yatağına baktı. Karanlıkta seçebildiği kadarıyla, çocuk mışıl mışıl uyuyordu. Yerinden doğrulmaya çalışırken, bir yandan da duyduğu sesin gerçek mi yoksa gördüğü rüyanın etkisiyle, hayali mi olduğunu anlayabilmek için kendisini zorluyordu. Yataktan kalkarken kalp atışları biraz olsun hafiflemişti. El yordamıyla, yatağının başucunda duran bastonunu yakaladı. Normal zamanda bastona ihtiyaç duymamasına karşın, gece aniden kalkması gerektiğinde kullanmak üzere yanı başında tutuyordu onu. Hem vücudu için bir destek aracı olarak, hem de olası bir tehlikeyi savuşturabilmek için bir savunma aracı olarak... Tam o sırada bir gürültü daha duydu. Ardından da şiddetli bir rüzgâr uğultusu... Ses, mutfak tarafından geliyordu. Ayağa kalkıp bastonuna dayanarak mutfağa doğru yürümeye başladı. Pencereye yaklaştığında, sesin kaynağını anladı. Odunluğun kapısı açık kalmış, rüzgârın etkisiyle çarpmaya başlamıştı. Tehlike ihtimalini zihninde bertaraf edince, gerginliği azaldı. Gökyüzü tamamen kararmış, ağaçlar savruluyordu. Kapıyı kapatabilmek için çaresiz dışarı çıkmak zorundaydı. Havanın soğuyup soğumadığını anlamak niyetiyle camı hafifçe kaldırdığında, güçlü bir lodos dalgası gövdesini yaladı. Yine de üzerine bir şey giymeye gerek olmadığını düşündü. Mutfaktan el feneri alarak kapıya doğru yürürken, bir yandan da Çınar'ı uyandırmamak için dikkat sarf ediyordu. Odunluğun kapısı tekrar şiddetle çarpınca, geri dönüp çocuğun uyanıp uyanmadığını kontrol etti. Neyse ki uyanmamıştı. Anahtarı aldı; kapıyı çekerek basamaklardan indi. Karanlık ürkütücü idi. Gün-

düz, avcunun içi kadar güvenli bulduğu yerler, gece sanki yabancı diyarlar gibi tedirginlik veriyordu. Arka tarafa dolanırken, elinde yine her ihtimale karşı bastonunu taşıyordu. Odunluğun önüne geldiğinde, kapının gıcırdayarak sersem sersem sallanıp durduğunu gördü. Akşamüzeri, malzemeleri aldıktan sonra, heves sarhoşluğuna kapılıp, çengeli yerine iyi geçirmemiş olmalıydı. Kapıyı sıkıca kapatıp bir an önce geri dönmek için acele etti. O, verandaya çıkarken, yağmur da seyrek ve büyük damlalar halinde düşmeye başlamıştı. İçeri girdikten sonra nedense hemen yatmak istemedi. Daha sabaha çok vardı ve gece lambasının ışığında biraz kitap okuyabilirdi. Lambayı yakıp, kütüphanesinde okunmak üzere bekleyen kitaplardan birini alarak sallanan koltuğuna oturdu. İlk olarak gençliğinde okuduğu, insanlık tarihini mizahî bir üslupla anlatan bir kitaptı bu. Çok hoşuna gittiği için bir süre sonra yeniden okumuştu. Bu üçüncü okuyuşu olacaktı... Gözlüğünü takıp, rasgele bir sayfayı açınca, şöyle bir cümle ile karşılaştı:

"O güne kadar çiğ et yiyen mağara adamı, bir gün avdan döndüğünde, ısınmak için yaktığı ateşe, bir et parçası düşürdü ve kızarmış etin çok daha lezzetli olduğunu fark etti."

Gülümseyerek okumaya devam ediyordu ki bir ses duydu. Dönüp baktığı sırada, arka tarafa açılan kapının önünde Çınar belirdi.

"Dede, ben gök gürültüsünden korkuyorum."

Çınar'ı yanına çağıran yaşlı adam, onun sırtını sıvazla-

dı. Gök gürültüsünün yağmur yağdıkça azalacağını, sabaha az kaldığını, isterse yanındaki kanepeye yatabileceğini söyleyerek, yatıştırmaya çalıştı küçük çocuğu. Çınar bu teklife çok sevinmişti. Hemen içeri gidip battaniyesini ve yastığını aldı. Acemice kanepeye yerleşmeye çalışan çocuğa yardım etmek için yerinden kalktı yaşlı adam. Çocuğun üzerini örterken, bunun yıllar önce hayal ettiği bir sahne olduğunu fark etti birdenbire. "Neden şimdi?" diye düşündü. Günlerdir Çınar'ın üzerini örttüğü halde hiç aklına gelmemişti de neden şimdi anımsamıştı bu hayalini? Çünkü günlerdir ilk kez, Çınar korkuyordu ve sakinleştirilmeye ihtiyacı vardı. Bunu tam da bir ebeveyn şefkati ile yaptığını fark etti yaşlı adam. Yaşadığı bu duygunun zihninde açtığı patikalar ise onu eski zamanlarda kalan hayalî bir sahneye götürmüştü. O sahnede, kendi çocuğunun üzerini örtüyordu... Hiç gerçek olmamış bu hayale biraz kızgın, biraz küskün olduğunu düşündü yaşlı adam. İçinde hafif bir sızı hissetti. Galiba, aslında üzgündü... Çınar'ın başını okşarken, gözlerinin dolmasına engel olamadı. Bir yanı, gerçekleşmeyen bir hayal için üzülürken, bir yanı şu anda içinde yaşadığı muhteşem gerçek için mutluydu. Çınar'ın yüzüne özenle baktı; bir daha bir daha baktı ve bu yüzü, bu ifadeyi ezberine yazmaya çalıştı. Çok mutlu anlarında bunu yapardı. İçinde bulunduğu sahneyi, görüntüsüyle, sesiyle, kokusuyla belleğine kazır ve onu aradan ne kadar zaman geçerse geçsin aynı canlılıkta hatırlardı. Çınar, bu arada sakinleşmiş ve gözlerini kapatmıştı bile. Yavaş hareketlerle yerine döndü yaşlı adam. Koltuğuna oturur oturmaz kitabı yeniden açtı; ancak birkaç dakika sonra, dikkatini kitaba veremediğini fark etti. Başını arkasına yaslayıp kendini zihninin dalgalarına bıraktı. Gözünün önüne gelen şey, yıllar önce

belleğine nakşetmiş olduğu mutluluk sahnelerinden biriydi. Bir ilkbahar gecesinde, bir ağacın altında, sevdiği kadının dizine yatmış, gökyüzüne bakıyordu. Gökyüzündeki yıldızlar çok ama çok parlaktı. O an, sanki öncesiz ve sonrasız bir andı. O kadar özgür, o kadar cömert ve bir o kadar cesur... Hissettiği mutluluk, hayatı boyunca hiç unutmak istemediği derinlikte olduğu için o anın resmini çekmek geldi içinden. Ama üç boyutlu bir resim olacaktı bu. Rengiyle, şekliyle, kokusuyla, sesiyle, gerçeğine çok yakın... Tüm duyularını kullanarak kaydetmesi gerekiyordu ki anımsadığında, o dakika yaşadığı duyguyu da hissetmekte zorluk çekmesin. İşte o resim sayesinde şu anda burnuna hoş bir çimen kokusu geliyor, yaprakların hışırtısını duyuyor, ensesinde bir sıcaklık hissediyor, tüyleri ürperiyor, gözleri kamaşıyor, kalbi hızlı hızlı atıyordu. Gözünü kamaştıran, yalnızca yıldızlar değil, aynı zamanda sevdiği kadının gözlerindeki ışıktı. Ne gariptir ki bunu, o zaman fark etmemişti.

Yarım asır öncesine ait bir anının, yaşandığı andaki tazelikle karşısına çıkması şaşırtıcı geliyordu yaşlı adama. Anıları, değerli ziynet eşyaları gibi koruyabiliyorsak eğer, neden hepsini değil de bazılarını saklıyor, diğerlerini ise siliyorduk? Bu soruyu sorduktan sonra kendi kendine güldü. Cevabı basitti: Hayat her şeyi elekten geçiriyor ama bazıları elekte kalıyordu. Kalanlar ya o delikten geçebilecek kadar küçük olmadıkları için ya da çok sağlam durdukları ve iyi tutundukları için kalıyorlardı. Ancak artakalan tüm anılar, çok iyi oldukları için değil, önemli oldukları için yaşamaya devam ediyorlardı. Elenmeleri mümkün olmadığından... Aralarından bazıları ise değerli bir yüzük gibi özenle saklanmayı hak

ederdi. Onları yeniden anımsamak, tıpkı bu değerli yüzüğü elinde taşımak gibiydi. İnsan, biraz gurur, hafif bir kaygı ve büyük zevk duyarak bakardı ona.

Başını çevirip Çınar'a baktı; çok güzel uyuyordu. Az önceki yaşantıyı da hazinesine katmış olmanın sevinciyle, tekrar kitaba dönünce şöyle bir ifadeyle karşılaştı:

"Binlerce yıl boyunca öğrendikleri sayesinde insanoğlu, soğuk kış günlerinde sağ kalabilmeyi başarıyordu. Soyunu tüketebilecek kadar tehlikeli olan buzul çağı, onu beynini kullanmaya zorladığı için belki de insana en büyük iyiliği yapıyor, onun yarınlara kalmasını sağlıyordu."

"Yok edemeyen, aşılıyor ve güçlendiriyor" diye düşündü yaşlı adam, başını tekrar okuduğu kitaptan kaldırırken. İnsan daima en rahat, en iyi, en kolay olana ulaşmaya çalışsa da kendisini asıl geliştirenin bunlar değil, yeterince rahatsız, yeterince kötü, yeterince zor olanlar olduğunun gizliden gizliye farkında olmalıydı. Yoksa neden yeryüzü, varolanla yetinenlerin değil de kendine türlü zorluklar yaratarak hep yeni şeyler arayanların mekânı olsundu ki? Belki Büyü Dükkânı müşterileri de yalnızca istediklerini almak için gelmiyorlardı onca yolu. Biraz da yaşayacakları zorlanma çekiyor olmalıydı onları buraya. Büyü Dükkânı, yalnızca her şeyin varolduğu bir yer değil, aynı zamanda müşterinin de kendi sepetini ortaya dökmesi gereken bir yerdi ve bu zor bir işti. Ancak altından kalkamayacağı kadar değil; yeterince zor, yeterince rahatsız edici bir iş... İnsan, ta bebekliğinde öğrenirdi kendisini büyütenin her zaman sevdiği yiyecekler olmadığı gerçeğini...

Düşünce akışının artık önündeki kitaba bağlı kalamayacak kadar hızlandığını fark edince, okumayı bıraktı yaşlı adam. Gözlerini kapatıp başını arkaya yasladıktan kısa bir süre sonra da bir rüya gördü. Rüyasında, deniz kıyısından gökyüzünü seyrederken, üzerinde bir sürü insan taşıyan kocaman alaca bir kuş, süzülerek denize iniyordu. Yaşlı adam korku içinde bakakalıyor, ancak kuşun üzerindeki insanlar, sakin bir biçimde denize atlayıp, yüzerek kıyıya çıkıyorlardı. Sırtında kimse kalmamış olan kuş, bu kez kanat çırparak havalanıyor, hızla kendisine doğru yaklaşıyordu. O tam başını eğecekken, kuş küçülüyor ve bir serçeye dönüşerek, adamın havaya kalkmış olan eline konuyordu. O esnada uyandı. Çakan şimşeğin keskin ışığı odanın içini tamamen aydınlatmıştı. Dışarıdan şiddetli bir gök gürültüsü daha geldi. Çınar'ın bu sesi duymamış olmasına ve yüzünde tatlı bir sükûnet ifadesiyle uyumaya devam etmesine sevindi yaşlı adam. Gördüğü rüya, nedenini bilemediği bir şekilde onu etkilemişti. Hissettiği duyguların etkisi altında bir kez daha gözünü kapattı ama rüyanın devamını göremedi. Yerinden kalkarken Çınar'a bir daha baktı fakat onu kaldırarak, güzel uykusunu bölmek istemedi. O artık kucağında taşıyamayacağı kadar büyüktü. Kanepeden düşmesin diye önüne iki tane sandalye koydu ve ışığı kapatmadan, sessiz adımlarla içeri giderek yatağına uzandı. Ara kapıyı, Çınar uyanır da seslenirse diye açık bırakmıştı. Giderek hızlanan sağanak yağmurun sesini dinlerken derin bir uykuya daldı yaşlı adam.

★★★

Sabah zinde bir şekilde yataktan kalktığında, güneş henüz doğmamıştı. Dışarıda serin ve nemli bir alacakaranlık vardı.

Çınar, hâlâ kanepede mışıl mışıl uyuyordu. Onu kaldırmak çok kolay olmayacaktı. Önce mutfağa gidip kahvaltısını hazırladı. Kendi çocukluğunda, sıcak süt ve kızarmış ekmek kokusu ile uyanmayı çok sevdiğini hatırladı. Çınar'ın da bundan hoşlanacağını umduğu için onu kaldırmadan önce sütü ısıtıyor, ekmeği kızartmaya başlıyordu. İnsan bunları çocukken de aynı şekilde sever miydi yoksa geçmiş yılların özlemiyle mi sonradan öyle hatırlardı bilmiyordu. Muhtemelen ikincisi diye düşündü. Çünkü yaşandıkları anda sıradan gelen, hatta sızlanarak yapılan şeyler, yıllar sonra neşe ile anılabiliyordu. Sanki eskiden de aynı coşku ile yaşanıyorlarmış gibi... Oysa hiç de öyle değildi. İnsan geçip giden ya da henüz gelmemiş olan zaman dilimlerine, içinde bulunduğundan daha fazla meraklıydı nedense. Bu yüzden hatırlama veya hayal etme, şu anın gerçeğinden daha çok şey hissettirebiliyordu insana. Belki Çınar da yıllar sonra bugünleri hatırladığında, şu anda aldığından daha fazla zevk alacaktı. Belki bugün, kızarmış ekmek ve sıcak sütün kokusuna o kadar da bayılmıyordu. "Olsun," dedi yaşlı adam kendi kendine. "Bu da gölde bir damla işte. Damla gölü bilmez ama göl, kendisini oluşturan her bir damlayı bilir. Çocuk, yaşadığı deneyimin, kendi yapı taşlarından biri olduğunun farkında değildir. Ama taşlar çoğalıp duvarlar yükseldikçe, en alttaki taşları fark etmeye, onları tek tek önemsemeye başlar. Sıcak süt ve kızarmış ekmek kokusunun, yıllar sonra anlamlı bir anıya dönüşmesi de böyle bir şeydi herhalde."

İstemeye istemeye uykusundan uyanan Çınar, sıcak süt, kızarmış ekmek, tereyağı, bal ve peynirle kahvaltısını yaparken, yavaş yavaş canlanmıştı. Kahvaltısının sonuna doğ-

ru neşesi yerine gelmiş, bir sürü şey anlatmaya başlamıştı. Onu takip etmek çok kolay olmasa da yaşlı adam, Çınar için bu konuşmaların çok önemli olduğunu artık anlıyordu. O konuşurken, karşılık verme telaşına girmiyor, yalnızca ona kulak vermeye çalışıyordu. Çünkü çocukların, bazen yalnızca bir sahneye ve bir seyirciye ihtiyacı olurdu. Sahnede, kendilerini önceden planlanmamış bir şekilde ortaya koyar, oradaki seyircinin varlığında da bu yaratıcı saflıklarının kabul gördüğünü hissederek onurlanırlardı. Bu tek kişilik gösteriler, belki sıcak süt ve kızarmış ekmek kadar net hatırlanmazdı ama bir çocuğun dünyası için çok ama çok anlamlıydı. Hatırlanmazdı çünkü yutulup sindirilen lokmalar gibiydiler. Besinlerini bırakıp, işlevlerini tamamladıktan sonra silikleşir ve zamanla yok olurlardı. Anlamlıydı çünkü bir çocuk için kendisini, ilgiyi ve dikkati hak eden bir varlık olarak deneyimleme fırsatını veren, önemli anlardı bunlar. Bu anlardan geriye ne kalacağını, onların nasıl yaşandığı belirlerdi. Ya sade bir güven duygusu ya da girift bir utanma ve değersizlik hissi...

Çınar'ı okula yetiştirmek için alelacele giyinen yaşlı adam, aslında yorgun olduğunu fark etti. Yataktan kalktıktan sonraki telaş, bedenine biraz ağır geliyor olmalıydı. Geceleri daha erken yatması ve daha iyi uyuması gerektiğini düşündü. Dışarı çıktıklarında, hava aydınlanmış, serin ve nemliydi. Taze toprak kokusunu içine çekerek yürümek, yaşlı adamın yorgunluğunu azaltmıştı. Çınar da halinden hoşnut görünüyor, okul ile ilgili anılarını anlatmaya devam ediyordu. Yol boyu sohbet ederek okula ulaştılar. Ayrılmadan önce, akşamüzeri telden arabayı yapmaya devam etmek üzere sözleştiler ve Çı-

nar, sekerek okulun bahçesine girip diğer çocukların arasına karıştı.

Yaşlı adam, Büyü Dükkânı'na dönmeden önce, taze ekmek, birkaç yemeklik malzeme, Çınar'ın sevdiği meyvelerden ve iki tane de hikâye kitabı aldı. Kitapları seçmek için girdiği küçük dükkânın sahibi, kitapları kimin için aldığını sorunca, küçük bir misafirinin olduğunu gurur ve coşku ile anlattı. Dönüş yolunda, ellerinin doluluğuna karşın son derece keyifli hissediyordu kendisini.

★★★

O gün öğlene kadar, kâh dinlenerek, kâh kitap okuyarak geçirmişti zamanını. Önce Çınar'a aldığı kitaplara göz atmış, ardından da gece başladığı kitabı okumaya devam etmişti. Güzel bir sonbahar günüydü. Bir ara başını kaldırıp yola baktığında, kimseyi görememiş olmanın onu eskisi kadar endişelendirmediğini fark etti. İlk anda bundan biraz rahatsızlık duyduysa da içinde müşterilerine karşı bir isteksizlik olmadığını, yalnızca Çınar geldiğinden beri, işe yarama ihtiyacının azaldığını biliyordu. Belki son zamanlarda müşterilerine daha az ihtiyaç duyuyor olabilirdi ama onların gelmesinin verdiği heyecan ve onları uğurlarkenki memnuniyeti, halen aynı idi. Bunları düşününce huzursuzluğu azaldı. Bir süre daha başını okuduğu kitaptan kaldırmadığı için yaklaşmakta olan kişiyi fark etmemişti. Kulakları onu uyardığında, ani bir refleksle gözlüğünü çıkarıp, kitabı bıraktıktan sonra pencereye baktı ve Büyü Dükkânı'na gelen kişiyi gördü. Sevinçle yerinden kalkarken, az önce düşündüklerinin doğru çıkmasından dolayı memnuniyet duyuyordu.

Çalınır çalınmaz açtığı kapının ardında, siyah saçlı, orta boylu, olgun bir kadın duruyordu. Yüzüne yaymaya çalıştığı gülümseme, uzun yıllar kaşlarını çatmış olmaktan kalan iki derin çizgi ile epeyce tezat oluşturuyordu. Kadının, kadife tonuna rağmen güçlü çıkan sesi de bu tezatlık etkisini pekiştirmişti.

"İyi günler beyefendi."

Yaşlı adam, kadın ağzını açar açmaz gözbebeklerinde beliriveren ani ışıktan etkilenmiş, bir adım geri çekilmişti.

"İyi günler efendim; buyurun."

Kadın başka bir şey söylemeden içeri girerken, satıcı da gereksiz bir söz söylemekten korkarcasına sessizliği sürdürmüş ve o sırada yalnızca, kapanmakta olan kapının, gıcırtısı duyulmuştu. Bir kadının bakışlarından etkilenmeyeli uzun zaman olduğundan, tuhaf bir tedirginliğe kapılmıştı yaşlı adam. Tıpkı yıllar sonra, tekrar bisiklete binmeye yeltenmenizin yarattığına benzer bir duyguydu bu.

O sırada kadın, girişken bakışlar ile Büyü Dükkânı'nı incelemeye başlamış ve sonunda da yaşlı adama dönerek, ondan bir şey beklediğini belli etmişti.

"Buyurun, oturun lütfen," dedi satıcı müşterisine.

"Teşekkür ederim. Sizinle alışveriş etmek için buradayım. Umarım yanlış bir zamanda gelmedim."

"Hayır hanımefendi. Çok uygun bir zamanda geldiniz. Ben de bugün yeni bir müşteri gelecek mi diye merak ediyordum."

"Merak mı ediyordunuz, istiyor muydunuz?"

Yaşlı adam bu cüretkâr soru üzerine afallamıştı. "Anlayamadım?"

"Özür dilerim biraz ileri gittim sanırım. Ben yalnızca gerçek duygunuzun ne olduğunu anlamak istemiştim. Merak sözcüğü bana tek başına bir şey ifade etmediği için, onun içindeki duyguyu anlamaya çalıştım ama bazen karşımdakini rahatsız edecek kadar sorgulayıcı olduğumun farkındayım."

"Önemli değil hanımefendi oturabilirsiniz."

Yaşlı adam, yerine otururken derin bir nefes aldı. Kadının sınırları zorlayıcı tarzı karşısında hafif şiddette bir deprem geçirmiş gibi sarsılmıştı. İlk karşılaşmada onun gözlerinden neden o kadar etkilendiğini şimdi daha iyi anlıyordu. Bu bakışlar, yaralı bir kaplanın, atak yapmaya hazırlanmadan hemen önceki acılı ama bir o kadar da yürekli bakışını andırıyordu. İyi de bunun kendisi için bu kadar etkileyici olmasının açıklaması neydi? Neden kendi sınır kapısının önünde uslu ve nazikçe duran birinden değil de o kapıyı zorlayan yaralı bir ziyaretçiden etkileniyordu? Bunu düşünecekti. Ancak şimdi sarsıntıdan sıyrılıp alışverişe odaklanmalıydı.

"Size nasıl yardımcı olabilirim?"

Ezberinden gelen bu cümlenin ardına sığınıp biraz daha zaman kazanmak iyi olacaktı. Koltuğa iyice yerleşen ve göz-bebeklerini sakınmadan yaşlı adama diken kadın, sanki kendisinden beklenenden farklı bir şey yapmak ister gibi durdu. Bakmaya devam etti, sonra başını pencereye çevirdi ve kendi kendine konuşurcasına anlatmaya başladı.

"Belki de buraya kendimle yüz yüze kalabilmek için geldim... Bilemiyorum... Belki kaybettiğim benliğimi aramak için... Bulabilecek miyim? Pek sanmıyorum. Uzun zaman oldu, unuttum bile... Kimdim? Nasıldım? Ne düşünüyordum? Ne yapıyordum? Nelere seviniyor, nelere üzülüyordum? Neler bana acı veriyordu? O kadar kalın bir kabuğun altında kaldı ki bunlar, artık bana yabancılar. Birine alınıp, kırılmayalı yıllar oldu. Artık incinmiyorum, incinemiyorum galiba..."

"Vaktiyle çok mu incindiniz?"

Kısa bir suskunluğun ardından, iç çekip, başını yaşlı adama çevirerek konuşmasına devam etti.

"Aslında bu sorunuzun cevabı 'evet'. Ama ne önemi var ki? İnanın artık hiç umursamıyorum. Dedim ya, ben kabuğumu kalınlaştırdım."

"Kendinize haksızlık ediyor gibisiniz."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Söylediğiniz kadar kalın bir kabuğunuz olsaydı, incinmiş olduğunuzu hissetmezdiniz. Oysa bunu hissetmeye devam ediyorsunuz."

"Hayır, hissetmiyorum; sadece hatırlıyorum."

Satıcı, hatırlamanın, yalnızca akla getirmek olmadığını, anıların hiçbir zaman fotoğraf karelerinden ibaret görüntüler olmadığını bilse de müşterisiyle tartışmamaya kararlıydı. Bunun, onu alışverişten uzaklaştırmasından korkuyordu.

"Pekâlâ hanımefendi. Şimdi dilerseniz sizi Büyü Dükkânı'na getirenin ne olduğunu daha açık konuşalım. Sanırım benden isteyeceğiniz bir şey vardır."

Kadın, omzuna dökülen siyah saçlarını arkasına toplayıp, birbirine doladı ve konuşmaya başladı.

"Evet, var aslında. Sizden, insanları etkileme gücü almak istiyorum."

"Etkileme gücü?"

"Evet, etkileme gücü... Aslında beni tanıyanların, benim kişiliğimden etkilendiklerini biliyorum. Bana hayranlık duyduklarını, benim gibi olmak istediklerini... Hatta beni kıskanan pek çok kadın olduğunu... Ancak bu, madalyonun yalnızca bir yüzü..." Kadın susmuş, yere bakıyordu.

Yaşlı adam, yumuşak bir ses tonuyla devam etti. "Diğer yüzü çevirmek sizin için zor olmalı."

"Evet, zor. Gerçekten zor. Çünkü orada yalnızlık var. Hep ikinci kadın olarak kalmak var. Canlı canlı gömülen aşklar var; kırılan umutlar var... Renkli akşamlar, ıssız sabahlar var... Belki de haklısınız, kendimi çok incinmiş hissediyorum. Bunlardan söz etmek gururumu kırıyor."

"Sizi anlıyorum," dedi satıcı elinde olmadan. Der demez de pişman oldu.

Kadının gövdesi birden dikleşmiş, boynu uzamış, gözleri çakmak çakmak olmuştu.

"Nasıl anlıyorsunuz? Bir iki cümlede beni anlamanız mümkün olabilir mi?"

Bu tepki, onun kendisini biricik hissetmeye ne kadar çok ihtiyacı olduğunu gösteriyordu ve sıradan bir yanıtın onu ne kadar çok yaralayabileceğini... Yaşlı adamı asıl düşündüren şey ise müşterisinin hassasiyetini çoktan sezmiş olmasına rağmen, dikkatinin neden dağıldığı ve o yanıtı verdiği idi. Karşısındaki kadın, daha kapıdan girerken onu anlayamadığı bir biçimde etkilemiş, konuşmaya başladıklarında ise bu etkinin, kendi geçmişini çağrıştıran tuhaf bir benzerlik olduğunu fark etmişti. "Canlı canlı gömülen aşklar" sözü, can evinden vurmuştu yaşlı satıcıyı. Bunun, öznel tarihinde, çok derin bir yeri vardı ama şimdi bunu düşünmenin sırası değildi. Bağlantıyı kurmak rahatlatmış, müşterisiyle tekrar temasa geçmesini sağlamıştı.

"Bana kızdınız biliyorum. Sizi anladığımı söylemek yeri-

ne belki de sizi anlamaya çalıştığımı ifade etmeliydim. Ya da hissettiklerinizin benim için çok önemli olduğunu..."

Kadın, gergin bedeninde birikmiş olan soluğu vererek kendini biraz daha rahat bıraktı. "Teşekkür ederim. Kusura bakmayın, bana beni anladığını söyleyen öyle çok insan oluyor ki... Özellikle de erkekler... Hiçbirinin bir şey anlamadığından adım gibi eminim. O yüzden, bu sözden nefret ediyorum."

"Peki, o halde devam edebiliriz. Buradan insanları etkileme gücü istemiştiniz. İzin verirseniz, tam olarak neye ihtiyacınız olduğunu anlamak için size şunu sormak istiyorum: Kimi etkilemek istiyorsunuz?"

"Sizin çok keskin sorular sorduğunuzu duymuştum ama ben diğer müşterilerinizden farklı olarak, kendim hakkında fazla bilgi vermeden alışveriş yapmak istiyorum. Bu mümkün değil mi acaba?"

Yaşlı adam gülümsedi. "Gereken soruları sormadan size yardımcı olmam mümkün değil. Bu, bedeninize olup olmayacağını ya da size yakışıp yakışmayacağını bilmediğimiz bir giysinin pazarlığını yapmaktan farksız olur... Ancak sizden fazla bilgi almak gibi bir gayret içine girmeyeceğimden de emin olabilirsiniz."

"Tamam, anlaştık o zaman. Sorunuza yanıt vereceğim. Etkilemek istediğim kişiler erkekler. Aslında şu anda tek bir kişi... Evli bir erkek... Uzun bir süredir ilişkimiz var. İlişki-

mizin başında bana çok âşıktı. Ben de ona tabii... Evli olduğunu biliyordum ama bana, hayatının aşkını bulduğunu, en kısa zamanda eşinden ayrılıp benimle evleneceğini söylüyordu. Ama tahmin edebileceğiniz gibi buna hiçbir zaman yeltenmedi. Biliyorsunuz, genelde böyle olur zaten. Evli erkeklerle birlikte olan kadınlar, bile bile bu tuzağa düşer. Erkeğin amacı kadını tuzağa düşürmek olmasa da... İşte bildiğiniz hikâye..."

Yaşlı adam, şaşkınlıkla kadının sözünü kesti. "Hanımefendi, benim bir şeyleri tahmin ettiğim ya da bildiğimi düşünüyorsunuz ama inanın ben sizin hayatınızla ilgili hiçbir görüşe sahip değilim."

Bu kez şaşırma sırası müşterideydi. "İlginç! Bunu gerçekten mi söylüyorsunuz? Yani kafanızda bu ilişkilere dair hiçbir fikir yok mu? O kadar klasik olmasına rağmen?"

"Klasik demekle neyi kastettiğinizi bilmiyorum. Belki de ben o kadar bilgili değilimdir. İnanın, burada bana kendinizle ilgili anlatacağınız her şey benim için yenidir. Ama belki sizin için bunları anlatmak çok da kolay değildir."

Kadın derin bir nefes alarak arkasına yaslandı. Gevşemeye başladığını hissediyordu. Uzun süredir ne kadar gergin olduğunu şimdi daha iyi fark ediyordu. Karşısındaki adamın, kendisini içtenlikle dinlemek istediğinden, anlatacakları ile sahiden ilgilendiğinden emin olmaya başlamıştı.

"Doğru haklısınız... Anlatmak hiç de kolay değil. Çünkü

anlatmaya başladığımda kendimi savunmasız, kırılgan hissediyorum. Yani bir zamanlar bana delicesine âşık olan adam için artık bir şey ifade etmediğimi itiraf edecek olmak beni çok üzüyor. Onu eskisi kadar etkileyemediğimi düşünüyorum. Bana yeterince tutkun olsa, benim için mücadele eder, hayatında değişiklik yapardı. İşte bunları açıkça söylemek beni incitiyor. Almış olduğum yara, sizin de tanıklığınızda yeniden kanıyor sanki.

Kadının giderek alçalan ses tonu ve ıslanan gözlerinin satıcıda yarattığı ürkeklik, onun da bir süre suskun kalmasına neden olmuştu. Bazı müşteriler, alışveriş için geldiklerini çok iyi bildikleri halde, kendi benliklerine dokundurtmak istemezlerdi. Ancak dükkân sahibi bu duruma boyun eğmenin kimseye bir yararı olmayacağını ve alışverişi bulandıracağını bildiğinden, müşterisini hafif dokunuşlarla pazarlığa davet etmeye çalışırdı. Bunun ilk adımı, onun yalnızca söylediklerine değil, söylemediklerine de kulak vermek ve bunları onun duyabileceği şekilde seslendirmekti.

"Sanki bana, size karşı çok ama çok dikkatli olmamı söylüyor gibisiniz," dedi yaşlı adam.

Kadın hafifçe irkilerek ona baktı ve cılız bir sesle onayladı. "Belki de öyle..."

Satıcı sesini hafifçe yükselterek, konuşmayı canlandırmak istedi. "Biliyorsunuz Büyü Dükkânı'nın varlık nedeni alışverişlerdir. Acaba sizinle de bir alışveriş yapabilecek miyiz?"

Müşteri toparlandı. "Ah evet, tabii... Buraya geliş nedenim tamamen bu aslında. Ama nedendir bilmiyorum, yola çıktığımdan beri içimde bir tedirginlik var. Sanki burada, küçük bir çocuk misali savunmasız kalacakmışım gibi geliyor. Lütfen kusura bakmayın. Bunun sizinle hiçbir ilgisi yok. Ben yalnızca biraz hassaslaştım sanırım."

Yaşlı adam güven veren bir sesle devam etti. "O halde alışverişimize devam edebiliriz değil mi? Yanılmıyorsam benden, sevdiğiniz erkeği etkileme gücü istiyorsunuz. Şimdi bana bunun nasıl bir şey olduğunu tarif etmelisiniz. Nasıl bir etki yaratmak istiyorsunuz?"

"Onun bana yeniden eskisi kadar âşık olmasını ve benden kopamamasını istiyorum aslında." Kadın, yeniden kendine gelmiş, canlanmıştı.

"Şu anda sizden kopmuş durumda mı?"

"Değil ama evliliğini de bizim ilişkimizi de sürdürüyor."

"Yani karısından ayrılmayı göze alacak kadar size bağlanmasını istiyorsunuz."

"Bunu söylerken utanıyorum ama itiraf etmeliyim ki artık bunu istiyorum."

"Peki, onu etkileyecek olan tam olarak nedir? Yani nasıl bir güç olmalı bu?"

Kadın bir süre düşündü.

"Aslında bilmiyorum. Hiç düşünmemiştim. Yani onu bana tekrar âşık edecek olan nedir bilemiyorum. Belki gençleşmek olabilir... Sekiz sene önce beni tanıdığında, haliyle daha güzel ve hoş görünüyordum. Hatta onu etkileyen şeyin tam da bu olduğunu düşünüyorum. İlk anda, yüzüm ve bedenimin ona çekici geldiğini kendisi de söylemişti. Hatta o zamanlar, karşılıklı oturduğumuzda, hayran hayran bana bakardı. Evet, bu sahneyi şimdi çok net hatırlıyorum. Uzun zamandır böyle bir şey olmuyor. Artık o kadar az göz göze geliyoruz ki... Kısacası, eğer eskisi kadar genç ve güzel olsaydım, onu hâlâ etkileyebilirdim. O zaman benden kopamazdı."

"Bu kadar mı?"

Müşteri, hafif kaygılı bir ifade ile devam etti. "Aslında bu kadar değil tabii. Sizden yalnızca gençlik ve güzellik istemek için gelmiş olmak fikri bana çok basit görünüyor şu anda. Bunun sonu yok çünkü. Her zaman benden daha genç ve güzel kadınlar olacaktır. Bir ilişki sadece fiziksel cazibeye dayanıyorsa zaten gelip geçicidir. Ben daha kalıcı etkiler uyandırmak isterdim."

"Nasıl?"

"Ona kendisini çok iyi anladığımı hissettirebilmek isterdim örneğin. Dünyada onu en iyi anlayan kişinin ben olduğumu bilmesini isterdim."

"Gerçekten de dünyada onu en iyi anlayan kişi siz misiniz?"

"Öyle düşünüyorum."

"O öyle düşünmüyor mu?"

"Sanmıyorum. Bana hep ne kadar zor durumda olduğunu kanıtlamaya çalışıyor. Benden daha fazla anlayış bekliyor."

"Yani onu tam olarak anlamadığınızı düşünüyor."

"Galiba..."

"O halde anlamıyorsunuz."

"Nasıl yani?" Kadın birden gerilmişti.

"Eğer siz, dünyada onu en iyi anlayan kişinin siz olduğunuzu düşünürken, o kendisini anlaşılmış hissetmiyorsa, gerçekten anlamıyorsunuz demektir. Çünkü birini anlayıp anlamadığınızı ölçebilecek tek bir kişi vardır; o da kendisidir. Tıpkı az önce aramızda olduğu gibi. Ben size sizi anladığımı söylediğimde bana kızmıştınız hatırlıyor musunuz?"

"Evet ama ya bana doğruyu söylemiyorsa? Ya onu çok iyi anladığım ve tarif ettiğim halde bunu inkâr ediyorsa?"

"O zaman da size doğruyu söylemek istemediğini anlamıyorsunuz demektir."

"Yani her koşulda ben mi anlayışsızım?" diye sordu müşteri hırçın bir tavırla.

"Anlayışsız olduğunuzu söylemedim. Ancak dünyada onu en iyi anlayan kişi siz olmayabilirsiniz. Çünkü iyi anlamak, hoşa gitmeyen şeyleri de anlamayı gerektirir."

Kadın, durup, uzunca bir süre satıcının yüzüne baktı. Yaşlı adam da onun bakışlarına misafirperver bir şekilde karşılık vererek bekledi. Müşterilerinin, kendisine diktiği gözlerden rahatsız olmaz, o gözleri mümkün olduğunca rahat ettirmeye çalışırdı ki sahibini varmak istediği yere götürebilsin.

"Bunu hiç fark etmemiştim," dedi kadın sonunda.

"Neyi?"

"Onun, bana hoşuma gitmeyecek şeyler söylemeye çalıştığını ve benim bunları anlamak istemediğimi..."

"Belki de fark ettiğiniz için buradasınızdır." Yaşlı adam şefkatli bir ses tonu ile söylemişti bu cümleyi.

"Haklısınız," dedi kadın. Sonra çok derin bir nefes aldı ve kendisini toparlamaya çalışan bir insanın gayretiyle konuşmaya devam etti.

"Bir şeylerin ters gittiğini hissetmesem bunca yolu kat edip gelmezdim. Şimdi buradan alacağım şey daha da önem kazanıyor. Beni anlıyorsunuz değil mi?"

"Artık anlıyorum demekten korkuyorum," dedi yaşlı adam gülerek. Kadın da gülmüş, hava biraz daha yumuşamıştı. Satıcı pazarlığa başlamaları gerektiğini söyleyerek, müşterisinden, Büyü Dükkânı'ndan almak istediği şeye karar vermesini istedi nazikçe.

"Sanırım bütün bunları konuştuktan sonra, sizden isteyebileceğim tek bir şey kalıyor."

"Nedir?"

"Sevdiğim adamın aklını okuyabilme yeteneği. Evet, evet... Bu çok daha iyi olacak."

"Pekâlâ hanımefendi. Artık ne istediğinize karar verdiğinize göre, son olarak bana, sevdiğiniz insanın aklını okuma yeteneğinin sizin ne işinize yarayacağını da anlatır mısınız lütfen?"

"Bunu ne için soruyorsunuz?"

"Müşterilerimin, benden istedikleri şeyi nasıl kullanacaklarını bilmem gerekiyor. Çünkü buradan alacağınız her ne ise hem sizin işinize yaramalı, hem de bir başkasına zarar vermemeli."

"Zarar mı? Tabii ki bunu ona zarar vermek için kullanmayacağım. Amacım yalnızca onu daha iyi anlamak."

"Onu daha iyi anlamanız, neyi sağlayacak?"

"Onun tereddütlerini, endişelerini, çıkmazlarını bilirsem, daha dikkatli davranırım Onu yatıştırmaya, çözüm yolları bulmaya çalışırım. O zaman da bana daha çok bağlanır. Bunun ona ne zararı olabilir ki?"

"Bunu biraz sonra tekrar konuşalım isterseniz. Şimdi pazarlıktaki en önemli aşamaya geldik. Biliyorsunuz, bu akıl okuma yeteneği karşılığında, sizin de bir bedel ödemeniz gerekiyor."

Kadın rahat bir tavırla başını salladı.

"Biliyorum. Bunu gelmeden önce düşünmüştüm zaten. Sizden, sevdiğim adamı etkileme gücü isteyecek, karşılığında da size âşık olma yeteneğimi verecektim. Bir şey değişmedi. Şu anda da böyle düşünüyorum. Büyükannemin yıllar boyu severek taktığı elmas bir yüzük vardı ve ölmeden bir süre önce, artık ondan sıkıldığını söyleyerek bana vermişti. Parmağından çıkarıp bana verirken, yüzünde en ufak bir tereddüt yoktu. Aşk da benim için öyle bir şey işte. Onu buraya bırakırken hiç pişmanlık duymayacağımdan eminim. Zaten sevdiğim insana, artık âşık değilim. Tek istediğim, bundan sonraki hayatımı onun yanında geçirmek. Bunun için de aşka ihtiyacım yok."

Satıcı, halinden memnun bir gülümseme ile pazarlığa devam etti. "Hiç fena bir bedel değil aslında. Belki yalnızca sizi ilgilendiren bir etkileme gücü isteseydiniz, pazarlığımızı bu bedel üzerinden sürdürebilirdik ama şimdi, durum farklı."

Kadın bozulmuştu. "Ne demek bu şimdi? Yalnızca beni ilgilendiren etkileme gücü de ne oluyor?"

"Biliyorsunuz, başlangıçta gençlik, güzellik, iyi anlama gibi özelliklerden yola çıktık. Bunların hepsi de yalnızca sizi ilgilendiren şeyler. Bir başka deyişle başkaları tarafından da fark edilebilen ama onların hudutlarına girmeyen özellikler... Oysa akıl okuma yeteneği öyle değil. Birinin aklını okumaya başladığınızda, onun hudutlarını aşmış oluyorsunuz. Bu yalnızca sizi bağlayan bir durum değildir. Bu, bir başkasının dünyasına müdahaledir."

"Peki, şimdi alışverişten vaz mı geçeceğiz?" diye sordu müşteri hoşnutsuzlukla.

"Hayır, yeni bir bedel belirleyeceğiz."

"Pekâlâ. Nedir?"

"Siz benden bir tane akıl okuma yeteneği istediniz; ben size iki tane vereceğim."

"Anlamadım. İkincisi ne için?"

"O da sevdiğiniz erkek için. Her ikiniz de birbirinizin aklını okuyabileceksiniz. Tabii buna, karşılıklı olarak izin verdiğiniz takdirde. Birinizin kabul etmemesi durumunda, akıl okuma yeteneği, diğeri için de kullanılamaz duruma gelecek."

Müşterinin yüzündeki şaşkınlık ifadesi, saniyeler içinde kızgınlığa dönüştü. "Bütün bunlar ne anlama geliyor? Bu nasıl bir teklif? Bana da, ona da hiçbir faydası olmayan bir şey teklif ediyorsunuz!"

Satıcı sakindi. "Kusura bakmayın ama bu istediğinizin başka hiçbir bedeli yoktur. Siz bir başkasının sınırını ihlal etme hakkı isterseniz, bunun bedeli, onun da sizin sınırınızı ihlal etmesidir. Ancak şu anda asıl üzerinde durmamız gereken şey, bu bedelin sizi neden bu kadar rahatsız ettiği... Eğer siz birinin aklını okumanın onunla olan ilişkiniz için yararlı olacağını düşünüyorsanız, aynı şey onun için de geçerli olmalı; öyle değil mi?"

Kadın ani bir hareketle yerinden kalktı ve pencerenin yanına gitti. Bir süre konuşmadan dışarıyı seyretti. Buraya gelmekle hata etmiş olmalıydı. Büyü Dükkânı alışverişlerinin kolay olmadığını bilse de bu kadarını hiç tahmin etmiyordu. Kendini yatıştıramamanın gerginliği içinde, yerine döndü.

"Beni köşeye sıkıştırıyorsunuz. Sizden çok basit bir şey istedim ve karşılığında da önemli bir bedel teklif ettim. Ama siz bana, buradan alacağı şeyi kötüye kullanacak biriymişim gibi davranıyor ve beni çok zor durumda bırakacak bir bedel istiyorsunuz. Ben bunu ona nasıl açıklayacağım? 'Seni kendime bağlamak için Büyü Dükkânı'na gittim; senin aklını okuma yeteneği istedim ve bunun bedeli olarak bir tane de senin benim aklımı okuman için aldım' mı diyeceğim? O da bana 'aman sevgilim ne iyi etmişsin mi diyecek? Olacakları tahmin edemiyor musunuz? Her şeyin bir anda mahvolacağını..."

"Bir dakika, bir dakika... Hanımefendi, siz bana, sevdiğiniz insanın hiç hoşuna gitmeyecek bir şeyi yapmanızın, onunla ilişkinizi iyileştireceğini mi söylüyorsunuz? Hem de ona haber vermeden?"

Yaşlı adam, karşısındaki kadının az önce dimdik duran omuzlarının, birden aşağı düştüğünü gördü. Müşterisi, çaresiz bir ifade ile iç çektikten sonra başını önüne eğerek, mahcubiyet içinde konuşmaya başladı.

"Direndiğime bakmayın. Ne demek istediğinizi çoktan anladım. Aslında bana, onu anlamadığımı söylediğiniz ve bunun doğru olduğunu idrak ettiğim andan beri utanç içindeyim. Belki de bu utançtan kurtulmak ve şimdiye kadar yapamadığım şeyi yapabilmek için sizden akıl okuma gücü istedim. Eğer onun aklını okuyabilirsem, onu daha iyi anlayabilecek ve şimdiye kadarki eksiğimi telafi edebilecektim. Bu sayede de aramızdaki bağ güçlenecekti. Ama siz, ona da akıl okuma yeteneği vermeyi şart koşunca, yüce amacımı elimden aldınız ve beni utancımla baş başa bıraktınız. Büyü Dükkânı'nın bu kadar gerçekçi olmasını beklemiyordum. Hem de fazla gerçekçi..."

"Duygularınızı açıkça dile getirdiğiniz için teşekkür ederim. Pazarlığımız sizi ürkütmüşe benziyor."

"Evet, doğrusunu isterseniz çok ürküttü. Dedim ya, daha soyut ve felsefi bir konuşma bekliyordum."

"Belki de ihtiyacınız gerçekçi olmak olduğu için pazarlı-

ğımız bizi bu noktaya getirmiştir. Zira ben pazarlıkları önceden planlamıyorum."

"Bunu tam anlayamadım?"

"Hatırlıyorsanız, akıl okuma yeteneğinden önce istediğiniz şey, etkileme gücü idi. Yani sevdiğiniz adamı, gerçekten anlamayı değil, anlamış görünmeyi arzu ediyordunuz. Çünkü içten içe, onun sizinle kalmayacağını biliyordunuz aslında. Asıl istediğiniz şey, bu üzücü gerçeği değiştirmekti. Ona kendisini yeterince anlaşılmış hissettirebilirseniz, bu durumu değiştirebilirdiniz. Ancak anlamış görünmenin bunun için yeterli olmayacağını burada fark ettiniz. Akıl okuma yeteneği istemeniz ise gerçeği görmeye doğru bir hazırlıktı. Kendiniz için zor olan bir süreci başlattınız. Büyü Dükkânı'nda bedeller ve istekler, kavga eden ama küs kalmaya dayanamayan kardeşler gibidir. Birbirlerine pek tahammül edemeseler de aralarında sıkı bir bağ vardır. Sizden istediğim bedel, aslında sizin isteğinizin içinde gizliydi."

"Yani ben kendimi, bile bile ateşe attım öyle mi?" Kadın şaşkın görünüyordu.

Yaşlı adam ise sakin... "Bile bile demek doğru olmaz. Bazen gerçeği biliriz ama onu bildiğimizi bilmeyebiliriz."

Kadın derin bir nefes alıp arkasına yaslandı.

"Evet haklısınız. Belki de Büyü Dükkânı'na gelişim, içten içe, gerçekleri görmeye atılmış bir adımdı. Zaten buraya

gelirken, kalbim deli gibi çarpıyordu. İçimde derin bir ürperti vardı. Tıpkı kocaman bir sahilde yapayalnız kalacakmış gibi bir duygu... Buna katlanmak zor olduğu için olmalı; size güçlü görünmeye çalıştım. Neden böyle hissettiğimi şimdi anlayabiliyorum. Bir yanım, sevdiğim adamla kalmak isterken, herhalde bir yanım da artık yolun sonuna geldiğimi kabul etmemi söylüyordu. Beni buraya getiren, birinci yanım gibi görünse de aslında ikincisiydi. Herhalde önünde sonunda, bu sevimsiz gerçekle karşılaşmam gerektiğinin, bunun kaçınılmaz olduğunun farkındaydım. Bu karşılaşmayı, kendimi güvende hissedeceğim bir mekânda yapmak istemiş olabilirim."

"Büyü Dükkânı'na güvendiğiniz için teşekkür ederim. Şimdi nasıl hissediyorsunuz?"

"Yorgun hissediyorum ve karmaşık duygular yaşıyorum. Buradan almaya niyetlendiğim şeyi alamadığım ve umudumu sürdüremediğim için üzgünüm. Bir yandan da uzun süredir ertelediğim bir ameliyatı olmuş gibiyim. Bir hastalıktan kurtulmuş da hafiflemiş gibi... Teşekkür ederim. Artık çok fazla söylenecek bir şey yok galiba."

"Belki bir şey daha vardır," dedi yaşlı adam.

"Nedir?" Bu soruyu, bir yanı karamsar; diğer yanı iyimser bir merakla sormuştu kadın.

"Alışverişimiz sırasında, bana, âşık olma yeteneğinizi verebileceğinizi söylemiştiniz."

"Evet?"

"Bunun benim sizden istediğim bedelden çok daha büyük bir bedel olduğunun farkında mısınız?"

"Neden büyük bir bedel olsun? Ona ihtiyacım olmayacaktı ki artık."

Yaşlı adam gülümsedi. "Müşterilerimin çoğu sizin gibi düşünürler."

"Nasıl?"

"Sanki hiç değişmeyeceklermiş gibi... Duyguları, düşünceleri hep aynı kalacakmış gibi... Büyü Dükkânı'na gelene kadar, hayat gürül gürül akan ve pek çok şeyi değiştiren bir nehir iken, birdenbire durgun bir göle dönüşecektir sanki."

"Sizce ben böyle mi düşünüyorum?"

"Siz bir 'mutlu son' için âşık olma ihtimalinizi feda etmeye hazırdınız. Oysa gerçek hayatta 'mutlu son' değil, 'mutlu an' vardır. Elde etmek istediğiniz şeye kavuştuğunuz an bir mutluluk anıdır ama hayatı o noktada donduramazsınız. O, akıp gitmeye devam eder. Çok istediğiniz bir şeyin gerçekleşmiş olması, onun hiç değişikliğe uğramayacağı anlamına gelir mi? Ya da çok güçlü bir istek duyuyor olmanız, onun hiç azalmayacağı veya bitmeyeceği anlamına?"

"Gelmez tabii."

"O halde, bana önerdiğiniz bedel sizce de büyük bir bedel değil miydi?"

Kadının yüzünde, geldiğinden beri ilk kez içten gelen bir gülümseme belirdi. "Galiba öyle. Bu yaşıma rağmen, bir gün ona ihtiyacım olabileceğini söylemeye çalışıyorsunuz sanırım. Her ne kadar şu anda buna hiç inanmasam da bana bu umudu vermek istediğiniz için size teşekkür ederim."

Kadın ayağa kalkıp kapıya doğru yürürken birden geriye dönüp, gülerek sordu: "Acaba bunun için size yeni bir bedel ödemem gerekiyor mu?"

"Hayır, gerekmiyor," dedi yaşlı adam hafif bir kahkaha ile. "Bu, Büyü Dükkânı'nın size küçük bir armağanı..."

"Sağ olun. Umarım uzun yaşarsınız."

"Siz de sağ olun. Siz de sağ olun."

Müşterisinin ardından verandaya çıkan yaşlı satıcı, hem bir ferahlık, hem de bir rahatsızlık hissediyordu. Bu alışveriş, onun iç dünyasında uykuya yatmış bazı anıları harekete geçirmişti. Bir süre daha orada durup, uzaklaşan müşterisini izledi. O anıların da onunla birlikte uzaklaşmasını umarak... Ancak kadın gözden kaybolur kaybolmaz, geçmişten bazı sahnelerle baş başa kalıverdi. Üstelik de çok canlı olarak çıkmışlardı karşısına. Karmaşık duygular, birden her yerini sarmaya başlayınca ve ağlamaklı olduğunu hissedince, kısa bir yürüyüş yapmaya karar verdi. Nedense, yürüyüşler sırasın-

da, zihnini daha iyi kullanabildiğini varsayıyordu. İçeri girip üzerine bir hırka aldı ve dışarı çıktı.

Tertemiz havayı içine çekerken, kendini kuş seslerinin, yatıştırıcı tınısına bırakmaya çalışıyordu. Bu sesler, yıllar öncesinden gelen bir dost gibiydiler. Gençliğinin, o acı veren sabahlarında, çıktığı tepelerin şefkatli ve küçük sahipleriydi onlar. Ona yarenlik ediyor, sanki dert ortağı oluyorlardı.

Hayatının erken denilebilecek yıllarında tanımıştı aşkı. Her ikisinin de çocukluktan çıkmaya başladıkları dönemde, evlerinin arka bahçesindeki duvarın üzerinde oturup birbirlerine kaçamak bakışlar gönderiyor, buna karşın çok az konuşuyorlardı. Aynı bahçeye bakan üç evden birinde, hayli kalabalık olan ailesiyle birlikte oturuyordu kız. Onu ilk kez bahçede, sarı papatyalardan taç yaparken görmüş ve siyah saçlarına çok yakışacağını düşünmüştü. Ancak yanına yaklaşmaya cesaret edemediği için uzaktan seyretmişti. Sonra da bir gün kendisi bir taç yapıp, yine aynı bahçede, ona hediye etmişti. Kız buna çok sevinmişti. O günden sonra, sık sık buluşur oldular. Son derece heyecanlı saatlerdi bunlar. Birbirlerine itiraf etmeseler de buluşmaları hiç bitmesin isterlerdi.

Sonra bir gün, kız bahçeye çıkmadı. Evlerinin penceresindeki perdeler de yok olmuştu. Aniden çekip gitmişlerdi işte. Terk edilmek bu olsa gerekti. Orada, bahçenin ortasında öylece kalakalmıştı. Ne yazık ki kurduğu hayallerin arasında bu yoktu ve bu yüzden de ne yapacağını bilmiyordu. Duvarın üzerinden kalktığında, hava kararmış, bütün vücudu tutulmuş, üşümüştü. Ondan sonraki günlerde de bahçeye çıkıp,

boş bir umutla beklediğini bile bile orada, o duvarın üzerinde oturmaya devam etti. Artık onun gittiğini kabul etse ve çok acı çekmese dahi, ilk aşkını bu kadar çabuk unutmaması gerektiğini düşünüyordu. Hissettiği acı, kendisini yavaş yavaş saygıyla karışık bir içerlemeye bırakmıştı. Nedense, kendinde ona kızma hakkını hiç görememişti o zamanlar. Ancak bir süre sonra intikam hayalleri kurmaya başlayınca, kendi gizli öfkesine kendisi de şaşırdı. Neyse ki aradan çok geçmeden, bir başkasına âşık oldu da genç ruhunu bu kemirici duygulardan kurtarmayı başardı.

Yeniden karşılaşmaları ise tıpkı hayallerindeki gibi gençlik yıllarında ancak hiç beklenmedik bir anda olmuştu. Delikanlı, yeni bir yaşam kurmak için yapacağı uzun gemi yolculuğunun öncesinde, limandaki kalabalığın içinde bulmuştu çocukluk aşkının gümüş grisi gözlerini. Hayali sahnesindeki umursamazlığın tersine, tam bir teslimiyet içinde hissetmişti kendisini ona karşı. O kadar ki son anda gemiye binmekten vazgeçerek, o limanda kalmış ve kendini bir bilinmezliğe bırakıvermişti. Hoş gemiye binse de başka bir bilinmezliğe, daha uzak bir meçhule yol alacaktı aslında. Genç kız, ailesiyle birlikte limana gelmiş ve bir yakınlarını gemiye bindirip yolcu etmişlerdi. Erkek ise onun yeni hayatı hakkında hiçbir fikri olmamasına ve hiç konuşmamalarına karşın kalmıştı o limanda. Gemi gittikten sonra, çekinerek yanlarına yaklaşmış ve aileye kendini hatırlatarak bir iki laf etmişti. Bu konuşmadan, neden yıllar önce öyle ansızın çekip gittiklerine dair hiçbir ipucu çıkaramamış olsa da yeniden görüşmeye başlamak için sözleşmişlerdi. İşte ilk aşkı ile ikinci serüveni böyle başlamıştı. Bir kez daha ve eskisinden çok daha güçlü bir biçim-

de sevmişti onu. Arada bir dalıp gitmeleri haricinde, genç kız da hep tutkulu idi. Gençliklerinin doruğunda yeniden karşılaşmaları ikisini de çok şaşırtıyor ve bunun, rastlantının ötesinde bir şey olduğunu konuşuyorlardı. Hatta birer roman kahramanı olduklarına dair şakalar yapıyorlardı birbirlerine. Kim bilir yazar, bundan sonra nasıl bir hayat kurgulayacaktı onlar için. Yaşadıkları olaylardan, yazarın karamsar mı, iyimser mi olduğunu anlamaya çalışıyor ve iyimser bir yazarın hiçbir zaman kötü bir son kurgulamayacağını söyleyip gülüyorlardı. Ancak birbirlerine söylemeseler de biliyorlardı ki sonu iyi de olsa roman devam ettiği sürece başlarına her şey gelebilirdi ve romanın ne zaman biteceğinden kimsenin haberi yoktu... Şakaların azalması, genç kadının dalıp gitmelerinin çoğalması ile eş zamanlı olmuştu. Sonra bir gün hiç gelmemişti buluşacakları yere. Sonraki gün ve ondan sonraki günde de...

O zamanlar bu acıya nasıl katlandığına şimdi bile şaşırıyordu yaşlı adam. Uzun süre kendine gelememiş, çaresizlik ve öfke duygularıyla nasıl baş edebileceğini bilememişti. İşte ağaçlıklı tepeler ve oraların sahibi kuşlar ile dostluğu o günlerde başlamıştı. Kuşlar, çaresizliği bilmemenin tatlı aymazlığı ile saatlerce ötüp duruyorlardı. Gariptir ama bu da çaresizliğe iyi geliyordu. Doğadaki hayvanlar, size iyilik yapmak için debelenmek yerine sadece kendi yaşamlarını sürdürdükleri için, onlara minnet duymanın huzursuzluğunu yaşamaz, o doğal iyilik haline kendinizi bırakırdınız. Bu da sizi, ne zaman neyi önüne katıp götüreceği belli olmayan, deli bir nehir gibi akıp giden yaşamı kontrol altına alamamanın yarattığı öfke ve çaresizlikten yavaş yavaş uzaklaştırırdı. Kendinizi,

önce yanına bile yaklaşmak istemediğiniz o zalim nehrin kıyısında, suya bakarken bulur, sonra da günün birinde o nehre girip, onunla birlikte akıp giderdiniz. Zamanın sonsuz ama yaşamın sınırlı ve kusurlu olduğu gerçeğini kabullendikçe, çaresizlik duygularınızdan kurtulurdunuz çünkü çare yoksa çaresizlik de yoktur...

Bu yalnız genç adam, aylarca, ne aradığını, ne umduğunu bilmeden çıkıp inmişti o tepelere. Sonra bir gün ansızın veda etmişti. Hem de bir daha dönmemecesine... "Artık iyiyim, sağ olun," demişti kuşlara ayrılırken. Onlar da, hiçbir şey olmamış gibi ötmeye ve uçmaya devam etmişlerdi.

İki yıl sonra öğrenmişti sevdiği kadının kendisini neden terk ettiğini. Uzun süre önce yazılmış olduğu belli olan sararmış mektup eline geçtiğinde... Cümlelerinden, onun da uzakta acı çektiğini, vicdan azabından kurtulamadığını anlamıştı. Genç kadın, daha karşılaştıkları ilk gün söylemeye niyet ettiği ama bir türlü söyleyemediği bir gerçeği açıklıyordu mektubunda. O limanda yolcu ettiği kişinin, aslında nişanlısı olduğunu ve bir süre sonra evlenmeye karar vermiş olduklarını anlatıyordu. Ona hiç âşık olmamıştı ama o, çok iyi bir insandı ve ailesi de onunla evlenmesini çok istiyordu. Bir süreliğine zorunlu olarak uzak bir şehirde çalışması gerektiği için gitmişti. Sonra da aynı şehre, birlikte yerleşeceklerdi. Genç kadın ise ilk çocukluk aşkı ile karşılaşıp, ona bir kez daha âşık olunca her şey altüst olmuştu. Evlenmekten vazgeçmek istemiş ancak ailesi verdiği karardan dönmenin ve nişanlısını yüz üstü bırakmanın çok büyük haksızlık olacağını söyleyerek ona engel olmuştu. En iyisi, aşkını kalbine

gömerek, buralardan uzaklaşması, orada onu bekleyen yuvasına gitmesiydi. Nasıl olsa bir süre sonra unutulurdu gençlik acıları. Mektubunun sonuna, farklı bir kalemle şu iki cümleyi eklemişti sevdiği kadın:

"Unutmadığını biliyorum çünkü ben de unutmadım.
Eğer roman burada bittiyse, yazar karamsar olmalı."

O mektubu hâlâ saklıyordu yaşlı adam. Ağaçların dalları arasından birdenbire çıkıp, cömertçe yüzüne düşen güneş ışığı gülümsetti onu. "Umarım henüz bitmemiştir" dedi kendi kendine. Hüznü dağılmaya başlamıştı. Yürümekten yorulduğunu ancak şimdi fark ediyordu. Yine albümün yapışık sayfalarından birini açmış ve içinde o çıtırtıyı duymuştu. Anıların hep içinizde olduğunu bilseniz de onlarla karşılaşmak, bilmekten çok ama çok farklı bir şeydir. Tıpkı yağmurun ıslatacağını bilmek ile yağmurda iliklerinize kadar ıslanmak arasındaki fark gibi... Artık dönüp, bir fincan sıcak çay içse iyi olacaktı.

***

Çay demlenirken, telden arabanın kalanını yapmaya başladı. Eski el alışkanlığı ile telleri çarçabuk büküp, şekil verebildiğini görünce sevinmişti. Çınar gelmeden bitirebilse iyi olurdu. Hava serinlemiş olmasına rağmen çayını da alıp verandaya çıktı; işine orada devam etti. Çayının son yudumunu içtiğinde, arabanın gövdesini tamamlamış, sıra tekerleklere gelmişti. Uzaktan gelen iki kişiyi tam seçemiyordu ama siluetlerinden, bunların Çınar ve akrabası olduğunu tahmin ediyordu. Hevesle, elini biraz daha çabuk tutarak tekerleği

bükmeye başladı. Ön tekerleklerin birini bitirdikten sonra, teli kesmeden kıvırdı ve dingilin uzunluğunu arabanın gövdesine göre ayarlayarak, diğer tekerleği yapmaya başladı. O sırada Çınar'ın, birden koşmaya başladığını gördü. Çocuk akrabayı geride bırakıp, elinde bir şeyi sallayarak hızla yaklaşıyor, uzaktan, "Dede, dede," diye bağırıyordu. Onun telaşını gören yaşlı adam da ister istemez ayağa kalkıp verandanın basamaklarına kadar geldi. Çocuk oraya vardığında nefes nefese kalmıştı.

"Dede bak, annemden mektup gelmiş. İki tane... Biri bana, biri de sana..."

Yaşlı adam da Çınar'ın coşkusuna eşlik etmişti. Gittiklerinden beri, ne yaptıklarını, nasıl olduklarını merak ediyordu.

"Gözün aydın oğlum. Çok sevindim, gel bakalım. Okuyalım birlikte."

Akraba, her zamanki gibi biraz geride durup nazikçe selam vermiş, sonra da izin isteyip ayrılmıştı. Çınar, kendisine yazılan mektubu, yüksek sesle, tane tane okudu. Annesi, iyi olduklarını, çalışmaya başladıklarını, onu çok özlediklerini yazıyor, akıllı olmasını, derslerini ihmal etmemesini öğütlüyordu. Yaşlı adam, kendisine yazılmış olan mektuba şöyle bir göz gezdirmiş, özel bir şey olmadığını görünce onu da Çınar'a okutmuştu. Oradaki hayatları ile ilgili biraz daha ayrıntılı bilgi veriyorlar, misafirperverliği için bir kez daha teşekkür ediyorlardı. Uzaktan iyi haber almak güzeldi.

Çınar, arabanın bitmek üzere olduğunu görünce çok sevindi ve hemen oturup, dedeye yardım etmeye koyuldu. Elbirliğiyle tellerin birleşme yerlerine, mavi kaplamalı elektrik kablosunu sardılar. Ardından arka tekerleği bitirip, her ikisini de gövdedeki tekerlek yuvalarına oturttular. Son olarak direksiyonu yerine geçirdiklerinde, Çınar'ın gözleri parlamaya başlamıştı. Sonra da sevinçle arabayı sürmeye başladı. İkisi için de çok mutlu bir akşamüzeriydi. Sadece o anda ve orada olmanın tadını çıkarıyorlardı. O kadar ki karınlarının acıktığını bile fark etmemişlerdi.

Yaşlı adam yemek hazırlığı yaparken, Çınar, ödevini tamamlamış, ardından da elinde defterinden koparılmış boş bir sayfa ile mutfağa gelip, oradaki masaya oturmuştu. Annesine cevap yazacaktı. Yazarken, cümlesini önce yüksek sesle söylüyor, sonra da kâğıda geçiriyordu. Derslerinin çok iyi olduğunu, Büyü Dükkânı'nda çok eğlendiğini, dede ile telden araba yaptıklarını anlatmıştı. Bunları duymak, yaşlı adamın hoşuna gitti. Sonra yemek yemek için ön tarafa geçtiler. Yemek sırasında, okuldaki komik olaylardan konuşup güldüler. Masadan kalkınca, yaşlı adam Çınar'ın eline bir paket tutuşturdu.

"Bunun içinde ne var dede?"

"Aç bak bakalım."

Çınar paketi açarken, yaşlı adam, çocuğun yüzündeki ifadeye bakıyordu. Onu sevindirmenin kendisi için ne kadar önemli olduğunu fark etti. Sahiden de kitapları görünce çok

sevinmişti. Kitaplardan bir tanesi, iki çocuğun, lunaparktaki eğlenceli kaybolma macerasını anlatıyordu. Çınar yüksek sesle, bu kitaptan birkaç sayfayı okudu. Sonra da yaşlı adamdan izin alarak, üzerinde müzik kutularının durduğu konsolun yanına gitti ve atlıkarınca şeklindeki küçük ahşap müzik kutusunu çalıştırdı. Müzik kutularının nasıl çalıştığını merak ediyordu. Yaşlı adam, ona bu harika otomatların mekaniği hakkında bildiklerini basit bir dille anlattı. Kendisini etkileyen şeylerden, küçük bir çocuğun da etkilenmesinden çok hoşlanmıştı. Başka bir gün, ona, bu konuda çok güzel resimli anlatımların olduğu bir kitap göstereceğine söz vererek, artık yatması gerektiğini hatırlattı. Çınar, hiç de hoşuna gitmeyen bu uyarının ardından, istemeye istemeye yatmaya giderken, yaşlı adam, arkasından seslendi.

"Yatağına girdikten sonra yeni kitabından birkaç sayfa daha okuyabilirsin oğlum."

"Tamam dede, yaşasın."

Çınar yattıktan sonra, kütüphaneden eski, yıpranmış bir zarf çıkarıp koltuğuna oturdu. Zarfın içindeki kâğıt, kat yerlerinden ayrılmak üzereydi. Silikleşmiş yazıları okuyabilmek için gözlüğünü, hırkası ile silerek parlattı. Son iki cümleyi, bugün nasıl hatırladığına kendisi de şaşırmıştı. Tekrar okuduğunda, cümlelerin kelimesi kelimesine aynı olduğunu gördü. Mektubun tamamını ezberlememişti oysa. Orada yazan her şeyi çok iyi biliyordu ama yalnızca son iki cümle tam olarak ezberindeydi. Belki de "o şimdi ne düşünüyor?" sorusuna bulabildiği tek yanıt o iki cümlenin içindeydi. Mektubu pos-

taya vermeden önce, son bir cesaretle söylenivermiş sözlerdi onlar. Sanki aradaki bağın halen kopmadığını gösterir gibi... Yıllarca düşünmüştü bu mektupta yazanlar üzerinde. Acaba sevdiği kadına daha dikkatli baksaydı anlayabilir miydi olan biteni? Anlasa onu durdurup kalmasını ister miydi? Yoksa o kadar incinmiş olurdu ki kendisi mi çekip giderdi? Bilmiyordu. Bazen, siz gerçeği öğrendiğinizde iş işten geçmiş olurdu ve daha önce öğrenmediğinize hayıflanırdınız ama bazen de gerçekleri değiştirebilecek fırsatınız olduğu halde hiç dokunmazdınız. Mektubu bir kez daha okuduktan sonra zarfına koyup yerine kaldırdı yaşlı adam. Yorucu bir gün geçirmişti. Erkenden yatmak istedi.

Sonbahar, artık Büyü Vadisi'ne veda etmeye hazırlanıyordu. Yağışlar artmış, hava iyice serinlemişti. O gün de yağmurlu bir gündü. Sabah Çınar'ı götürüp dönmek hayli yorucu olmuştu yaşlı adam için. Döndükten sonra, sobasındaki ateşi kuvvetlendirerek içeriyi iyice ısıtmış ve güzel bir kahvaltı yapmıştı. Koltuğuna oturmadan önce, yolu gören pencerenin perdesini aralayıp dışarı bakmak istediğinde, dükkâna doğru yaklaşmakta olan kişiyi gördü. Kapüşonlu bir yağmurluk giymişti. Elinde de açmadan baston gibi kullandığı bir şemsiye taşıyordu. Yolların çamurlu olması, yürümesini zorlaştırıyor olmalıydı. Yaşlı adam, dönüp sobasına bir odun attıktan sonra kapının sağ tarafındaki pencerenin önünde duran sedire ilişiverdi. Hemen kalkması gerektiği zamanlarda buraya otururdu. Hafif hafif yağmakta olan yağmur şimdi hızlanmaya başlamıştı. Müşteri, adımlarını sıklaştırdı. Verandanın basamaklarına geldiğinde, ayakkabılarının altını, merdivenin hemen yanındaki demire sürterek, çamurlarından kurtulmaya çalıştı. Şemsiyesine abanarak merdivenlerden çıkmaya başladığında, yaşlı adam da sedirden kalkıp kapıya yönelmişti. Kapının çalınması ile açılması arasındaki sürenin kısalığı müşteriyi biraz şaşırtmışa benziyordu. İlk anda ne diyeceğini bilemedi.

"Şey, ben..."

"Buyurun, buyurun."

"Galiba siz, şey... O kişi olmalısınız. Büyücü demek istemiyorum ama ne diyeceğimi de bilemedim bir an."

Yaşlı adam, su damlacıklarıyla dolu yağmurluğunun içinden, burnunu çekerek kendisine bakan beyaz dağınık saçlı ufak tefek adama gülerek karşılık verdi. "Evet, ben O'yum. Büyü Dükkânı'nın sahibi..."

"Doğru ya... Büyü Dükkânı'nın sahibi... Kusura bakmayın, bu aralar biraz dalgınım, kafamı toplayamıyorum. Umarım ters bir zamanda gelmemişimdir."

Dükkân sahibi, eliyle içeriyi işaret etti. "Hayır, hayır. Gayet uygun bir zaman... Epeyce ıslanmışsınız. İsterseniz sobanın yanında ısınabilirsiniz."

"Evet, iyi olur. Sağ olun."

Müşteri, üzerindeki ıslak yağmurluğu çıkararak, yaşlı adamın gösterdiği askıya astı ve sobaya yaklaşıp, soğuktan kıpkırmızı olmuş ellerini ısıtmaya çalıştı. Dağınık saçı, uzun süredir aynaya bakmayan biri izlenimini uyandırsa da üzerindeki kazak, ceket ve pantolonun birbiriyle uyumlu tonlarda olması, aslında kendine özen gösterdiğini düşündürüyordu. Gözbebeklerinin, hiç duraksamadan etrafta gezinmesinin, sabırsızlıktan mı yoksa meraktan mı olduğunu anlamak zordu. Kendiliğinden gelip yaşlı adamın karşısındaki koltuğa oturana kadar, sık ve kısa soluklar alıp vermiş ama hiç konuşmamıştı. Yağmurun sesi, içerideki sessizliği bastırıyordu. Müşteri, soluk alıp verişinin yavaşlamasının ardından, cebinden bir mendil çıkarıp burnunu sildi ve konuşmaya başladı.

"Belki bana şaşıracaksınız ama sizin varlığınızdan hiç haberim yoktu benim. Geçen gün eski bir dostumla dertleşirken, o bana sizden söz etti. Tam da kendimi çaresiz hissetmeye başlamışken... Biraz korktum ama yine de gelmek istedim."

"Sizi korkutan neydi?"

"Ne bileyim, öyle tuhaf alışverişler filan... Bu tür konulardan oldum olası uzak durmuşumdur. Kendimi emniyette hissetmem nedense. Sanki bir aslanın kafesindeymişim gibi tehlikeli gelir bana."

"Daha önce böyle bir deneyiminiz oldu öyleyse."

"Aslında pek olduğunu söyleyemem."

"O halde?"

Müşteri, birkaç saniye düşündükten sonra elini saçlarının arasından geçirerek cevap verdi. "Ne bileyim, ben kafamda canlandırıyorum herhalde. Yani ben sizden bir şey isteyeceğim, siz de benden bir şey isteyeceksiniz. Ama burada güç sizde olduğu için, kuralları siz koyduğunuz için ben kaybetmeye mahkûm duruma düşüyorum. Bu pazarlıkları siz her gün yapıyorsunuz, ben ise hayatımda ilk ve belki de son kez... Pek adil bir durum değil yani..."

Yaşlı adam hafif bir şaşkınlıkla sordu, "Neyi kaybedeceğinizi düşünüyorsunuz?"

"Neyi mi? Bilmiyorum. Benden her ne isteyecekseniz onu herhalde..."

"Sizden istediğim şeyi verip vermemenin tamamen sizin elinizde olduğunu biliyor musunuz?

Müşteri, "evet" anlamında başını salladı. Düşünceliydi.

Yaşlı adam konuşmasını tamamlamak istedi. "Evet, pazarlığın kurallarını ben belirliyorum ama pazarlığımız, tamamen sizin istediğiniz biçimde sonuçlanacaktır. Bunu da biliyor muydunuz?"

"Hayır bilmiyordum. Nasıl oluyor?"

"Büyü Dükkânı, dükkân sahibinin değil, müşterilerin kazancı için kurulmuş bir yerdir. Pazarlığın başarılı sayılabilmesi için buradan alabileceğiniz en iyi şeyi alıp gitmelisiniz. İşte bu yüzden ben dikkatimi, müşterimden bir şey almaya değil, ona bir şey vermeye odaklarım."

Derin bir soluk alıp arkasına yaslanmak dışında başka bir tepki vermemişti müşteri.

Yaşlı adam merakla sordu. "Halen korkunuz devam ediyor mu?"

"Hayır, beni rahatlattınız teşekkür ederim."

"Öyleyse alışverişe geçebiliriz isterseniz."

"Olur geçelim."

"Buyurun, sizi dinliyorum."

Müşteri toparlanarak, öne doğru eğildi. "Lafı uzatmayacağım. Ben buraya, kaybettiğim itibarımı almak için geldim. Belki bana, 'onu kaybetmeden önce düşünseydin' diyeceksiniz ama inanın olayların bu noktaya geleceğini hiç tahmin etmemiştim."

"Size böyle bir şey söyleyeceğimi de nereden çıkardınız?"

"Bilemiyorum. Belki de birçok kişi böyle düşündüğü içindir."

Yaşlı adam, müşterisinin yüzüne ilgi ile bakarak, anlatmasını beklerken, o başını önüne eğdi ve sustu. Satıcı böyle durumlarda, hem karşısındaki kişiye biraz zaman tanır, hem de bu ödünç alınmış kısa zamanda Büyü Dükkânı'na göz gezdirirdi. Elbette bunu kendi kendineyken de yapardı ama o zamanlarda, kendisine ait bir mekâna göz gezdirmenin rahatlığı içinde olurdu. Oysa bir müşterisiyle birlikte iken, orası kendi mekânı değil, Büyü Dükkânı idi. Pek çok kişinin hayatını etkileyen ve oradan gelip geçen herkesin hayatından izler taşıyan bir yer... O da bu gözle ve bir çeşit saygıyla bakardı etrafına. Şu anda karşısında duran duvarlar, çok şeye tanık olmuş ama bunların her birini özenle saklayan sırdaş dostlar gibiydi. Sanki yeni sırlara yer açmış bekliyorlardı.

Müşteri yavaşça başını kaldırarak dükkân sahibine baktı

ve, "Umarım benim çok kötü biri olduğumu düşünmemişsinizdir," dedi.

"Hayır düşünmedim. Yalnızca sizi buraya getiren öyküyü sizden duymayı bekliyorum. İyi bir alışveriş yapacağımızı umuyorum" diye karşılık verdi yaşlı satıcı.

"Pekâlâ, zor da olsa anlatmaya çalışacağım," diyerek hızlı hızlı konuşmaya başladı müşteri.

"Ben, yıllar boyunca namusuyla çalışmış, iyi para kazanan ve çevreden saygı gören bir insandım. Evime, aileme, dostlarıma, akrabalarıma, kısacası herkese yararlı olmaya çalışırdım. Bundan bir süre önce, kardeşim kadar yakın bildiğim bir dostum, benden biraz borç istedi. Ben de hiç düşünmeden verdim tabii. Bir süre sonra borcunu ödedi ve eğer ihtiyacım varsa bana da verebilecek kadar parası olduğunu söyledi. Ben teşekkür edip almadım. Fakat kısa bir süre sonra tekrar borç para isteyince, neler olduğunu sordum. O da bana, aslında kısa zamanda çok para kazanabildiğini, sadece birkaç gün için paraya ihtiyacı olduğunu söyledi ve kendisine eşlik etmemi isteyerek beni bir yere götürdü. Gittiğimiz yer, bir kumarhane idi. Saatlerdir orada oturan ve yerlerinden kalkmak istemeyen insanlarla doluydu. İçerideki dumanlı, ağır ve gergin hava ilk anda beni ürkütmüştü. Ancak arkadaşımın, masaya oturup büyük bir hırsla oynamaya başlaması beni de heyecanlandırmış, onun yanında otururken saatlerin nasıl geçtiğini anlamamıştım. Arkadaşım yüklü denebilecek miktarda para kazanmıştı. Benim kendisine şans getirdiğimi söyleyerek, çıkışta bana bir içki ısmarladı. O akşam eve git-

tiğimde, bütün ev halkı endişe içindeydi. Hayatımda ilk kez böyle bir şey yapıyor, onlara haber vermeden, geç bir vakitte eve dönüyordum. Karımdan ve çocuklarımdan özür dileyip, önemli bir misafirimin geldiğini ve onu yemeğe götürmek zorunda kaldığımı anlattım. Bu, benim onlara söylediğim ilk yalandı ve de son olmadı. Ertesi gün evden çıkarken, akşam yine önemli bir işimin olduğunu ve gecikeceğimi söyledim. Tahmin edebileceğiniz gibi işten çıkar çıkmaz, aynı yere gittim. Arkadaşım, bir gece öncekinin tersine kaybetmeye başlamıştı. Bir ara bana dönüp, "İstersen sen de bir şansını dene," dedi ve yerini bana teklif etti. Dediğini yaptım; o gece ben de oynamaya başladım. Gerçekten de şansım yaver gitti. İçki ısmarlama sırası bu kez bendeydi. İşte hikâye böyle başladı. Arkadaşımla birbirimize destek olduğumuz günler, sonraları geride kaldı. Artık aynı masada oynadığımız zaman aramızda gerginlikler oluyordu. Önceleri daha küçük paraların döndüğü masalara otururken, zamanla işler değişti. Büyük miktarlarda para kazanmaya ve aynı şekilde kaybetmeye başladım. Hayatımdaki bütün dengeler alt üst oldu. İşime yatırmam gereken parayı kumarda harcadığım için önce işim bozuldu. İflasın eşiğine geldim. Çevremden borç para alarak bir süre daha idare ettim ancak aldığım borçları ödeyemeyince, evimi satmak zorunda kaldım. Eşim durumu öğrenince bana olan güveni tamamen kayboldu. Çocuklarımızdan bir süre saklasak da sonunda olanları öğrendiler. Ailem karşısında utanç içinde kaldım. Bu arada, kumarda kaybettiğim paraları tekrar kazanmak umuduyla oynamaya devam edince, çevreden aldığım borçları da ödeyemez hale geldim. Şu anda, kimsenin yüzüne bakacak halde değilim. Beni asıl kahreden de işte bu. Paraya pula değil, kaybettiğim itibarıma yanıyorum. Kaybe-

dilen para belki kazanılır ama kaybedilen itibar; hayır... Bu benim kendi kendime yapabileceğim bir şey değil. İşte bunun için buradayım. Anlıyor musunuz?"

Satıcı başını salladı. "Zor zamanlar geçiriyorsunuz. Son söylediklerinizden, Büyü Dükkânı'ndan almak istediğiniz şeyin sizin için ne kadar önemli olduğunu açıkça anlatıyor. İzin verirseniz, size birkaç soru soracağım."

"Tabii, buyurun."

"Bu itibar dediğiniz şeyin, sizin için tam olarak ne anlama geldiğini anlatabilir misiniz?"

Müşteri bir an için durakladı. "İtibar ne anlama mı geliyor? Bunu soracağınızı hiç tahmin etmemiştim."

Sonra ara vermek istemezcesine devam etti. "Cevabı basit. Başkalarının gözündeki saygınlığım... Evet, tam olarak böyle..."

"Pekâlâ, bugüne kadar itibarınızı geri kazanmak için siz bir şey yaptınız mı?"

Müşteri, kendini açmış olmanın etkisiyle biraz olsun rahatlamıştı. Arkasına yaslandı. "Yakın zamana kadar kumar oynuyordum ama size gelmeye karar verdiğim gün tamamen bıraktım. Çünkü o güne kadar dikkatim, kaybettiğim parayı geri kazanmaya odaklanmıştı. O günden beri ise itibarımı geri kazanmak derdindeyim."

"Yani en önemli ilk iki adımı attınız."

"İki adım?"

Yaşlı adam ciddiyetle yanıt verdi. "İlk adım, size itibarınızı kaybettiren şeyi yapmayı bırakmanızdı. İkinci adım ise itibarınızı yeniden kazanmak için yola çıkmış olmanız."

"Evet. Umarım işe yarar."

"İsterseniz artık pazarlığa başlayabiliriz."

Müşteri şimdi giderek artan bir gerginlik yaşıyordu. Başını, 'evet' anlamında hafifçe salladı.

"Büyü Dükkânı'ndan istediğiniz itibar karşılığında bir bedel ödemeniz gerektiğini biliyorsunuz değil mi?"

"Evet, biliyorum."

"Nasıl bir bedel ödeyeceğinizi düşündünüz mü?"

"İnanın hiçbir fikrim yok. Burada maddi bedellerin geçerli olmadığını biliyorum. Zaten öyle olsaydı, buraya gelmemem gerekirdi. Ancak ben böyle soyut şeylerin alışverişinden pek anlamadığım için size verecek başka neyim vardır bilemiyorum. Eğer yardımcı olursanız, benim için çok önemli bir şey yapmış olacaksınız."

"Yalnız sizin için mi?"

Müdürlüğü KÜTÜPHANE

"Hayır, tabii ki yalnız benim için değil. Ailemin diğer üyeleri de benim yüzümden saygınlıklarını kaybettiler."

"Başka?"

"Nasıl başka?"

"Başka bu durumdan zarar gören olmadı mı?"

"Zarar gören? Ah, tabii. Borcumu ödeyemediğim kişilerin de maddi zararları oldu."

"Yalnızca maddi zararları mı oldu?"

"Anlayamadım?"

"Borcunuzu ödeyemediğiniz kişiler bu durumdan sadece maddi olarak mı etkilendiler?"

Müşteri hafif şaşkındı.

"Başka nasıl etkilenmiş olabilirler ki?

Yaşlı adam, ellerini iki yana açarak cevap verdi. "Bilemiyorum, pek çok farklı şekilde olabilir."

Müşteri bir süre düşündükten sonra, sıkıntıyla başını iki elinin arasına aldı. "Niye düşünemedim? Evet haklısınız. Manevi olarak da zarar gördüler. Tabii ya; onları üzdüm, güvenlerini yıktım, kızdırdım, çaresiz bıraktım. Peşimden koşturarak yordum. Zamanlarını çalmış oldum. Of..."

"Ne oldu?"

"Tanrım, insanlara ne kadar çok zarar vermişim!"

"Bu size ne hissettiriyor?"

"Vicdan azabı... Büyük bir vicdan azabı hissettim şu anda."

"Bunu ilk kez burada mı hissediyorsunuz?"

"Hayır. İnsanları üzmeye başladığım ilk günlerde de suçluluk duyuyordum. Ama son zamanlarda pek hissedemiyordum doğrusu."

"Güzel."

"Güzel mi? Nasıl?"

"Özür dilerim. Size vicdan azabı yaşatmaktan mutlu olduğumdan değil, sadece alışverişimizde ödemeniz gereken bedel ortaya çıktığı için öyle söyledim."

"Ödemem gereken bedel nedir?"

"Vicdanınız... Buradan alacağınız itibar karşılığında bana vicdanınızı vermenizi istiyorum."

"Vicdanım mı? Neden? İtibarlı bir vicdansız mı olacağım? Çok tuhaf bir şey değil mi bu?" Müşteri asabi bir biçimde gülmeye başlamıştı ancak satıcı ciddi idi.

"Hayır değil. Bu şekilde yaşayan pek çok insan görebilirsiniz etrafta."

"Ama ben öyle biri olmak istemiyorum ki. Eskisi gibi hem itibarlı, hem de vicdan sahibi biri olarak yaşamak istiyorum. Neden benim konuşmalarımdan böyle bir bedel çıkardığınızı anlayamadım doğrusu."

"Anlatayım. Siz benden, başkalarının gözündeki saygınlığınızı istediniz. Bu yalnızca kendiniz için istediğiniz bir şey. Oysa siz bunu kaybetmeden önce, çevrenizdekiler de bir şeyler kaybetmişlerdi. Paralarını, huzurlarını, size olan güvenlerini... Belki de son olarak size olan saygılarını... Bir insan, başka bir insana olan güvenini, saygısını yitiriyorsa, bu aynı zamanda kendisinin de kaybıdır. Ancak siz buraya geldiğinizde, onların kayıpları için hiçbir şey istemediniz."

"Siz de bundan benim vicdanı olmayan birisi olduğumu çıkardınız öyle mi?"

"Öyle düşünmüş olsaydım, sizden isteyecek bir şeyim de olmazdı."

"Öyleyse?"

"Saygınlığınızı yitirmiş olmanın sizde yarattığı yoksunluğa bir de çevrenizdekilerin kayıplarının yaşattığı vicdan azabını ekleseydiniz herhalde kendinizi çok daha kötü hissedecektiniz. Bu yaraya dayanabilmek için vicdanınızı bir süredir uykuya yatırmış olmalısınız. Ancak az önce, onların

da önemli kayıpları olduğunu fark ettiğinizde vicdanınız birdenbire gözlerini açıp kendi varlığını size hatırlattı. Kısacası vicdansız biri olduğunuzu düşünmüyorum. Yalnızca, bazen kendi benliğimizde açılan yaralar o kadar büyüktür ki başkalarını düşünemez hale gelebiliriz."

Müşteri biraz düşünüp başıyla kuvvetli bir biçimde onayladı. "Galiba haklısınız... Ama neden sizden istediğim itibar karşılığında vicdanımı vermek zorunda kaldığımı halen anlayamadım."

"Çok basit. Vicdanınız sizde kaldığı sürece Büyü Dükkânı'ndan alacağınız itibar hiçbir işe yaramaz da ondan. Kendi yaranızı kapattıktan sonra vicdanınız uykusundan uyanacak ve sızlamaya başlayacak. Tıpkı az önce olduğu gibi... Saygınlığınızı yeniden kazanma umudu bir an için size başkalarının uğradığı zararları fark ettirdi öyle değil mi? Lütfen buradan itibar sahibi biri olarak çıkıp gittiğinizi ve şu andaki vicdanınızla hayatınıza devam ettiğinizi hayal edin. Kendinizi nasıl hissedersiniz?"

"Berbat!"

"Neden?"

"Suçluluk duygusundan kahrolurum ve kendimden nefret ederim herhalde."

"İşte o nedenle, size itibar vermeden önce vicdanınızı almak zorundayım."

Müşteri son derece şaşkın ve sıkıntılıydı. "Anladım ama ben şimdi ne yapacağım? Vicdansız biri olarak itibar sahibi olamam ki! İtibar denilen şey zaten başkalarının gözündeki saygınlığım olduğuna göre, buradan hiçbir şey almış olmuyorum. İnsanlar benim artık tümüyle vicdansız olduğumu anladıkları için bana hiçbir zaman saygı duymayacaklar."

"Haklı olabilirsiniz."

"Buraya geldiğimde zaten iyi değildim, şimdi daha da kötü hissediyorum. Neden bana böyle bir şey yaptınız?"

"Üzgünüm ama başka bir şey yapamazdım. Çünkü alışveriş sırasında vicdanınız kendini gösterdi. Bu denklem kendiliğinden oluştu."

"Peki, ben vicdan azabı yaşamasaydım ne olacaktı?"

"Siz yaşayana kadar bekleyecektim."

"Bundan nasıl emin oluyorsunuz?"

"Hikâyeniz anlatıyordu."

"Hikâyem mi? Nasıl?"

"Bana anlattıklarınız, vicdansız birinin hayat hikâyesi değildi. İçinde aileniz ve çevrenizin uğradığı zararları dikkate aldığınıza dair pek çok ipucu vardı."

Müşteri, duyduklarını tüm bedeniyle onayladı. "Evet doğru. Zaten kaybettiğim parayı aynı yoldan geri kazanma çabam, bu zararları telafi etmek içindi. İtibar kazanmak için değil... Ama kazanma umudu kalmayınca, kendi itibarımı kurtarma telaşına girdim nedense."

"Çok doğal. Kendinize olan güveninizi yitirmiş olmalısınız. Bunu onarmak istediniz."

"Peki, ben şimdi ne yapacağım?"

"Bir karar vereceksiniz. İtibar mı, vicdan mı?"

"Zor... Çok zor... Vicdanımı bırakıp gidemeyeceğimi siz de anlamış olmalısınız. Ama bu şekilde yaşamak bana ne sağlayacak? Hani Büyü Dükkânı, müşterilerin kazancı için kurulmuştu? Hani buradan alabileceğim en iyi şeyi alıp gidecektim?"

Yaşlı adam, müşterisine sıcak bir tebessümle baktı.

"Bence almaya başladınız bile."

"Neyi?"

"Kendinize olan saygınızı..."

Müşteri alaycı bir kahkaha attı. "Kendime olan saygımı mı? Nasıl?"

"Eğer itibarlı ama vicdansız biri olarak giderseniz, kendinize olan saygınızı da burada bırakmak zorunda kalacağınızı fark ettiniz. O nedenle de alışverişten vazgeçme yolunu seçiyorsunuz."

Müşteri ciddileşmişti. Birkaç saniye gözlerini hiç ayırmadan yaşlı adamın gözlerinin içine baktı. Sonra gergin vücudu gevşedi ve derin bir nefes aldı.

"Yoksa asıl ihtiyacım olanın bu olduğunu mu düşünüyorsunuz? Yani ben boşu boşuna mı başkalarının gözündeki saygınlığımı kurtarmaya çalışıyorum sizce?"

"Boşu boşuna değil elbette. Başkaları sizin aynanızdır. Aynaya en çok ihtiyaç duyduğunuz anlar ise kendinizi iyi görmek istediğiniz anlardır."

"Evet haklısınız. Galiba beni en derinden yaralayan şey, kendime olan saygımı yitirmiş olmam. En büyük korkum da onun bir daha hiç yerine gelmeyecek olması... Herhalde bu yüzden apar topar buraya geldim."

Yaşlı satıcının gözlerinde belli belirsiz bir pırıltı vardı. Yumuşak bir ses tonuyla yanıt verdi. "Vicdanınız size yol göstermiş olmalı. Demek ki çok derin uyumuyormuş."

Müşteri arkasına yaslandı. "Haklısınız. Her gece, rüyamda, zor durumdaki insanlara yardım ettiğimi görüyordum. Belki de vicdanım bana, kendime olan saygımı geri kazanmaya olan ihtiyacımı hatırlatıyordu."

"Rüyalar bazen bize yardımcı olurlar."

"Peki, bu nasıl mümkün olacak? Tamam, ben itibar aramaktan vazgeçiyorum çünkü vicdanım bana şu anda bunu hak etmediğimi söylüyor. Vicdanımı burada bırakmamak, kendime olan saygımı biraz olsun artırıyor ama bu yeterli değil. Hatalarımı telafi edemezsem kendime saygı duymaya devam edemem ki. Ne yapacağım? Siz bana hiç olmazsa kendime olan saygımı verseniz?"

"Ne yazık ki Büyü Dükkânı'ndan bir seferde tek bir şey isteyebilirsiniz. Ama zaten versem de işinize yaramaz."

"Neden yaramasın? Yine vicdan yüzünden mi?"

"Evet, bu doğru... Az önce siz de hatalarınızı telafi etmedikçe kendinize saygı duymayı sürdüremeyeceğinizi söylediniz. Ancak bundan daha önemlisi, sizin şu anda, yolunuzu aydınlatacak bir fenere ihtiyacınız var. Bu fener, aslında sizin cebinizde..."

"Cebimde mi? Nedir o?"

"Cebinizdeki fener, saygının bizzat kendisi değil, bunun için duyduğunuz güçlü arzudur."

Müşterinin, ağzından çıkmak üzere olan sözleri havada, gözleri de yaşlı adamın gözlerinde bir müddet asılı kaldı. Bir anda ortalığa, sanki emredilmiş bir sessizlik hâkim olmuştu. Bazen sessizlikler o kadar ani, o kadar güçlü ve kararlı

olurdu ki ona dokunamazdınız bile. Yaşlı adam, ilk başlarda katlanmakta zorlandığı bu sessizlikleri zamanla sevmeye ve saygı duymaya başlamıştı. Tıpkı mışıl mışıl uyuyan bir bebeği uyandırmamak için ayakucuna basarak yürümenin zarif özeni gibiydi bu. Mecburiyet, ilgi ve saygının bir arada bulunduğu ender durumlardandı öyle anlar...

Adamın yavaş yavaş buğulanan gözlerinden, ince yaşlar süzüldü. "Arzu... Kendime saygı duymaya duyduğum arzu... Evet... Bu, sahip olduğum bir şey. Çok tuhaf; hiç bilmiyordum."

"Aslında feneriniz hep oradaydı ama siz, elinizi cebinize yeni soktunuz."

Müşteri, gözlerini elinin tersiyle silip, yerinden kalktı ve pencereye yaklaşıp perdeyi araladı. Bir müddet, sessizce yağmurun yağışını izledi. Düşündü de; birazdan, Büyü Dükkânı'na geldiği yoldan geri gidecekti ama ne yol, aynı yol olacaktı, ne de kendisi... Tuhaf bir biçimde kendini iyi hissediyordu ve yapacak pek çok şeyi vardı. Ama az önce aklına gelen soruyu sormadan gitmek istemiyordu. Dönüp tekrar yaşlı adamın karşısına oturdu.

"Çok merak ediyorum. Eğer benim yaşadıklarımı yaşamış ama vicdanı olmayan bir adam çıksaydı karşınıza ve sizden itibar isteseydi, siz ondan ne isteyecektiniz?"

Yaşlı satıcı, biraz düşündükten sonra müşterisinin gözünün içine bakarak yanıt verdi. "Büyü Dükkânı'nda bedeller,

her zaman alışveriş sırasında belirlenir. Ancak ben yine de bu sorunuza yanıt vereceğim. Böyle biri gelseydi, büyük bir olasılıkla ondan, başkalarına verebilecek neleri olduğunu bulmasını isterdim. Tabii hiç karşılık almadan verebilecekleri..."

"Hiç kendini düşünmeden mi?"

"Evet. Aynen öyle."

"Vicdanı olmayan biri bunu yapabilir mi sizce?"

"Çok zordur. Ama böyle biri için kendisi dışındakilere verebilecek tek bir şey bulmak bile çok önemlidir. Sanki yıllar boyu kaskatı ve kupkuru duran bir kayanın çatlaması ve bu çatlaktan ince bir suyun sızması gibi..."

"Anlıyorum. Ancak vicdansız bir insanın, böyle ince bir keşiften etkilenip alışverişten vazgeçmesi bana pek mümkün gibi görünmüyor."

Yaşlı adam güldü.

"Haklısınız. Büyü Dükkânı'nda alışverişler benim için de o kadar kolay olmuyor. Ama burada satıcı olarak amacım, müşteriyi alışverişten vazgeçirmek değil; size başında da söylediğim gibi, onu buradan alabileceği en iyi şeyle gönderebilmek. Şimdi isterseniz tekrar size dönelim. Hâlâ buradan hiçbir şey alamadığınızı düşünüyor musunuz?"

Müşterinin gözleri uzak bir noktaya kilitlenip, bir süre öyle kaldı. Sonra dükkân sahibine dönüp alçak sesle konuşmaya başladı.

"Biliyor musunuz, Büyü Dükkânı bana bir çocukluk anımı hatırlattı. Sanırım beş altı yaşlarındaydım. Mahallemize, gösteri yapmak için bir sihirbaz gelmişti. O derme çatma sahnenin üzerinde yaptığı numaralardan çok etkilenip, gösterinin bitiminde yanına koştum. Bana sihirlerinden bir tane öğretmesi için ona yalvardım. O da dayanamayıp bana küçük bir numara gösterdi. 'Ama bu sihir değil ki sadece bir kandırmaca' diyerek isyan ettiğimi hatırlıyorum. Bunu duyanlar çok eğlenmişlerdi."

Müşteri gülüyordu. Yaşlı adam da ona katıldı.

"Sihirbaz bana ne dedi biliyor musunuz? 'Sihir senin gözlerindedir. İnsanların kendisi sihirlidir...' Uzun bir süre, gözlerimde doğaüstü bir güç olduğuna inanmış, baktığım şeylerin, ansızın değişeceğini zannetmiştim. Olmayınca da beni aldattığını düşünerek sihirbaza kızmıştım. Ne komik değil mi? Yıllarca hatırlayıp güldüğüm bir anıdır bu. Şimdi anlıyorum ki o adam doğruyu söylemiş. Sihirbazın, bana çok önemli bir gerçeği göstermeye çalıştığını ilk kez burada fark ediyorum. Kendimde varolan basit şeylerin gücünü görmek çok tuhaf. Hem umut verici, hem ürkütücü... Büyü Dükkânı'ndan sonraki hayatım hiç kolay olmayacak."

Satıcı başını salladı. "Evet, tahmin edebiliyorum. Hakkından geleceğinizden hiç şüphem yok."

"Umarım gelebilirim," dedi müşteri ve kalkıp kapıya doğru yürüdü. Yağmurluğunu giydikten sonra dönüp, arkasında duran yaşlı adamın elini sıktı. Gıcırtıyla açılan kapının ardındaki havanın serinliği, bir anda ikisinin de yüzüne çarpmıştı. Müşteri, hemen kapının yanına bırakmış olduğu şemsiyeyi alıp, açmadan yoluna devam etti."

★★★

Akşamüzerine kadar yağmur hafif hafif yağmaya devam etmişti. Yaşlı adam, böyle havalarda, koltuğuna gömülüp, kitap okumaktan ve ara sıra kestirmekten büyük zevk duyardı. Bugün de öyle yapmıştı. Çınar'ın geliş saatine yakın yağmurun dinmesine ve güneşin, bulutlar arasından kendini göstermesine sevindi. Çıkıp kısa bir yürüyüş yaptıktan sonra geri gelerek, akşamüzeri hazırlıklarına başladı. Onlar uzaktan göründüklerinde ise sütü ve sabah almış olduğu çörekleri, ısınmaları için sobanın üzerine koydu.

Okul dönüşü buluşmaları, her ikisinin de hevesle beklediği zaman dilimleri olmuştu. Bazı günler, ikindi kahvaltısından hemen sonra bir oyun oynuyorlar, bazı günler de sohbet ediyorlardı. Bugün Çınar, oyun küresiyle oynamak istemiş, yaşlı adam da gidip küreyi yerinden çıkarmıştı.

"Ben sallayabilir miyim dede?"

"Salla bakalım nasıl gelecek."

Çınar'ın salladığı küreyi alıp ortaya dikkatlice koyan yaşlı adam, gözlüğünü gözüne takarak beklemeye başladı. Küre-

nin içindeki kum taneciklerı ve figürler salınarak inerlerken, Çınar yüzünü küreye iyice yaklaştırmış merakla bakıyordu. Önce kedi, sonra erkek figürü, yılan ve son olarak da anahtarın, kendi tarafına düştüğünü görünce hafifçe ofladı.

"Ne oldu oğlum?" diye sordu yaşlı adam.

"Çocuk, kediyle ve zehirli yılanla yalnız kaldı," dedi Çınar. Sesinde belli belirsiz bir hayal kırıklığı seziliyordu.

"İstersen ben başlayayım," diyerek atıldı yaşlı adam. Bu aceleciliğinin, çocuğu rahatlatacak bir öykü başlatma gayreti olduğunun farkına sonradan vardı.

"Yok yok, ben anlatmak istiyorum," diye karşılık verdi Çınar ve şöyle devam etti: "Bu çocuk bir gün annesine haber vermeden kedisiyle birlikte evden çıkmış ve gizlice eve girmek için de anahtarı yanına almış. Biraz ormanda dolaşıp hemen eve dönecekmiş ama sonra kaybolmuşlar. Çocukla kedi, ormanda yapayalnız kalmışlar. Sonra karşılarına zehirli, kocaman bir yılan çıkmış. Çocuk çok korkmuş. Kedi de korkudan onu tırmalamış. Çocuğun canı çok acıyormuş. Şimdi de ne yapacağını bilmiyor. Çok üzgün..."

"Peki, sonra ne olmuş?"

Yaşlı adam, umutla Çınar'ın öyküde kendisine moral verici bir yol bulmasını bekledi ama Çınar yalnızca, "Bilmiyorum, bu kadar," diyerek kestirip attı.

Sıkıntıyla iç geçirdikten sonra, "O zaman ben devam edeyim" demek için zorladı kendini yaşlı adam. İçinde karanlık bir boşluk açılmış gibi bir duyguya kapıldı. Bir yandan anlatacağı öyküye odaklanmaya çalışırken, bir yandan da Çınar'ı bu derece karamsarlığa sürükleyen şeyin ne olduğunu bulmaya çalışıyordu. Acaba Çınar, Büyü Dükkânı'nda mutsuz mu hissediyordu kendisini? Onu memnun edememiş miydi? Bugün özellikle oyun küresini isteyerek bir şey mi anlatmaya çalışıyordu? Nasıl olduğunu anlamadan, dudaklarından şu cümleler dökülüverdi:

"Buradaki kız, o çocuğun annesiymiş. Elinde bir kalp var. Kalp, oğlunu çok sevdiğini gösteriyor. Çocuğu ve kediyi evde göremeyince, onların, dolaşmak için dışarı çıktıklarını anlamış. Bunu sık sık yaparlarmış. Bir süre beklemiş. Gelmediklerini görünce çıkıp onları aramaya karar vermiş. Bahçeye çıktığında, ağaçta çok güzel kırmızı bir elma görmüş ve oğluna vermek için onu usulca daldan koparmış. O sırada uzaktan bazı sesler duymuş. Hemen sesin geldiği tarafa koşarak onları bulmuş. Yılan korkup kaçmış. Annesi, çocuğuna sarılarak onu sakinleştirmiş. Kedi de çocuğa zarar verdiği için üzgünmüş. Ona sokularak kendisini affettirmeye çalışıyormuş. Çocuk annesinin yanında rahatlamış; korkusu geçmiş. Sonra hep birlikte eve dönmüşler."

"Peki, annesi ona kızmış mı?"

"Hayır kızmamış. Yalnızca, bir daha habersiz bir yere gitmemesini öğütlemiş."

"İyi."

Çınar sessizce cam kürenin içine bakmaya devam ediyordu. Onun ne düşündüğünü anlayamamak yaşlı adamın kolay katlanabildiği bir şey değildi. Fazla dayanamadı.

"Ne oldu Çınar?"

"Bir şey olmadı dede. Küreye bakıyorum. Bir daha sallasam olur mu?"

"Tabii olur oğlum. Öykümüz hoşuna gitti mi?"

"Evet gitti."

"En çok neresi hoşuna gitti?"

"Şey... Annesinin geldiği yer... Şimdi sallayıp tekrar koyuyorum."

"Öyküye devam etmek ister misin?"

"Yok istemem. Ben sadece içine bakacağım bunun."

Çınar, burnunu küreye dayayıp döne döne inen figürleri takip etmeye başladı.

"Sen bu küreyi çok mu sevdin oğlum?"

"Evet, çok sevdim dede."

Şu anda, çocuğun mutlu olduğunu görmeyi o kadar istiyordu ki bunun bir fırsatını bulduğunu düşündü yaşlı adam. "Pekâlâ, o zaman senin olsun."

Çınar, bir sevinç çığlığı atıp ellerini çırptı. "Gerçekten mi?"

"Tabii gerçekten. Annen ve baban döndüğünde, eve giderken bunu da götürürsün."

"Bu benim odamda durur o zaman değil mi? Sadece benim olur. İstediğim zaman oynarım ."

"Elbette, elbette."

Çınar birden durgunlaştı. "Ama sen bu küreyi özlemez misin dede?"

"Özlerim özlemesine de sende olduğunu ve senin onunla eğlendiğini düşününce mutlu olurum."

Yaşlı adam sormadan edemedi. "Peki, sen anneni özledin mi?"

Çınar, parlak ve canlı gözlerle yaşlı adama bakıyordu. "Evet özledim. Ne zaman gelecekler?"

"Bir süre daha var gelmelerine. Burada sıkıldın mı?"

"Hayır sıkılmadım. Ben burayı çok seviyorum. Neden sıkılayım ki?"

"Benden istemekten, bana söylemekten çekindiğin bir şey yok değil mi?"

"Yok dede. Neden böyle sorular soruyorsun?"

Yaşlı adam derin bir nefes aldı. Rahatlamıştı. Bir çocuğu mutsuz etme ihtimalinin kendisine ne kadar ağır geldiğini fark etti bir anda. Bu endişenin kendisi için köklü anlamları olmalıydı. Bunu düşünecekti. Korku ve endişe anlarında insan, aklının derinliklerinde nelerin dolaştığını pek fark edemiyordu. O anda yalnızca tehlikeyi bertaraf etmek önemli oluyordu. Ancak korku dalgası çekilince, zihin, az önce nelerle meşgul olduğunu çok daha iyi ayırt edebiliyordu.

"Hiç. Ben çocukken annem yanımda olmayınca beni sıkan, üzen şeyleri başkalarına pek anlatmazdım da oradan aklıma geldi herhalde."

"Anladım. Ben sana söylerim dede."

"Tamam oğlum; çok sevinirim. Bir sorunla karşılaşırsan mutlaka çözüm buluruz, merak etme olur mu?"

O gece Çınar yattıktan sonra, oturup, onu mutsuz görmekten neden o kadar kaygılandığını düşündü. İlk aklına gelen, Çınar'ın artık kendisiyle kalmak istememesiydi. Ayrıca hevesle kalkıştığı bir sorumluluğun üstesinden gelememenin mahcubiyetini yaşamaktan, çocuğu ve ailesini hayal kırıklığına uğratmaktan korkuyordu. Ama içten içe biliyordu ki tek neden bu değildi. Dürüst olmalıydı. Ellerini iyice uza-

mış sakalları arasında gezdirerek uzunca bir süre düşündü. Sonunda bulacağını biliyordu. Yüzünde tuhaf bir gülümseme oluştu. Öyle ya! Onca insanın hayatında önemli bir rol oynayan; müşterilerinin, Büyü Dükkânı'na gelişleri ve gidişleri arasındaki büyük farkların mimarı olan bilge satıcı, nasıl olur da küçücük bir çocuğu mutlu edemezdi? Bunun altındaki büyüklenmeyi fark etmek yaşlı adamı sarsmıştı. Demek ki ne kadar uğraşırsa uğraşsın, kibir denen zehirden tam olarak arınmak mümkün olmuyordu. Uykusunun kaçacağını bile bile kalkıp, kendisine bir fincan kahve yaptı. Kahvesini yudumlarken, Büyü Dükkânı'nı kapatıp inzivaya çekildiği yılları anımsadı. O zaman yapmaya çalıştığı da buydu işte. Hiçbir şey başarmadan, sadece varolmaya çalışmak... Çünkü bazı pazarlıklarında, başarma telaşı, müşterilerinin uzun vadedeki iyiliğinin önüne geçebiliyor, onları kaybetmemek için onların anlık istekleri doğrultusunda davranma zaafı gösterebiliyordu. Oysa Büyü Dükkânı'nda pazarlıklar, yalnızca müşteriler içindi; dükkân sahibinin, ne kadar mahir bir satıcı olduğunun gösterisini yapması için değil... İşte bu yüzden, kendini güçlü, başarılı ya da haklı hissetmeden de yaşamayı öğrenmesi, sadece varolmaktan zevk almayı bilmesi gerekiyordu. Tek bir müşteri bile kabul etmediği o dönem, hayatının en zor yıllarıydı. Kibir ve utanma arasındaki akrabalığı keşfettiği yıllar... İnsan, kibrinin kendisine vaat ettiği kişi olamadığını hissettiği anda büyük bir utanç yaşıyordu. Kendini küçülmüş, değersizleşmiş hissediyordu. Oysa insan küçük ve değerliydi. Ancak bunu hissedebilmek için dünya yüzündeki gerçeğini kabullenmeye ihtiyacı vardı. Kimse ölümsüz değildi. Hiç kimse ölüme karşı koyabilecek kadar güçlü olamamıştı. Belki de büyüklenme, bu çaresizliğin bir

kalkanıydı. İnsan büyüklendikçe, dünya yüzünde kalıcı olacağı yanılsamasının geçici sarhoşluğunu yaşıyor olmalıydı. Tıpkı bir salyangozun, geçtiği yerde bıraktığı parlak yol gibi nafile bir iz bırakmaya çalışarak, tümüyle yok olmayı reddediyordu. Garip bir uğraşı idi bu... Tanrı ile pazarlığa oturmak gibi bir şey...

İşte kendisinde, törpülenecek bir yan daha bulmuştu. Bunu yapmaktan her zaman heyecan duyardı yaşlı adam. İnsanın kendi iç dünyası ile oynama kapasitesi, tıpkı kedinin kuyruğuyla oynaması gibi eğlendiriyordu onu. Artık kusursuz bir ruha sahipmişçesine mağrur bir eda ile gezinirken, öyle bir yerde tökezliyordu ki insan yalnızca bir insan olduğunu anlıyordu işte. Ve de hâlâ halledilecek şeyleri olduğunu... Gençliğinde de kendisiyle kıyasıya uğraşırdı ama bir gün gelip tamamen olgunlaşacağı umuduyla yapardı bunu. Yıllar içinde değişen tek şey, bu umudundan vazgeçmesi ve kendisinde fark ettiği kusurları, can sıkıntısıyla değil, ince bir alayla karşılamaya başlamış olmasıydı.

"İnşallah seneye," diyerek dalga geçti kendisiyle. Bir fincan kahveyi bitirdikten sonra kolay kolay uyku tutmayacağını bildiği için kalkıp, kütüphaneden kara kaplı kalın defterini ve mürekkepli kalemini aldı. Kendisinde yeni şeylerle karşılaştığında, hep bu defteri eline alır, sanki antik bir şehri ziyaret ediyormuşçasına, titiz bir inceleme hevesiyle yazardı. Sararmış yaprakları çevirirken, defterin neredeyse dolmak üzere olduğunu fark etti ve kalan boş sayfaların, kendisine ömrünün sonuna kadar yetip yetmeyeceğini merak etti.

Yağmurun sesini duydu birdenbire. Kim bilir ne kadar zamandır yağıyordu. İçerisi soğumaya başlamıştı ama kalkıp sobaya odun atmaya üşendiği için aldırış etmemeye çalıştı. Yağmur sesinin eşliğinde, kendisini yazmaya bıraktı. Ne kadar zaman geçtiğini bilmiyordu ancak yazının sonuna geldiğinde ellerinin, burnunun ve kulaklarının üşümüş olduğunu fark etti. Artık yatağa girip ısınmanın zamanı gelmişti.

Her yıl olduğu gibi bu kış da Büyü Vadisi, bir sabah bembeyaz bir güne uyanmıştı. Ancak bu kışın daha önceki kışlardan bir farkı vardı. Birkaç gün önce, Çınar ile bir anlaşma yapmışlar, karlı günlere yaklaştıklarında, onun okula daha kolay gidip gelebilmesi için akrabalarında kalmasına karar vermişlerdi. Çocuk, bunu istemeyerek de olsa kabul etmek zorunda kalmıştı. Hem Büyü Dükkânı'nı ve yaşlı dedeyi biraz özleyip sonra da geri gelmek güzel olacaktı. Fakat kar, tahmin edilenden birkaç gün önce gelmişti. O sabah alacakaranlıkta dışarıya bakınca, karın her yeri kapladığını gören yaşlı adam, Çınar'ı hiç uyandırmadı. Bir gün okula gitmese de olurdu. Annesinin, hava çok kötü olduğu için kendisini okula göndermeye kıyamadığı ve istediği kadar yatıp uyuyabileceğini söylediği günleri anımsadı. Sanki annesinin iznini almışçasına hınzır bir sevinçle yatağına geri döndü. Bu havada yeni bir müşterinin gelmesi, pek ihtimal dahilinde olmadığından, kalkmak için acele etmesine de gerek yoktu.

Neredeyse öğlene doğru uyanıp, uzun bir kahvaltının ardından dışarı çıkmışlar, kartopu oynayıp kardan adam yapmışlardı. Çınar, bu duruma o kadar sevinmişti ki heyecan içinde oradan oraya koşuşturuyor, onu okula ve akrabaların evine götürmediği için dedeye teşekkür edip duruyordu. Çocuğun coşkusuna kendisini kaptıran yaşlı adam, birinin kendilerine doğru yürümekte olduğunu fark etmedi. Çınar'ın heyecanlı sesi onu kendine getirmişti:

"Dede birisi geliyor."

Başını yola çeviren dükkân sahibi, Büyü Dükkânı'nın bugün de müşterisiz kalmayacağını düşünerek sevindi. Çınar, Büyü Dükkânı'na geldiğinden bu yana, bazı müşterilerle karşılaşmış, bazı pazarlıklara uzaktan da olsa tanık olmuştu. Alışveriş sırasında sessiz kalması gerektiğini, bir iki deneyimden sonra hemen öğrenmişti.

"Dede siz içerideyken ben burada oynayabilir miyim?"

"Sen de bizimle içeri gelsen iyi olur oğlum. Aklım sende kalabilir."

"Ama dede..."

"Olmaz çocuğum."

"Of... Peki tamam."

Çınar bu durumdan pek hoşnut olmamış, dükkâna iyice yaklaşan müşteriye ters ters bakmaya başlamıştı. Yaşlı adam güçlü bir hareketle, çocuğun başını okşayarak kendine doğru çekti. Onun memnuniyetsizliğinden artık daha az tedirgin oluyordu.

"İyi günler efendim. Rahatsız ediyorum sanırım."

"Ne demek? Hoş geldiniz hanımefendi; buyurun içeri girelim. Biz oyunumuza sonra devam edebiliriz."

Uzun boylu, genç kadın, kendisine doğrudan bakmamasına rağmen Çınar'a da, "Merhaba," diyerek onları takip etti.

Üstlerindeki karları verandada temizleyerek içeri girdiklerinde, sıcak ve nemli hava birden yüzlerini yaladı. Sobanın üzerinde kaynayan çaydanlığın buharı, etrafı sarmıştı. Islanmış paltolarını, yün bere ve atkılarını çıkarıp, duvardaki askılara astılar. Dükkân sahibi, sobaya iki üç odun daha attıktan sonra, müşterisine çay ikram etmek istedi; o da kabul etti. Yaşlı adam mutfaktan, üzerinde bir bardak süt ve iki boş çay bardağı olan bir tepsiyle döndüğünde, Çınar, resim kâğıdını ve boyalarını alıp, masaya oturmuştu bile.

Müşteri ise yaşlı adam dönene kadar ayakta beklemiş, çayı koymasına yardımcı olmak istemişti. Dolu bardaklarını alıp köşeye geçtiler. Kadın, satıcının elini sıkarak kendisini tanıttı. Ardından da onun gösterdiği koltuğa oturdu. Daha yaşlı adamın bir şey söylemesini beklemeden konuşmaya başladı. Kararlı bir tutumu vardı anlaşılan.

"Efendim, ben sizi farklı zamanlarda, farklı kişilerden duyduğumu söyleyebilirim. Hatta benim, size gelen bir arkadaşım bile oldu. Bana da buraya gelmem için çok baskı yaptı. Ancak ben anlattıklarından çok etkilenmekle birlikte, uzun bir süre gelmemekte direndim."

Yaşlı satıcı sadece başını salladı. Kadın, birkaç saniye durakladıktan sonra devam etti. "Çünkü kendi kendime başarmam gerektiğini düşünüyordum."

"Neyi?" Bu soru, kendi merakından çok, müşterisini, kendi iç dünyasına biraz daha döndürmek içindi. Kadın çayından bir yudum aldı.

"Şey, bilemiyorum. Belki de her şeyi... Hayatın kendisini galiba..." Yalnızca sorulan soruya yanıt verip sustu; yaşlı adama bakmaya başladı.

"Soru sormayacak mısınız?"

"Ne sormamı isterdiniz? Tam anlatmaya başlamıştınız ki durdunuz."

"Bilmiyorum. Beni yönlendirirsiniz diye düşünmüştüm."

Yaşlı adam, kadının kaygısının yükselmesine çok da müdahale etmek istemediği için sessiz kalmaya devam etti. Bazı müşteriler için Büyü Dükkânı'nda pazarlık, beş altı yaşında bir çocuğun, ilk kez yanında annesi olmadan, oyun oynamak için sokağa çıkması gibi bir şeydi. Tedirgin oldukları, kendilerini bırakmakta zorlandıkları için gerçek isteklerini bir süre ortaya koyamazlardı. Dükkân sahibinin sık sık soru sorması, bu zorluğu aşmak için bir çeşit dayanak işlevi görüyordu. Fakat sırf onları yatıştırmak için ipleri ele almak da pazarlıkta derinleşmeyi engeller, ortaya çıkan şey, zevksiz, yüzeysel ve belki de yanlış yönlendirilmiş bir alışveriş olurdu. Bu kez de öyle olacağa benzediği için yaşlı adam beklemeye karar verdi. Sessizlik sırasında, Çınar'ın, burnunu çekişi ve boya kalemini kâğıda sürtmesinden çıkan ritmik ses duyuluyordu.

"İsterseniz ben buraya neden geldiğimi açıklayayım size." Kadın, satıcıdan bir kolaylık gelmediğini görünce, çareyi, doğrudan konuya girmekte bulmuştu.

"Tabii, sizi dinliyorum."

"Ben biraz garip bir insanım herhalde. Başkalarını mutlu eden küçük şeyler beni kolay kolay etkilemiyor. Havanın güzel olması, sevdiklerimin yanımda olması gibi... Ben büyük şeylerle mutlu olabiliyorum. Büyük bir başarı kazanırsam örneğin... Ya da tüm dünyayı ilgilendiren büyük bir gelişme olduğunda... Ancak o zaman hayatın tadına varabiliyorum fakat etkisi çok kısa sürüyor. Ufak tefek aksilikler bile benim moralimi yeniden bozabiliyor. O zaman da çok mutsuz oluyorum. Bir şeylerin yolunda gitmemesine tahammülüm yok. Hayatın bütün tadı kaçıyor. Bu durumla başa çıkamıyorum. Onun için ben sizden mükemmellik istemeye geldim. Acaba bana bunu verebilir misiniz?"

Yaşlı adam, müşterisinin artık kendi iç dünyasına yol alabildiğini görüyor ve sıkı bir pazarlığa hazır olduğunu seziyordu.

"Elbette verebilirim. Ama önce bana, istediğiniz mükemmelliğin nasıl bir şey olduğunu anlatmanıza ihtiyacım var. Kendinizde mi, başkalarında mı, çevrede mi mükemmellik istiyorsunuz?"

"Galiba hepsinde... Hem kendimde, hem de gördüğüm, dokunduğum, bildiğim her yerde bunu görebilmek istiyorum."

"Nasıl bir şeye benziyor bu istediğiniz? Biraz hayal edebilir misiniz?"

Genç kadın, uzun bacaklarının yardımıyla gövdesini öne çekerek, koltuğun ucuna yaklaştı; bardağını sehpaya koydu ve coşkuyla atıldı.

"Şöyle bir şeye benziyor: Sanki bir çeşit aura gibi... Hem ortasında olacağım, beni merkezine alan, çevreleyen bir şey; hem de gittiğim her yere götürebileceğim ve etrafımı da kusursuzlaştıran bir şey... Bunu daha önce hiç düşünmemiştim ama bu şekilde hayal edince çok güzel görünüyor."

Genç kadının beyaz teni ve kısa kumral saçlarının iyice ortaya çıkardığı kahverengi gözbebekleri, ışıl ışıl parlıyordu. Satıcı, kadını harekete geçiren bu enerjiyi kaybetmek istemedi.

"Lütfen hayalinize devam edin. Şu anda bu aura ile etrafınıza baktığınızda, kendinizi, beni, Büyü Dükkânı'nı nasıl görüyorsunuz?"

"Harika görüyorum. Ben, genç, güzel, başarılı, mutlu bir kadınım." Duraklayıp etrafına bakındı. "Burası, adeta bulutların üzerinde, taze ahşap kokan, tertemiz bir mekân... Parlak renkli kadife koltuklarda oturuyoruz. Geniş cam pencerelerden, pırıl pırıl bir gökyüzü seyrediyoruz. İçeride, az sayıda nadide eşya göze çarpıyor. Odada, renkli hayal dünyasını resimlere aktaran sevimli bir çocuk var. Dışarıda beni bekleyen adil ve barışçıl dünyaya, akıllı insanlara bir an önce kavuşmak için can atıyorum. Kısacası her şey mükemmel görünüyor."

"Çok büyüleyici sahiden... Pekâlâ, şimdi de bu auradan sıyrılıp, kendinize, bana ve etrafınıza bakın; nasıl görüyorsunuz?"

Kadının dudak kıvrımları aşağı meyletti.

"İşte her şey olduğu gibi... Dünya adaletsiz; savaşlar var; insanların çoğu ya aptal ya da zalim." Kollarını kavuşturup sıktı. "Dışarıda buz gibi bir hava var; ben memnuniyetsiz ve sıkıcı bir insanım; burası eski eşyalarla dolu bir mekân..." Kısa bir tereddütten sonra devam etti. "Şey... Kusura bakmayın ama siz epeyce yaşlı bir insansınız. Çocuk..." Hafifçe gülümsedi. "O değişmedi, aynı... Yine gözüme renkli ve canlı görünüyor. Hayal dünyasını resmediyor. Sanki benim yapmak istediğimi yapıyor. Ama onun dışındaki her şey kusurlu ya da eksik."

Yaşlı satıcı göz ucuyla Çınar'a baktı. Sanki onları hiç duymuyor ya da öyle gözüküyordu. Kendini, önündeki kâğıda alabildiğine vermişti. "Siz de az önce hayalinizde bir resim çizdiniz ve çizerken çok mutlu oldunuz öyle değil mi?" diye sordu müşterisine.

"Evet, doğru."

"Yani çocuğun yaptığı şeyi siz de yapabiliyorsunuz."

"Evet ama ben bunu sadece hayalimde yapabiliyorum. O ise içindeki yaratıcılığı, kusursuzca ellerinden geçirerek dış dünyaya verebiliyor. Saf bir suyu kaynağından alıp kirlet-

meden taşıyabiliyor ve dışarıya akıtabiliyor. Ben bunu yapamam."

"Sizin yapmak istediğiniz şey tam olarak nedir?"

"Dünyayı, tıpkı hayalimdeki gibi kusursuz kılmak tabii ki... Yani her yeri ve her şeyi müthiş renklere boyamak, katıksız bir güzelliğe kavuşturmak, dünyada olağanüstü değişiklikler yaratmak, ..."

"Çok güzel. O halde siz, her şeyin esasında nasıl olması gerektiğini biliyorsunuz. Yani en azından aradığınız kusursuzluk kafanızın içinde var. Öyle değil mi?"

Genç kadın, bu cümleyi duyar duymaz sakinleşti ve yaşlı adamın yüzüne odaklanarak daldı; düşünmeye başladı. Satıcı, şu anda müşterisinin ona bakmadığını, onun yaşlı yüzünü yalnızca bir ayna olarak kullandığını biliyordu. Sonra yavaş yavaş anlattı bulduklarını kadın.

"Belki de şimdi benim kendini beğenmiş biri olduğumu düşünüyorsunuz. Bazen ben de öyle olduğumu hissediyorum." Biraz mahcup olmuştu. "Ama inanın ben, bütün samimiyetimle herkesin, her şeyin iyi ve doğru olmasını arzuluyorum. Kendi haklılığımdan, başarımdan, doğruluğumdan tümüyle emin olsam bile mutlu olamıyorum. İstiyorum ki güzellikler hayatın her zerresine işlesin. Herkes bunu hissetsin; bozmamak için uğraşsın, el birliğiyle bu dünyada bir cennet yaratalım. Eserimizin üzerine titreyelim. Evrensel bir doyum yaşayalım."

Dudaklarından dökülen bu cümleleri duydukça sarsılmış, tüyleri diken diken olmuştu. Çok derinlerde bir yerde patlayan bir yanardağın lavları gibi saçılmıştı sözcükler ağzından. Gözlerinin kilitlendiği yerin, dükkân sahibinin şeffaf bakışları olduğunu şimdi fark ediyordu. Durup, onun konuşmasını bekledi.

"Görkemli," dedi yaşlı adam tek kelimeyle.

"Bu kadar olduğunu inanın ben de bilmiyordum. Böyle bir özlem taşıdığımı..."

"Bu, az önce tarif ettiğiniz auranın, çok çok ötesinde bir şey. Siz, tüm dünyanın sizinle hemfikir olmasını istiyorsunuz. Herkesin sizin gibi düşünmesini, sizin gibi hissetmesini, sizin zevklerinize, sizin doğrularınıza sahip olmasını... Büyük ve görkemli bir koro gibi..."

"Evet, bütün iyi niyetimle istiyorum bunu. Lütfen bir şımarıklık olarak almayın. Benim derdim kendi fikirlerimi insanlara aşılamak değil. Ben, herkesin aynı anda aynı doğrulara sahip olmasını istiyorum. Sizce bu, hiç mi mümkün değil?"

Yaşlı adam gülümseyerek, koltuğuyla birlikte öne doğru eğildi.

"Elbette mümkün hanımefendi ancak benim bu isteğinizi karşılayabilmem için sizin, dünyadaki herkesle birlikte Büyü Dükkânı'na gelmeniz ve mükemmelliği, tam bir uzlaşma ile

aynı biçimde tarif etmeniz, aranızda hiçbir görüş ayrılığı olmadan aynı şeyi istemeniz gerekiyor. Tabii bir de aynı bedeli ödemeyi kabul etmeniz..."

Genç kadın, kısa bir kahkaha attı. "Bütün dünyayı burada toplamak ve bir anlaşma yapmak çok hoş olurdu doğrusu. Nasıl bir bedel isterdiniz, çok merak ediyorum."

"Doğurganlık," dedi yaşlı adam."

"Nasıl? Doğurganlık mı? İsteyeceğiniz bedel bu mu olurdu gerçekten? Ama neden?" Kadın ciddi ve şaşkındı.

"Evet, isteyeceğim bedel bu olurdu. Eğer dünyadaki bütün insanlar, bir uzlaşmaya varıp, fikir farklılıklarından vazgeçer ve hayatı aynı biçimde yaşamaya karar verir ise bu, yalnızca hali hazırda hayatta olanlar için geçerlidir. O andan sonra dünyaya gelecekler için değil. Anlaşmanın geçerliliğini sürdürmesi için yaşama dahil olan her insanın kendi iradesiyle bu sözleşmeyi onaylaması gerekir. Ancak her yeni doğan, dünyaya farklı bir göz getireceğinden, anlaşma her doğumda bozulacak ve yenilemek imkânsız hale gelecektir. İşte bu nedenle, ancak dünyadaki tüm insanlar, mükemmelliğin ne olduğu üzerinde anlaşır ve karşılığında da üremekten vazgeçebilirlerse, bu ortak istek bir seferde burada gerçekleşebilir."

"Çok mantıklı... Fakat korkarım, siz doğadaki diğer canlılarla da bir anlaşma yapılmasını şart koşarsınız" diye karşılık verdi kadın hafiften asabi ve biraz umudu kırılmış olarak.

"Bu uyarınız için teşekkür ederim. Ancak şunu hemen söylemeliyim ki Büyü Dükkânı'nın gücü yalnızca insanlarla sınırlıdır. Buradaki pazarlıklarda, insan haricindeki tüm canlı, cansız varlıklar ve mekânlar tamamen irade dışındadır."

Müşterisinin hevesinin kırılmaya başladığını fark etmişti. Bu ince ayrıntıya, pazarlık sırasında çok dikkat etmesi gerekiyordu. Müşterilerinin, alışverişten erken kopmamaları konusunda azami dikkat sarf ederdi. Evet, müşterilerinin ilk istediklerini değil, alabilecekleri en iyi şeyi alıp gitmeleri esastı ve bu nedenle çoğu kişi ilk isteğinden vazgeçerdi ancak bunun zamanlaması o kadar önemliydi ki yeterince pazarlık edilmeden gerçekleşirse hiçbir işe yaramaz, müşteri eli boş dönerdi. Oysa doğru zamanda yapılırsa sonuç bambaşka olurdu.

"İsterseniz farazi alışverişleri bırakalım ve tekrar sizin ilk isteğinize dönelim olur mu?"

"Dönelim ama bütün bu şartlarınızdan sonra benim işim iyice zorlaştı. Ben ne isteyeceğim şimdi sizden?" Sesi bezgin çıkıyordu.

"İlk söze başladığınızda, hayli net bir istekte bulunmuştunuz. Öyle değil mi? Her gittiğiniz yere götürebileceğiniz bir kusursuzluk aurası istemiştiniz yanılmıyorsam."

"Evet, doğru. Ancak asıl istediğimin çok daha derin, evrensel ve kalıcı bir şey olduğunu az önce burada fark ettim."

"Yani ilk isteğinizin yeterince kusursuz olmadığını fark ettiniz."

"Nasıl, anlayamadım?"

"Tüm dünyayı içine alan görkemli kusursuzluk sahnesini yaratır yaratmaz, ilk hayaliniz bütün değerini yitirdi demek istiyorum."

"Ah evet, şimdi anladım. Doğru söylüyorsunuz. Bana hep böyle oluyor zaten. Tam en parlak fikri buldum derken, aklıma başka bir şey geliyor ve ilkini bir kenara atıveriyorum. Bugüne kadarki en iyi işi çıkardım diye sevinirken, ertesi gün onu beğenmiyorum." Bir süre başını tavana dikip düşündükten sonra konuşmasına aynı hızla devam etti. "Hayatımın en doğru kararını verdim derken, sonradan pişman oluyorum. Ya da bir gün aradığım erkeği bulduğumu düşünürken, aynı kişi bir anda gözümden düşüyor. O yüzden de artık hata yapmaktan çok korkuyorum. Neden böyle oluyor?"

Yaşlı adam, arkasına yaslandı ve kendini koltuğunun salınımlarına bırakarak, anlatmaya başladı:

"Vaktiyle, bir gezgin tanımıştım. Dünyanın en güzel yerini bulup, oraya yerleşmek için yıllarca diyar diyar dolaşmıştı. Her gittiği yerin, bir öncekinden güzel olduğunu düşünüyor, orada kalmaya karar veriyor, ancak bir süre sonra sıkılmaya başlayıp yeniden yollara düşüyormuş. Bazen bir şehrin havasını sever, bazen bir ovanın güzelliğine kapılır, bazen aradığı aşkı o diyarda bulduğunu sanır ama her seferinde de yanıl-

dığını sanarak vazgeçermiş. Ben onu tanıdığımda neredeydi biliyor musunuz?"

"Nerede?"

"Bir dağın eteğinde, küçük bir derenin kıyısında yaşıyordu."

"Aradığını orada mı bulmuş?"

"Ben de aynı soruyu sordum; 'hem evet, hem de hayır,' dedi. Dünyanın en güzel yerini değil ama gerçeği orada bulduğunu söyledi. Anlamış ki aslında hayalleri gerçekleşiyor ama o bunun farkına varmadığı için arayışına devam ediyormuş. Dünün tahayyülü, bugünün gerçeğine dönüşünce kıymetini yitiriyormuş. Tahayyülünün, bugünün gerçeğinden daha makbul imiş gibi göründüğünü ve peşine düştüğü şeyin, gerçeğe dönüştüğü anda kendi kendini imha eden bir hayalden ibaret olduğunu keşfetmiş. İnsan, önündeki gerçeğe değil de kafasındaki resme sarılmayı yeğ tutar, o gerçek olduğunda da tutunacak başka bir hayal bulurmuş." Yaşlı adam derin bir nefes alıp devam etti. "Ona, neden o derenin kıyısında durduğunu sordum. Bana dedi ki 'şu akan su, benim öğretmenim oldu; ona bakınca kendimi, hayatı gördüm. Aslında ben de onun gibi akıp gidiyordum işte. Hiçbir an, bir öncekiyle aynı olmuyordu. Ben değişiyordum, dünya değişiyordu hayat değişiyordu; fakat ben bunu kabul edip hayatla birlikte akmak yerine, ha bire kafamdakini gerçekleştirmeye çalışıyordum.' Doğru söylüyordu. Bana 'sen hiç, yatağını beğenmeyip, kendine başka bir yatak arayan dere gördün mü?'

diye sordu. Güldüm. 'İşte bunu şu dereye baka baka öğrendim. Bıkmadan usanmadan günlerce baktım ona. Olur ya, belki yanılıyorumdur, o da bir gün sıkılıp başka bir yere doğru akar diye... Ama ne su sıkılır yatağından, ne yatak sıkılır üstünden akan sudan; bilirler ki aralarındaki hiçbir buluşma bir öncekinin aynı değildir. Suyun bir damlası bir diğerinin aynısı değildir' dedi bana. Bu sözlerinden çok etkilenmiş, uzun uzun düşünmüştüm."

Bu anıyı, ilk kez bir müşterisiyle paylaşıyordu yaşlı satıcı. Hatırlamak hoşuna gitti. Anılar, kendilerine ihtiyaç olunca nasıl da çıkıp geliyorlardı sizi yormadan. Fazladan bir şey söylemeye hacet bırakmıyorlardı.

Genç kadın, bu hikâyenin kendisini yumuşatmasına izin vermek istemezcesine, hafifçe düşmeye başlayan omuzlarını dikleştirdi.

"Evet ama insanın, daha iyiyi arama hakkı yok mu? Hep bulduğumuza kanaat edersek hayatımızı nasıl güzelleştireceğiz? Her anımızın bir öncekinden güzel olmasını nasıl sağlayacağız?"

"Bir ağaca baktığınızda, en üstteki dalların en taze, en genç dallar olduğunu görürsünüz ancak onlar, alttaki yaşlı dalların üzerinde yükselirler. Eğer gövde, her yeni çıkan dalın ardından, daha yaşlı dallarından tümüyle vazgeçseydi, ağaçların, yalnızca en üstte bir tek dalı olurdu. İnsan da böyledir. İlerlemek, gelişmek güzeldir ama bir gün önceki kendinizi inkâr ederseniz, ağacın tepesindeki tek dal misali, muallakta bir

hayat sürersiniz. Dününüzle de yarınınızla da bağ kuramazsınız." Çayından büyük bir yudum aldı. "Neyse, ben sizin yakınmanızdan yola çıkmıştım; buralara kadar geldik. İsterseniz yolumuzu kaybetmeden, alışverişimize geri dönelim. Büyü Dükkânı'ndan ilk olarak kusursuzluk aurası istemiştiniz. Sonradan fikrinizi değiştirir gibi oldunuz, şu anda bu konuda ne düşünüyorsunuz?"

"Bütün bu anlattıklarınızdan sonra kafam bir hayli karıştı aslında. Evet, her şeye rağmen bunu istiyorum ama benden bedel olarak doğurganlığımı mı alacaksınız diye de endişeleniyorum."

Yaşlı adam güldü. "Hayır hayır, o sizin için geçerli değil. Sizden isteyeceğim bedel başka."

"Nedir?" diye merakla atıldı genç kadın.

"Size sizinle birlikte her gittiğiniz yere gelecek bir kusursuzluk aurası vereceğim. O auranın içinde hem siz, hem de baktığınız her yer, her şey ve herkes kusurlarından arınacak. Böylelikle, siz her daim mutlu ve huzurlu olacaksınız. Olumsuz hissiyatınızdan tamamen kurtulacaksınız. Öfke, nefret, tasa, sıkıntı, üzüntü, endişe, bunaltı, korku, acı, incinme, kıskanma, huzursuzluk... Bu duyguları yaşama yetinizi burada bırakıp gideceksiniz ve bir daha hiçbir olumsuz duygu yaşamayacaksınız.

Kadının koyu kahverengi gözleri yeniden ışıldamaya başlamıştı. Sabırsızlığına engel olamadı. "Bedel bu mu?"

"Değil ama bu olsaydı nasıl olurdu sizce?"

"Tek kelimeyle 'harika' olurdu. O kadar muhteşem bir şey olurdu ki size anlatamam. Zaten yıllardır bıkmışım ben bunlardan. Hep memnuniyetsiz, hep karamsar... O yüzden kendimi çok sıkıcı buluyorum ya. Hayattan zevk alamıyorum; insanlarla anlaşamıyorum; yaptığım hiçbir şeyden hoşnut olamadığım için işimi sevmiyorum; kendimle gurur duyamıyorum; insanlara güvenmiyorum; sürekli asabi ve alıngan ım. Kim bu aptalca duygulardan kurtulmak istemez ki?"

"Kendinize kızgın gibisiniz."

"Evet, hem de çok kızgınım. Olumsuz duygular bana hep engel oluyor ve ben onları durdurmakta güçsüz kalıyorum."

"Ne yapmanıza engel oluyorlar?"

"Eserlerimi yapmama..." Kadın bunu söyledikten sonra, boşboğazlık etmiş gibi birdenbire sustu.

"Eserleriniz?"

"Şey... Ben aslında giysi tasarımı ve dikişiyle uğraşıyorum. Tiyatro kostümleri, sahne kostümleri... Anne baba mesleğini sürdürmeye uğraşıyorum. Babam, eskiden kostüm tasarlar, annem de onları dikerek hayata geçirirdi. O kadar hoşuma giderdi ki daha çocukken bu işi sürdürmeye karar vermiştim. Çocuksu hayal gücümle, kâğıttan kostümler yapıp, karton bebeklerime giydirirdim. Çeşit çeşit elbise çizip

boyar ve kenarlarında, kıvırmak için ince şerit çıkıntılar bırakarak etrafından keserdim. Elbiseyi karton bebeğin üzerine koyup şeritleri arkaya kıvırınca, sanki bebek canlanır, gerçek bir mankene dönüşürdü gözümde. Sonra onlarla defileler yapardım. Ben bu kadar istekli olunca, kardeşlerim de ilgisiz kalınca, annem ve babam, bildikleri her şeyi titizlikle bana öğrettiler. Onların okulundan yetiştim ve zamanla onların işini devraldım. Ancak gerçek hayat, kâğıt elbise tasarlamaya benzemiyor. Altından kalkmakta çok zorlanıyorum. Kafamdaki tasarımları kâğıda geçirirken, ya beğenmezlerse diye endişe etmekten doğru dürüst çizemiyorum. Ya da çizdiklerimi aynen hayata geçiremiyorum. Çoğu zaman ortaya çıkan şey, hayal ettiğimden çok farklı oluyor. Kendimi yetersiz hissediyorum. Bazen de benim beğendiğim bir işi müşteri beğenmeyebiliyor. O zaman da çıldıracak kadar öfkeleniyorum. Bu iş bana işkence oluyor anlayacağınız. Kimi zaman, bu mesleği bırakmaya karar veriyorum ama olmuyor. Devraldığım bayrağı yarı yolda bırakmak bana ağır geliyor. Anneme babama ne derim? İkisi yıllar boyu, el birliğiyle mükemmel eserler yarattılar ve gıklarını çıkarmadılar."

"Siz ise bir başınıza yaratmaya çalışıyorsunuz."

"Nasıl?"

"Farkında değil misiniz? Hem annenizin, hem de babanızın mesleğini üstlenmişsiniz. İki mesleği bir arada yürütmeye çalışıyorsunuz."

Genç kadın şaşırmıştı. "Hiç böyle düşünmemiştim," dedi.

"Ben bu kadarla yetindiğinizi sanmıyorum. Başka işler de yapıyor olmalısınız," diye devam ederek müşterisini zorladı yaşlı satıcı.

"Evet nereden bildiniz?" Şaşkındı fakat yaşlı satıcının yanıtını beklemeden devam etti. "Aynı zamanda çevreyi ve barışı koruma mücadelesi veren bir kuruluşta da gönüllü çalışıyorum. İnsanlar dünyayı kirletiyor ve bozuyorlar. Bu çok acı verici. Ben bunu gördükçe, bildikçe çok üzülüyorum. Bu beni hırpalıyor. Şimdi anladınız mı neden her şeyin mükemmel olmasını istediğimi?"

"Ve de neden olumsuz hissiyatınızı tümüyle burada bırakıp gitmek istediğinizi..."

"Evet, çünkü bu şekilde mutlu değilim."

"Anlıyorum hanımefendi. Ancak, olumsuz duygularınızdan vazgeçmeniz, yalnızca kusursuzluk aurasının kaçınılmaz bir sonucu. Bu alışverişin bedeli değil. Sizden isteyeceğim bedeli henüz söylememiştim."

"Kusura bakmayın, size fırsat vermedim," dedi müşteri, biraz telaş, biraz kaygı, biraz da umutla. "Ödemem gereken bedel ne olacak?"

"Bana çocuksu hayal gücünüzü vermenizi istiyorum."

Kadın gülmeden edemedi. "Artık hiç ihtiyacım olmayan bir şeyi istiyorsunuz. Çocuksu hayal gücümü kullanmayalı yıllar oldu."

"Emin misiniz?"

"Neden olmayayım? Artık kâğıt elbiselerle uğraşmıyorum; oyuncaklarımla oynamıyorum ki."

"Sizce kusursuzluk tasarımı yeterince çocuksu bir hayal ürünü değil mi? Dünyayı kendi gözünden yeniden tasarlama becerisi, çocuklara özgü bir beceridir. Bunu yapabilmek, henüz gerçeğin demir parmaklıklarına dayanmamış bir hayal gücü ister. Bu beceriyi yetişkinliğe taşımak ise tıpkı dibi delik bir buğday çuvalını taşımak gibidir: Her adımda birazı eksilir. Ancak geriye kalan bir avuç dahi olsa kendini hissettirir. Eğer çocuksu hayal gücünüz olmasaydı, ne olağanüstü kostümler hayal edebilir, ne barışçıl bir dünyayı zihninizde resmedebilir, ne de kusursuzluk aurası gibi bir şey canlandırabilirdiniz." Yaşlı adam duraklayıp, genç kadının gözünün içine baktı. "Ama bundan sonra çocuksu hayal gücüne gerek duyacağınızı da pek sanmıyorum."

"Neden?"

"Çünkü kusursuz görünen bir dünyada buna ihtiyacınız yoktur. Her şey olması gerektiği gibidir. Bir bebek de ancak isteklerinin tümü karşılanmamaya başladığında yani hayat, kusurlarını göstermeye başladığı zaman hayal kurma yetisi geliştirir."

"Ben çocukken çok hayal kurardım," dedi kadın adeta kendi kendine mırıldanır gibi.

"Sonra?"

Sıkıntıyla iç geçirdi. "Sonra hiç işte... Boşverin."

Yaşlı adam yalnızca sessiz, şefkatli bakışlarla eşlik etti müşterisine.

Kadın, konuşmaya yeltendiyse de hemen ardından vazgeçti ve arkasına yaslanıp, gözlerini yeniden tavana dikti; bir süre düşündü. Yaşlı adam, sessizlikte, Çınar'ın elindeki boyaları bıraktığını ve dışarıyı seyre daldığını fark etti. Şu anda odada, sobadaki odunların seyrelmeye başlayan çıtırtısından başka bir ses duyulmuyordu. Ateşin feri azalmış olmalıydı. Kadının ne düşündüğünü merak etti.

"Kusursuzluk aurasını almak istiyor musunuz?"

"Artık emin değilim," diyerek ayağa kalktı ve beklenmedik biçimde Çınar'ın oturduğu masaya kadar gidip, ona resmine bakıp bakamayacağını sordu. Çınar, önce şaşırmış, sonra da başını 'evet' anlamında sallamıştı. Resim kâğıdının ortasında, kocaman bir ağaç vardı. Dalları, kırmızı, mor, sarı, mavi ve neredeyse göğe uzanıyor izlenimi veriyordu. Arkasındaki dağlar kahverengi, gökyüzü turkuvaz, güneş de pembe boyanmıştı. Ağacın yanından, zikzak yaparak inen iki mor çizgi göze çarpıyordu. Çınar, bunun bir dere olduğunu söyledi. Elinde, resim kâğıdıyla gelip yerine oturan genç kadın, kâğıdı yaşlı adama uzattı.

"Bakmak ister misiniz? Çok güzel bir resim..."

Satıcı, uzanıp aldığı resme bakarken, bir yandan da gözlüğünün üzerinden müşterisinin gözlerini yakalamaya çalışıyordu. Beklenmedik bir anda sorusunu sordu.

"Siz, mükemmel olmak mı istiyorsunuz, yoksa çocuk olmak mı?"

Kadının rengi attı ve hızla gözleri doldu. Kendini tutmaya çalışarak, "Neden böyle bir soru sordunuz?" diyebildi.

Yaşlı adam, müşterisine yaklaşmak için iyice eğilmişti. Sesi son derece yumuşak çıkıyordu.

"Hayat talepkârdır. Sizden büyümenizi ister. Çocukluğu bırakmanız karşılığında size bilgi, deneyim, beceri vaat eder. Büyümek güzeldir ama hayatla iyi bir pazarlık yapmazsanız zararlı çıkarsınız. Çünkü bunlar vitrine konulanlardır. Sonradan tezgâhın altından, sorumluluklar, kayıplar, acılar da çıkar." Yaşlı adam elindeki resmi işaret ederek, "Evet çok güzel bir resim ama mükemmel değil; üstelik hayli kusurlu öyle değil mi?" dedi. "Çünkü çocukluk ile sizin kastettiğiniz anlamda mükemmellik birbirine tamamen tezat oluşturur. Bir çocuk, hiçbir şeyi tam yapmaz, tam anlatmaz, etrafı kirletir, barışçıl olmayabilir, deneyimsizdir, becerileri eksiktir. Ama hatırlarsanız, alışverişimizin başındaki kusursuz tablonuzdan sıyrılıp gerçeğe döndüğünüzde tek değişmeyen şey, orada oturan çocuk idi; onu kusursuz görmüştünüz. Aklınızla değil, yüreğinizle kusursuz buldunuz." Önündeki sehpayı göstererek, "Bana göre de çocuklar, şu ham ahşap kadar kusursuzdur" dedi. "İşte, sizden çocuksu hayallerinizi isterken de,

asıl istediğinizin çocukluk olduğunu söylerken de buradan yola çıktım. Hayatın talepkârlığı karşısında, kötü bir pazarlık yapmış ve çocukluğunuzu erken terk etmiş olabilirsiniz."

Gözünden yaşlar süzülen kadının yüz hatlarının aslında ne kadar yumuşak olduğunu fark etti yaşlı adam. Çantasından çıkardığı mendille gözyaşlarını sildikten sonra şu sözler döküldü müşterinin dudaklarından:

"Belki de içimden çıkmak isteyen çocuğu durdurmaya çalıştığım için, ona tezat oluşturan bir şey yapıyorum. Hayatı mükemmel kılmak için uğraşıp duruyorum. Bana öğretilen buydu çünkü. Çok olgundum, çok yetenekliydim ve erkenden büyüyebilirdim. Hemen kusurlarımdan arınabilirdim. Kabul görmek için bunu yapmak gerekirdi. Ben de şimdi bana öğretileni yapmaya çalışıyorum. Hayatı kusurlarından arındırmaya..." Ofladı. "Neden bir imkânsızın peşinden koşup duruyorum bilmiyorum."

"Yeterince koşarsanız, olacağına inanıyorsunuz da ondan. Kimse imkânsızlığından emin olduğu bir şeyin peşinden koşmaz. Eğer herkesi üzerinden atmış deli fişek bir ata bir de siz binmeyi deniyorsanız, onu kontrol altına alabileceğinize inandığınız içindir."

"İnanıyor muyum?" Durakladı. "Doğru, inanıyorum. Çünkü onlar mükemmeldiler. Annem ve babam her zaman hatasızdılar. Ben de uğraşırsam onlar gibi olabilirdim. Ama olamıyorum."

"Onlar iki kişiydiler, siz ise tek... Onlar yalnızca işlerini kusursuz yapmaya çalışıyorlardı, siz ise bütün dünyayı... Demek ki yeterince mükemmel değillermiş," dedi yaşlı adam gülerek.

Genç kadın da içten bir kahkaha ile karşılık verdi yaşlı satıcıya. "Haklısınız. Galiba ben onlardan daha mükemmel olmaya çalışıyorum. Ne demekse... O zaman bunun sonu yok ki öyle değil mi? Ama ben bunun olmamasını imkânsızlığa değil de kendi yetersizliğime bağlıyorum. Başaramadığımı hissettikçe kendimi suçluyor, mutsuz oluyorum."

"Ve de mutlu olmanın tek yolunun bu olduğunu düşünerek geldiniz Büyü Dükkânı'na."

"Çok sıkıcı ama galiba başka bir yol bilmiyorum."

"Aklınız bilmiyor olabilir ama içiniz, yüreğiniz biliyor ki sizi oraya doğru çekti." Masada oturup, çekinik bir merakla kendilerine kulak kabartan Çınar'ı işaret etti.

Kadın, Çınar'a bakarak, onunla göz göze gelmeye çalıştı. Kaçamak bakışlarından birini yakalayınca da sıcak bir gülümseme gönderdi ona.

"Resmini çok beğendim; onu bana verir misin?" diye sordu. Çınar, sevinçle başını salladı. Verebilirdi. Yaşlı adam elindeki kâğıdı müşterisine uzatırken, kadının da görebileceği şekilde Çınar'a göz kırptı. "Ben de Çınar'dan çok şey öğreniyorum," dedi.

"Çınar mı? Adı Çınar mı gerçekten?" Bir resme baktı, bir çocuğa, bir de yaşlı adama... "Ben de 'bu resmin içine kendini de çiz' diyecektim; meğer çizmiş bile," dedi. Kâğıdı özenle katlayıp, çantasının içine yerleştirdikten sonra yanına gidip Çınar'ın omzuna hafifçe vurdu ve, "Hoşça kal ortak" dedi.

Yaşlı satıcı ile kapının önünde karşı karşıya kaldıklarında, kadının çehresi yumuşak, bakışları muzipti.

"Bana bir kusursuzluk aurası borçlusunuz ama önce, içimden sızmaya başlayan şu veledi bir görmeliyim. Anlaşabilirsek bir daha gelmem. Ama onunla baş edemezsem, tekrar karşınıza çıkacağım, haberiniz olsun."

"Umarım iyi arkadaş olursunuz," dedi adam kadının elini sıkarken.

"Ben de umarım. Beni onunla tanıştırdığınız için size teşekkür ederim. Yoksa az daha onu burada bırakıp, sıkıcı bir hayata doğru gidecektim."

Kapı açıldığında, taze ve soğuk hava bütün kuvvetiyle içeri doldu. Yaşlı adam, müşterisini uğurlamak için verandaya çıkarak, kapıyı arkasından kapattı. Çınar'ın üşümesini istemiyordu. Genç kadın karlara bata çıka yürüyerek uzaklaşırken, o da kısa bir süre arkasından baktı. Sonra geriye dönüp, kapının tokmağına dokunur dokunmaz Çınar aralıkta beliriverdi. Belli ki kapının ardında sabırsızlıkla onun içeri girmesini beklemekteydi. Başını okşayarak ona teşekkür etmeye yeltendiyse de şu anda, onun için önemli olan başka bir ayrıntı vardı:

"Dede, ben o resme kendimi çizmemiştim ki neden öyle söyledi?"

Çınar'a, o göğe uzanan rengârenk ağacın, kendi isminin ve de benliğinin temsili bir yansıması olabileceğini anlatmak yerine onu, zihninin olağanüstü labirentlerinde özgürce dolaşmaya bırakmak daha cazip geldi yaşlı adama. "Bilmiyorum oğlum, herhalde resmini çok sevdiği için öyle söylemiştir. Gerçekten çok güzel, çok renkli bir resim yapmışsın," diyerek geçiştirdi soruyu. Bu alışverişe olan gerçek katkısını, şu anda değilse bile yıllar sonra o da kavrayabilecekti muhakkak.

Kar yağışı bütün hızıyla devam ediyordu. Oyuna kaldıkları yerden devam etmek üzere tekrar giyinip dışarı çıktılar. İyice ıslanıp yorulana kadar da içeri girmediler.

Büyü Vadisi'nden kalkmayan kar örtüsü nedeniyle, Çınar, bir süredir akrabalarının evinde kalıyordu. Doğanın farklı mevsimlerini ya da hayatın farklı hallerini kabul etmekte pek de zorluk çekmeyen yaşlı adama, bu kış uzun gelmeye başlamıştı. Yoksa yalnızlıkla dostluğu bitmiş miydi? Bu ihtimalden çok korkuyordu. Yalnızken mutlu olmayı becerebilmek, onun yaşamdaki en büyük güvencesiydi. Oysa Çınar'ın, Büyü Dükkânı'nda kalma ihtimalinin belirdiği andan itibaren, sanki yalnızlık ile arasına bir duvar örülmüştü. Yalnız geçirdiği zaman dilimlerini geçici görmeye başlamış, birilerinin kapıyı çalmasını bekler olmuştu. Bunu anlamakta zorluk çekiyor ve bu durum, onun canını sıkıyordu. Hatta yalnızlıkla arasının bozulmasına sebep olduğu için içten içe Çınar'a kızdığı bile oluyor, bunu fark ettiğinde de kendi kendine gülüyordu.

Baharın ve ardından yazın gelmesiyle bu garip ruh hallerinin geçeceğini umarak, o sabah biraz uzunca kaldığı yatağından kalktı yaşlı adam. Pencereden soğuk esmemesi için geceleri kapalı tuttuğu perdeyi araladığında, yüzü de odanın içi gibi aydınlandı. Günlerdir ilk kez güneş kendisini göstermişti. Aceleyle giyinerek pencereyi ardına kadar açtı. Yatak odası bir anda keskin tazelikteki hava ile doluverdi. Ön tarafa geçip, ön cephedeki pencerelerin perdelerini kenara çekerek güneş ışığının, mekâna cömertçe yayılmasına izin verdi. Ardından da verandaya çıkıp, bir süre temiz havayı teneffüs ederek etrafı seyretti. Hem hoşuna gitmiş, hem de ürpermişti.

Güneş, sanki yeryüzünü nasıl ısıttığını unutmuş da yeniden öğreniyormuş gibi acemi görünüyordu. Ancak yerdeki kar örtüsünün kristalize parlaklığı, güneşin yavaş yavaş gücünü göstermeye başlayacağına işaret ediyordu. Önce kar tanelerinin ışıltısı artar, sonra da hızla eriyip yok olurlardı. Onların da ömrü bu kadardı işte... Bir mevsimlik... Doğanın, kendi içindeki senfonik uyumuna bayılıyordu yaşlı adam. Bir mevsim, ömrü dolduğunda, yerini sükûnetle kendinden sonrakine bırakıveriyordu. Zaman zaman aralarında kısa çekişmeler olsa da eninde sonunda sahneden çekilmeyi biliyordu mevsimler. Böylelikle senfoni devam ediyordu. Tıpkı, uyumsuz notalar gibi güneş ve kar taneleri de uzun süre bir arada bulunamayacaklarını sessizce kabulleniyorlardı.

Yaşlı adam, hem daha fazla üşümemek, hem de aç kuşlara ekmek kırıntısı hazırlamak için içeri girdi. İçerisi gece bir hayli soğumuştu. Bir an önce sobayı yakmalıydı. Yerde duran birkaç odunu alıp sobayı doldurduktan ve aralarına yerleştirdiği çıra parçalarını tutuşturduktan sonra mutfağa gitti. Arka taraf daha da soğuktu. Ara kapıyı açık bırakarak ısının yayılmasını sağlıyordu. Birkaç gün öncesinden kalan bayat ekmek parçalarını ufalayarak bir kaba koydu. Dışarı çıkıp, merdivenlerin hemen dibine; üzerindeki karı küremiş olduğu toprağa bir avuç attı ve bir iki adım geri çekildi. İlk önce damdan uçarak yere inen bir kuş, ardından birkaç kuş daha kırıntıların üzerine üşüştüler. Çevredeki ağaçlarda bekleyenler de bu ziyafeti kaçırmak istemezcesine, hızla havadan süzülerek yere indiler. Biraz daha uzağa, bir avuç daha attı. Kuşları doyurmak hiç de zor olmuyordu. Yeterince yiyip kursağını dolduranlar hemen havalanıp uzaklaşıyordu. Böylelikle daha aç olanla-

ra yer açılıyordu. Kabın içindeki iki avuç kırıntıyı da kuşlara verdikten sonra içeri girdi yaşlı adam. Sobadaki odunların çıtırtısı ve yeni yanmaya başlamış reçineli ağaç kokusu, her yeri sarmıştı. Sobadan yayılan ısı, içerideki nemli serinliği yavaş yavaş alıyor, yerine ılık ve daha kuru bir hava bırakıyordu. Artık sabah kahvesini hazırlamanın zamanı gelmişti. O sırada Büyü Vadisi'nde, ağır ağır yürüyerek Dükkân'a yaklaşmakta olan müşteriden habersiz, mutfağa geçti.

★★★

Karşısında oturan müşterinin gözlerindeki yakarış ifadesi etkilemişti yaşlı adamı. Buna kayıtsız kalmamak için kendine ait nedenleri vardı şüphesiz. Nasıl olduğunu anlayamadığı bir şekilde ondaki derin yaşama arzusundan büyülenmişti. Hayatının son çeyreğinde yakaladığı doyumu bırakmak istemeyen erkek, Büyü Dükkânı'ndan ölümsüzlük almaya gelmiş ve şöyle demişti:

"Hayatımın ilk otuz yılını, 'bir an önce geçsin' diyerek, ikinci otuz yılını da 'neden bu kadar çabuk geçiyor' diye hayret ederek yaşadım. Ancak bunun ne kadar boş bir sorgulama olduğunu, altmış yılın ardından yeni yeni idrak ediyorum. Günlerim o kadar birbirine benziyordu ki tabii çabuk geçecekti. Her gün aynı yollardan yürüyor, aynı binaların aynı yüzlerini görüyor, aynı insanlarla aynı şeyleri konuşuyor, aynı yemekleri yiyor, her şeyi alışık olduğum şekilde yapıyor, geceleri aynı saatte yatıp sabahları aynı saatte kalkıyordum. Hayatın ne kadar hızlı geçtiğini, her ayın üçüncü günü, aynı kişiden aynı maaşı alırken fark ediyor ve bunun için hiçbir şey yapamayacağımı düşünüyor, kabullenmeye çalışıyor-

dum. Fakat bir gün, olağanüstü bir şey oldu ve ben âşık olup, o gün şiir yazmaya başladım. O gün bu gündür de hayatım tamamen değişti. Sanki yeniden doğmuş gibiyim. Her gün aynı iş yerime gitmeme rağmen, arka sokaklardan yürüyor, binaların hiç görmediğim ayrıntılarını inceliyor, bilmediğim lezzetleri deniyor, insanlarla hiç konuşmadığım şeyleri konuşuyorum. Gökyüzünün, her gece bir öncekinden ne kadar farklı olduğunu görüyorum. Sevdiğim kadına söyleyecek ne çok sözüm olduğunu, onunla gidilecek ne çok yer ve yapılacak ne çok şey olduğunu keşfediyorum. Bir de yazılacak ne çok şiir... Sanki yıllardır içimde uyuyan bir yanardağ varmış ama ben bilmiyormuşum ve bir gün ani bir patlama ile uyanmışım gibi. Bu kadar şiir, nereden, nasıl çıkıyor anlamıyorum. Duygularımın aniden değişmesinin beni ve hayatımı bu kadar değiştireceğini hayal bile edemezdim. Hayatın bu kadar anlamlı ve yaşanmaya değer olduğunu inanın bilmiyordum. Eskiden sıklıkla can sıkıntısından yakınırdım. Şimdi ise tek bir andan bile sıkılmıyorum. İşte bu yüzden, sizden ölümsüzlük istiyorum. Hayatın hakkını verebilmek için... Bu dünyada yapılacak öyle çok şey varmış ki buna, bırakın benim kalan sınırlı zamanımı; koca bir ömür bile yetmez. Biliyorum buraya gelen pek çok müşterinizi, bambaşka şeylerle gönderiyorsunuz ama lütfen beni geri çevirmeyin. Bu benim için çok ama çok önemli! Lütfen..."

Satıcı, bir an ne diyeceğini bilememiş, müşterisinin etki alanına girivermişti. Hiç de fena bir istek değildi bu. Büyü Dükkânı tarihinde de bir ilkti üstelik. Şimdiye kadar, ömrünün uzamasını isteyen ya da gençleşmek isteyen pek çok kişi olmuş ama kimse ölümsüzlük istememişti. Belki de daha

makul istekler karşısında bile bin bir dereden su getiren bir satıcı olarak o kadar ün salmıştı ki kimse onun böyle bir isteği gerçekleştireceğine inanmadığından, zahmete girmiyordu. Yaşlı adam yüreğinde hafif bir heyecan hissetti. Müşterisinin isteği, onun da içinde bir şeyleri harekete geçirmiş olmalıydı. Bugünkü alışverişin nasıl olacağını merak ediyordu. Artık kolları sıvamanın zamanı gelmişti.

"Ölümsüzlük..." diyerek eşlik etti müşterisine. "Uçsuz bucaksız bir hayat... Kulağa ne kadar yatıştırıcı geliyor; öyle değil mi? Hiç endişe yok. Hiç korku yok. Ne yaparsanız yapın, ölmeyeceksiniz... Her koşulda ve daima yaşayacaksınız." Yaşlı satıcının yüzünde ince bir gülümseme vardı.

Müşteri heyecanla karşılık verdi, "Evet, çok güzel gerçekten. Bir son olmadan doyasıya yaşamak, hayatın tadını çıkarmayı, bütün hayalleri gerçekleştirmeyi mümkün kılan bir şey..." Yaşlı adamı ikna edebildiğine memnundu.

Pencerelerden dolan güneş ışığı, sobadan yayılan ısı ile birleşince içerisini iyice ısıtmıştı. Müşteri, üzerindeki ceketi çıkarıp, koltuğunun kenarına koyarken dükkân sahibinin ani sorusu ile hafifçe irkildi:

"Nasıl bir ayrıcalığınız olduğunu düşünüyorsunuz?"

"Anlayamadım!" Kaşları belirgin biçimde çatılmıştı.

Satıcı, koltuğu ile birlikte hafifçe öne eğilerek, müşterisinin gözlerinin içine baktı ve sorusunu bu kez daha açık seçik sordu:

"Sizi dünya yüzündeki tüm canlılardan farklı kılan bir yanınız olmalı ki hiç kimsenin sahip olamadığı, ölümsüzlük gibi bir konuma talip oluyorsunuz. Bu ayrıcalığınızı bilmek, bizim işimizi kolaylaştıracaktır."

Müşteri utanmıştı. "İnanın kendimi özel bir yere koymak gibi bir amacım yoktu. Belki de tek ayrıcalığım, hayatın tadına varmakta geç kalmış olmaktır. Ben sadece, yeni yakaladığım mutluluğu kaybetmek istemediğim için böyle bir istekte bulundum," diyerek açıklama yaptı.

Satıcı içtenlikle gülümsüyordu. "Sizi çok iyi anlıyorum beyefendi ancak istediğiniz şey, sonsuz mutluluğun değil, sonsuz hayatın garantisi. Biliyorsunuz değil mi?"

Müşteri de gülerek karşılık verdi, "Haklısınız ama ben şu andaki hayatımdan o kadar memnunum ki hep böyle yaşayacağımı hayal ediyorum. Belki de yanılıyorumdur. Olsun, yine de bu olasılığı değerlendirmek istiyorum."

"Bana kalırsa kutlanacak bir cesaret gösteriyorsunuz."

"Cesaret... Ben mi?"

"Evet, cesaret... Birçok kişinin cesaret edemeyeceği bir şey istiyorsunuz. Yıllar geçecek; herkes yanınızdan geçip gidecek ama siz baki kalacaksınız."

Müşterinin yüzünden belli belirsiz bir gölge geçti. Yaşlı satıcı, müşterisine dikkatle baktı. Karşısındaki adamın yü-

zündeki hoşnutluk ifadesi, yerini yavaş yavaş tedirgin bir bekleyişe bırakıyordu. Belki de onu zorlamakta acele etmişti. Alışverişin daha ilk dakikalarında onu köşeye sıkıştırmaya başlamış olduğunu fark edince haksızlık ettiğini düşündü. Bunu, meslek hayatının ilk yıllarında yapmış, ama zaman içinde bu toyluğundan kurtulmayı başarmıştı. Şimdi ne olmuştu da aniden acemi bir satıcı gibi davranmaya başlamıştı? Sessizce, iç dünyasına dönerek bunun nedenini bulmaya çalıştı. İçinden bir ses, bu müşteride bir farklılık gördüğünü söylüyordu. Evet, evet; müşterilerinin çoğu buraya mutsuz gelirlerdi. Büyü Dükkânı'ndan bir şey aldıklarında ya da istemedikleri bir şeyden kurtulduklarında mutlu olacakları beklentisiyle gelip otururlardı karşısına. Oysa bu adam zaten mutluydu. Üstelik de hayatının geç bir döneminde âşık olarak ve içindeki yeteneği keşfederek büyük bir mutluluk yakalamıştı. Yaşlı adam, yüreğinde hatırı sayılır bir kıskançlık duygusu fark etti. Galiba onun karşısında kendisini sıradan ve aciz hissetmişti. Ne başını döndüren bir aşk ve mutluluk yaşıyor, ne de kendisinde, mutlu bir insanı daha da mutlu kılacak bir kudret hissediyordu. Karşısındaki adamın, mutluluğunu ölümsüzleştirmek istemesini sanki bir meydan okuma gibi algılamış, onunla güç mücadelesine girmeye kalkışmıştı. Az önce, ona kendisinde nasıl bir ayrıcalık gördüğünü sorması da tamamen kıskanma ve rekabet duygularıyla ilgiliydi. Onu farklı ve ayrıcalıklı biri olarak görmüş ve zihnindeki bu manzarayı onun üstüne atmıştı. Bazı şeyler nasıl da bir anda olup bitiyordu. Bir insanın iç dünyasından geçenlerin, dış dünyayı etkileme gücü karşısında dehşete düşmemek mümkün değildi. Hem de hiç farkında olmadan yapabiliyordunuz bunu. Ya da bambaşka bir şey yaptığınızı düşünerek... Ör-

neğin, şu anda çok rahatlıkla, müşterisine yardımcı olmaya çalıştığını söyleyerek kendini kandırabilirdi. Memnuniyeti, mahcubiyetine ağır bastı. Bütün bunları fark etmese, içtenlikten uzaklaşacak ve alışverişte yanlış bir yola girerek müşterisini de peşinden sürükleyecekti.

"Sanırım ben bencillik..." diyerek söze başlayan müşterisini durdurdu.

"Bir dakika, bir dakika... Size haksızlık ettiğimi düşünüyorum. Galiba sizi anlamaya çalışmak yerine karamsarlığa sürükledim. Lütfen beni bağışlayın. Yaşadığınız mutluluğu anlatırkenki coşkunuz karşısında kendimi o kadar etkisiz hissettim ki bunu bir gösteri gibi algılayarak, hemen size gerçeği göstermeye giriştim. Oysa bütün bunları konuşmak için daha zamanımız olacaktı. Alışverişte daha dikkatli ilerlemeliydim. Bazen bir an için kendi zaaflarıma kapılabiliyorum işte. Kusura bakmayın."

"Rica ederim efendim. Asıl siz kusura bakmayın. Böyle garip bir istekle gelip sizi de zor durumda bıraktım."

"Büyü Dükkânı, her müşteriye ve her isteğe açıktır. Bana düşen, buna hazırlıklı olmaktır. Bereket ki yanlışlarımı erken fark edebilecek kadar deneyim kazandım artık." Hafif bir kahkaha attı.

"Sağ olun; bana güven verdiniz," dedi müşterisi de memnuniyetle.

Satıcı, sehpanın üzerinde duran kahve fincanından bir yudum alarak, yeniden alışverişe döndü. "Hayatınızın sonsuz olması ihtimalini düşündüğünüzde ne hissediyorsunuz?"

Müşteri şevkle atıldı, "Tam bir rahatlama... Hani karşınızda şahane bir gün batımı vardır ve siz onu kaçırmamak için gözünüzü ayırmadan manzaraya bakarsınız. Ama az sonra bitecek bir güzelliğin tadına ne kadar varılabilir ki? Onun için bu, gergin bir bekleyiştir. Sonra birisi yanınıza yaklaşır ve manzaranın artık hiç değişmeyeceğini; orada öylece kalacağını, istediğiniz zaman gelip bakabileceğinizi söyler size. Müthiş bir rahatlık sarar bedeninizi. İşte öyle bir duygu..."

"Kaçırma telaşından kurtulursunuz; öyle değil mi?"

"Evet, aslında insan güzellikleri yakalama telaşı içindeyken hep gergin, diken üstünde oluyor. Ne zaman ki o an geride kalıyor; 'oh be' diyorsunuz. Mesela gün batımını seyrederken değil, gün battıktan sonra ya da hiç bilmediğiniz muhteşem bir şehirde saatlerce dolaştıktan sonra, şehirden uzaklaşırken o güzelliğin tadına varırsınız. Çünkü artık tüm kaslarınız gevşemiştir. Yakalanacak bir şey kalmamıştır..."

Yaşlı adam birkaç saniye düşündükten sonra yanıt verdi, "Sizi anlıyorum fakat aynı zamanda aklıma bir soru takılıyor: Gün batımının o kadar güzel görünmesi ve o manzarayı seyretmek istemeniz, güneşin az sonra batacak olmasından değil midir?"

Müşteri, genç olmamasına rağmen çevik bir hareketle be-

denini, koltuğunun önüne çekti. "Evet ama sadece gün batımından değil, gün doğumundan da aynı zevki alabilirim. Bence bir şeyin güzelliği ile ömrü arasında herhangi bir ilişki yoktur. Güneş her gün doğar ve her gün batar ama siz her defasında bunu güzel bulabilirsiniz; öyle değil mi? Güneşin, yaşlanıp ölmeyeceğini bildiğiniz halde bundan zevk alabilirsiniz."

"Tabii, güneşe bir ömür biçemiyoruz ama onu, kendi kısıtlı ömrümüz içinde, sayılı kere görebileceğimizin farkındayız..."

Müşteri yeniden arkasına yaslandı. Az önce sesinde yankılanan coşku, yerini daha renksiz ve tiz bir tona bırakmıştı. "Yani sizce, hayattan yalnızca ölümlü olduğumuz için mi zevk alıyoruz?"

Müşterisinin hafif isyankâr sorgulaması yaşlı adama iyi gelmişti. Onun şu anda çok daha iyi düşünmeye başladığını, zihnini yavaş yavaş pazarlığa hazırladığını hissedebiliyordu. Bu ısınmayı kaybetmek istemedi.

"Çok önemli bir soru sordunuz. İnanın yanıtını ben de bilmiyorum çünkü ben bir ölümlüyüm. Benim baktığım pencereden görünen hayat, sınırlı bir zaman diliminden ibaret... O nedenle size söyleyeceğim her şey, benim yanılgım olabilir. Herhalde sorunuza en doğru yanıtı ancak ölümsüz biri verirdi."

"Ama siz az önce..." Kafası karışmış gibiydi.

Yaşlı satıcı koltuğunu ileri geri sallayarak, kısa bir kahkaha attı.

"Evet dostum, atıp tutuyorum değil mi? Ne de olsa yaşlı bir adamım. Önümde ne kadar yol kaldığını bilmiyorum. Belki de ölümsüz olma ihtimalinizi kıskandığım için sizi vazgeçirmeye çalışıyorumdur. İnanın, hayat ve ölüm hakkında bildiklerim, sizin bildiklerinizden fazla değil. Nasıl olabilir ki? İkimiz de aynı zaman ve mekânda yaşıyoruz işte..." Kaşlarını hafifçe kaldırıp, ellerini iki yana açtı; içtenlikle karşısındaki adamın gözünün içine baktı. Adamın kaşları çatılmıştı. Yüzünde, şaşkınlık, hayal kırıklığı, endişe ve sıkıntı karışımı bir ifade göze çarpıyordu. Satıcı devam etti, "Ancak siz, ölümsüzlüğü seçerseniz, bu konuda benden daha çok şey bilir hale geleceksiniz. O zaman bu soruların yanıtlarını kendiniz verebilecek, öğrenmek isteyenlere de anlatabileceksiniz. Ama önce kendiniz için nasıl bir hayat tasarladığınıza bakalım isterim. Buraya gelirken uzun bir yol kat ettiniz. Herhalde hayal kurmuşsunuzdur."

"Evet, kurdum." Yüzüne bir canlılık ifadesi gelmişti.

"O halde benimle paylaşır mısınız? Sizi anlamama yardımcı olacak bu."

"Elbette." Adam, sanki coşkusunu frenlemeye çalışır gibi kısa bir süre durakladıktan sonra, derin bir nefes alarak iç geçirdi ve sakin bir ses tonu ile anlatmaya başladı. "Ölümsüz olduğumu bilsem, bazı günlerimi tamamen aşka, bazı günlerimi tamamen şiir yazmaya ayırırım. Gözüm saatte olma-

dan, yeni keşiflerimin tadını çıkarırım. Açık denizde ağır ağır seyreden bir gemi gibi, geniş zamanlarda usulca yol alırım. Sevdiğim kadının gözlerinin derinliğine bırakırım kendimi; orada kaybolurum. Geri dönme telaşı olmayan uzun yürüyüşler yaparım. Bütün dünyayı dolaşır, dünya yüzünde öğrenebileceğim her şeyi öğrenirim. Binlerce; belki, milyonlarca kitap okurum. Bir sürü insanla tanışır, farklı hayatlar tanırım. Kendi içimde başka yetenekler de bulurum belki. Onları geliştirip yeni şeyler üretirim. Dünyanın zaman içindeki bütün değişimlerine tanık olabilirim." Ses tonu giderek yükselmekte ve konuşması hızlanmaktaydı. "Düşünsenize, karşınızda birkaç yüzyıl öncesini görmüş bir adam olduğunu... Hayranlık duyduğunuz tarihi kişilikleri yakından tanımış birisi... Hem de farklı yüzyıllarda yaşamış bilim adamları, sanatçılar, düşünürlerle aynı zaman diliminde bulunabilmiş, onları size anlatabilecek bir insan tanıdığınızı... Ne kadar heyecan verici olurdu değil mi?" Coşkusu tüm bedenine yayılmış, yüzü pembeleşmişti.

"Kuşkusuz," diye karşılık verdi yaşlı satıcı. "Gerçekten de çok etkileyici görünüyor." Kısa bir duraksamadan sonra devam etti, "Bir yanlış anlama olmaması için hatırlatmak isterim. Büyü Dükkânı'ndan yalnızca kendiniz için istekte bulunabileceğinizi biliyorsunuz değil mi?"

"Ah, evet, biliyorum. Bunu söylemişlerdi. Ölümsüzlüğü yalnızca kendim için isteyebileceğimi biliyorum. Siz de konuşmamızın başında beni uyarmıştınız zaten."

"Güzel. O halde pazarlığımıza başlayabiliriz. Şimdi sıra

bir bedel biçmeye geldi. Hiç düşündünüz mü ölümsüzlük karşılığında nasıl bir bedel ödemeye razı olacağınızı?"

"En zor kısma geldik değil mi?" Adam bedenini dikleştirdi. "Evet, çok düşündüm. Benden ağır bir bedel isteyeceğinizi biliyorum."

"Neden ağır olacağını düşündünüz?"

"Bilemiyorum... Yani ölümsüzlük... Bu çok büyük bir istek olsa gerek. Bunu hak etmek için büyük bir fedakârlıkta bulunmak zorunda olmalıyım. Öyle değil mi?"

Yaşlı adam, kahvesinden bir yudum daha aldı. Kahvenin lezzetinin damağına yayılmasını bekleyerek yutkundu. "Size bir meslek sırrımı vereceğim."

Müşteri gözlerini açmış, yaşlı satıcıya kulak kesilmişti.

"Büyü Dükkânı'nda, istekler ve bedeller orantılı olmak zorundadır. Tıpkı hayatta olduğu gibi... Ancak hayat, bedellerin gerçek boyutunu sonradan gösterir. Ben ise önceden göstermeye çalışırım. Hepsi bu..."

"Yani o kadar da acımasız değilsiniz..." Gülümsüyordu.

"Hayata benden daha acımasız olma şansı tanımayacak kadar..."

"İlginç... O halde benim biçtiğim bedelin sizin için bir anlamı yoktur."

"Size ait her düşüncenin, sizin alışverişinizde bir değeri vardır. Şimdi söyleyebilir misiniz nasıl bir bedel biçmiştiniz?" Müşterisinin aklından geçeni gerçekten merak ediyordu.

"Şey... Ben ölümsüzlük karşılığında, şu anda sahip olduğum aşktan ve şiir yazma yeteneğimden vazgeçebilirim. Size verebileceğim en değerli şeylerim bunlar. Bana ölümsüzlük verirseniz de tamamen sıfırdan başlayıp hayatı yeniden öğreneceğim. İçimde başka cevherler varsa, onları keşfedip geliştireceğim.

Satıcı şaşırmıştı. "Gerçekten sizi bu kadar mutlu eden ve Büyü Dükkânı'na gelip ölümsüzlük isteme sebebiniz olan kazanımlarınızdan vazgeçmeyi mi düşünüyorsunuz? Üstelik de üzerine hayaller kurduğunuz şeylerden..."

"Evet, gerçekten böyle düşünüyorum."

"Ama neden?"

Adam, sırtını kamburlaştırarak, başını ellerinin arasına aldı. Bir süre sessiz kaldı; sonra ellerini birbirine kavuşturup, başını yerden kaldırmadan yavaş yavaş konuşmaya başladı.

"Sanırım ben, şımarıklık edip hayatın bana geç sunduğu nimetleri çok büyütüyorum. Bunları sanki kimsede olmayan, yalnızca benim yaşadığım ya da başardığım işlermiş gibi abartıyorum. Oysa dillere destan aşklar yaşayan bir sürü insan var. Şiirler yazan, besteler yapan, bu dünyaya büyük eserler yaratıp bırakan nice usta var. Onların yanında benim küçük

aşkımın ya da şiir diye yazdığım birkaç satırın hükmü mü olur? Kendimi bir şey zannetmek gibi bir yanılgıya düşmek istemediğimden, ölümsüzlük arzumu da bu geç bulduğum güzelliklere dayandırmak, onlara yapışıp tembellik etmek istemiyorum. Size kendimi acındırmaya çalıştığımı düşünmeyin lütfen. Sözlerimde çok samimiyim; size verebileceğim en değerli varlıklarım gerçekten de bunlar."

Yaşlı adam, müşterisini can kulağı ile dinliyordu. Sözlerini bitirmesinin hemen ardından, hiç bekletmeden yanıtını verdi.

"Teşekkür ederim; bana çok yardımcı oldunuz. Sizden isteyeceğim bedel, işte şimdi belli oldu."

"Nedir?" diye heyecanla sordu müşteri. Başını aniden kaldırmış, gözlerini satıcının gözünün içine dikmişti.

"Sizde bolca bulunan, verirken zorlanmayacağınız bir şey: Tevazuunuz..."

"Tevazuum mu? Nasıl?"

"Evet, tevazuunuz... Size ölümsüzlük vereceğim ve siz de karşılığında bana, sıradanlık hissinizi ve tevazuunuzu vereceksiniz. Özel bir insan olacaksınız; bununla gurur duyacaksınız. Ölümsüz olduğunuz ayrıcalığını her an hissedecek ve hissettireceksiniz. Farklı bir insan olduğunuzu hiçbir zaman unutmayacaksınız. İşte sizden isteyeceğim bedel budur."

Müşterinin anlık olarak değişen yüz ifadelerinden, kafasının iyice karıştığı anlaşılıyordu.

"Nasıl? Tam olarak anlayamadım? Yani benim size önerdiğim bedeli kabul etmiyor ve benden başka bir şey istiyorsunuz değil mi?"

"Evet, evet. Aynen öyle. Aşkınızı yaşamaya ve şiir yazmaya devam edeceksiniz."

"Yalnızca tevazuumu alacak, bana ölümsüzlük vereceksiniz öyle mi?"

Satıcı yalnızca başını salladı.

"Peki ama ben bunda, bana zorluk yaratacak hiçbir şey göremiyorum. Tevazuumu kaybetmek ölümsüzlüğün bedeli olabilecek kadar büyük bir şey midir? Bana hiç öyle gelmiyor. Şu anda hiç uzatmadan bu bedeli kabul etmek ve ölümsüzlüğü alıp buradan gitmek istiyorum. Ama sizin hakkınızda duyduklarım ve içimden gelen bir ses, Büyü Dükkânı'nda alışverişin bu kadar da kolay olamayacağını söylüyor." Koltuğunun hayli ucuna kaymıştı.

Dükkân sahibi, derin bir nefes aldı. Artık, alışverişin en kritik anına gelmişlerdi. İstediği bedelin ne anlama geldiğini anlattığı, müşterisiyle tek vücut gibi bütünleştiği, pazarlığı tamamen onun lehine çevirdiği ve ona verebileceği en iyi şeyi vermeye çalıştığı an... Adamın gözlerinin içine baktı.

"Bakın beyefendi; belki şu anda farkında değilsiniz ama sizden çok önemli bir şey istiyorum. Buradan ölümsüz bir insan olarak gideceksiniz. Bunu size verdiğim anda, önce benden tamamen farklılaşacaksınız. Benim sahip olmadığım bir ayrıcalığa sahip biri olacaksınız. Giderken yolda gördüğünüz insanlardan, gittiğiniz yerdeki herkesten, hatta sevdiğiniz kadından da farklı biri haline geleceksiniz. Benim bir ömrüm var; herkesin bir ömrü var ama sizin, zaman ile ölçülebilen bir ömrünüz olmayacak. Bu size müthiş bir üstünlük verecek ve bu duyguyu hiçbir zaman unutmayacaksınız. Tevazuu, eşit olana, sıradan olana özgü bir hissiyattır. Oysa siz sıradan olmayacaksınız. Bunu her daim hissedeceksiniz. Belki de tüm ölümlülere acıyacak ve herkese tepeden bakacaksınız. İşte sizden istediğim bedelin anlamı bu..."

"Yani yapayalnız olacağım öyle mi?" Yüzü soluklaşmış, sesi alçalmıştı.

"Onu bilemiyorum. Ben bunu şart koşmadım ama galiba siz, ödeyeceğiniz bedelin, sizi yalnızlığa mahkûm edeceğini düşündünüz."

"Sizce, ölümlüler arasında, tevazuunu kaybetmiş bir ölümsüzün yalnızlığa mahkûm olmaması mümkün mü?"

Yaşlı adam düşündü. "Tam tersi de olabilir..."

"Efendim? Anlayamadım."

"Sahip olacağınız ayrıcalık, birçok kişide şaşkınlık ya da

hayranlık uyandıracağı için, sürekli etrafınızı saran bir kalabalıkla karşılaşabilirsiniz. İnsanlar, farklı olana ilgi gösterirler. Hele de ona gıpta ediyor, yerinde olmak istiyorlarsa..."

Adamın, yüzünün solgunluğu geçmiş, kan dolaşımı hızlanmıştı. Elini sıkıntıyla çenesinde dolaştırırken, önce kaşları çatılmış, sonra da yüzündeki ifade aniden alaycı bir gülümsemeye dönüşmüştü.

"Müze ziyaretçileri de camekânın içindeki, dünyaca ünlü heykele ilgi gösterirler; onun etrafını sararlar; ona hayranlıkla bakarlar ama bir süre sonra önünden geçip giderler... Söz ettiğiniz kalabalık böyle bir şey mi?"

Satıcı sessiz kaldı.

Güneş artık pencereden içeri girmiyordu. Yaz güneşinin yavaş ve ısrarcı tutumunun tersine, kış güneşi, geçerken kapıdan ayaküstü uğrayan aceleci komşu gibi davranıyordu. Zaten kısa olan yolunu hemen tamamlayıp gitmeye bakıyordu. Sobadan gelen çıtırtılar azalmış, odaya serinlik çökmeye başlamıştı. Müşteri, derin bir soluk alıp iç geçirerek ayağa kalktı. Ağır adımlarla kütüphanenin önüne giderek durdu. Raftan rastgele bir kitap çekerek, karıştırmaya başladı. "Siz burada sıkılmıyor musunuz?" diye sordu aniden. Bir yandan da kitabın sayfalarını çevirmeye devam ediyordu.

Yaşlı adam başını çevirip müşterisine baktı. "Camekânın içindeki heykel gibi mi?" Nükteli bir ses tonuyla sormuştu.

"Hay Allah! Onu kastetmemiştim," dedi müşteri gülerek. Gerginliği azalmıştı. Kitabı tekrar raftaki yerine koyarak, koltuğuna geri döndü.

"Sizi öyle görmüyorum. Yani ziyaretçilerin, bir süre hayran hayran bakıp, sonra da terk edip bıraktığı bir tarihi eser gibi... Evet; siz de çok farklı bir kişisiniz. Kimsenin sahip olmadığı bir meziyete sahipsiniz ama herkes gibi ölümlüsünüz. Yaşlandığınızı gizlemiyor, kendi yokluğunuzdan söz edebiliyorsunuz. Onun için herkes sizden alabileceği en iyi şeyi almaya çalışıyor. Bunun için de sizi görmeye değil, size kendini göstermeye, kendini anlatmaya geliyor. Sizinle gerçek bir ilişki kuruyor. Öyle değil mi? Aslında siz hiç de yalnız değilsiniz. O soruyu neden sordum bilmiyorum."

Yaşlı adamın gülümsemesi kaybolmamıştı. "Merak etmeyin; ben de sizin yerinizde olsam, beni yalnızlığa mahkûm etmeye çalışan bir adama haddini bildirmek isterdim." Müşterisinin mahcubiyetine aldırış etmeden konuşmasını sürdürdü. "Pazarlıkta çok önemli bir noktaya gelmiştik. Ne düşünüyorsunuz?"

Adam toparlandı ve öksürerek boğazını temizledi. "Beni ciddi bir ikilemde bıraktınız. Ölümsüzlük gibi bir seçeneği, tevazuunun katili haline getirdiniz. Bana da cenaze töreninde saf tutturuyorsunuz. Neden benim önerdiğim bedeli kabul etmiyorsunuz?"

Satıcı ellerini iki yana açtı. "İsterseniz edebilirim ama sizden fazla bedel alacak kadar acımasız değilim. Hem de sizi şu anda en mutlu eden yanlarınızı..."

"Ama istediğiniz bedel bunlardan daha büyük değil mi? Tevazuumu alarak, insanları benden uzaklaştıracak ve beni yalnızlığa sürükleyecek bir yol öneriyorsunuz."

"Hatırlıyor musunuz? Size az önce, bir meslek sırrı vermiştim. Bu bedeli, nasıl olsa zamanı gelince hayat sizden isteyecek... Onunla aramızda, yalnızca zamanlama farkı var. Ama siz, bir de üzerine aşkınızı ve şiirlerinizi feda etmek istiyorsanız bilemem; tercih sizin."

"Bundan nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz? Belki de hayat, sizin sandığınız kadar acımasız değildir."

Yaşlı adam, "Keşke," dedi. "Ama öyle olsaydı, o zaman buraya gelip giden de olmazdı." Pencereden görünen uzak tepelere dalıp gitti. Yüzlerce, binlerce hazin öykü dinlemişti bugüne kadar. Hayatın bir çiçek tarlası olmadığının kanıtı olan, gerçek öykülerdi bunlar. Kim bilir karşısında oturan adamınki nasıldı? Henüz bilmiyordu. Bu kadar sarılmak istediği o mutluluk perdesinin ardında ne vardı? Anlatacak mıydı? Belki... En iyisi sormaktı.

"Kimsiniz siz?"

Adam aniden gerilmişti. "Ne dediniz?"

Yaşlı satıcı, sakince sorusunu tekrarladı, "Sizin esas hayat hikâyenizi soruyorum. Yani anlatması daha zor olan kısmı..."

"Fakat, fakat siz nereden biliyorsunuz?" Müşteri, şaşkınlığın getirdiği bir teslimiyet duygusu içinde bulmuştu kendisini.

"Sizinle ilgili bir şey bildiğimden değil. Ama bildiğim bir şey var ki mutluluk tablolarının arkası pek boş değildir. Bunların bazıları, sahte mutluluk tablolarıdır; arkasında gerçek acılar gizlerler. Bunun sizinle bir alâkası yok. Bazıları da, geç bulunmuş, gerçek mutluluklardır ve arkasında, yine gerçek acılar vardır. Ama gizlenmeye ihtiyaç duymazlar. Tıpkı sizinki gibi... Siz gizlemediniz; hayatınızın son çeyreğinde mutluluğu bulduğunuzu ve bırakmak istemediğinizi söylediniz." Kahvesinden bir yudum daha aldı. "Kahvenin ne kadar acı olduğu, köpüğünden pek anlaşılmaz ama kahve ne kadar acı ise köpüğü o kadar tatlı gelir size. Siz kahvenin kendisinden değil, köpüğünden söz ettiniz bana. Onu üzerinde tutan acı kahveden konuşmamış olsak da kahve olmadan köpük olmayacağını ikimiz de bir yerlerden biliyoruz."

Müşterisinin gözbebeklerinin bu kadar yeşil olduğunu yeni fark etmişti yaşlı satıcı. Denizin dibindeki davetkâr yosun gibi dalgalanıp duruyorlar, sanki yakaladıklarını derinliklere çağırıyorlardı. Adam, var gücüyle aldığı soluğu, yavaş yavaş verdikten sonra anlatmaya başladı:

"Çocukluğumu hatırlamak bile istemiyorum. Gerçek ailem olmadıklarını ancak aklım erdiğinde öğrenebildiğim, tuhaf insanların arasında büyüdüm ben. Anlatılanlara göre, babam annemi terk etmiş; annem de tek başına bana bakamadığı için beni komşulara terk edip gitmiş. Küçüklüğüme

dair hafizam, tamamen bir kargaşadan ibaret... Hiçbir zaman bir yere ait değildim. Duruma göre, kimi zaman bir evde, kimi zaman başka bir evde kalıyordum. Bana sahip çıkan belli birileri yoktu. Bazıları çok kötü davranırdı; bazıları bir süre için merhametli... Ancak eninde sonunda onlar da bıkarlar ve ilgilenmezlerdi. Okul çağına geldiğimde, kendi isteğimle bir yurda yerleştirildim. Hiç olmazsa orada benim gibi ailesiz çocuklar vardı ve kötü de olsa bir yere ait olabilmiştim. Nasıl olduğunu anlayamadığım bir şekilde, hem okula gidiyor, hem de okul dışında ufak tefek işlerde çalışıyordum. Çıraklık, odunculuk, hamallık falan filan... Bir an önce büyümek istiyordum. Çok başarılı, çok zengin, çok güçlü olmak... Kafam iyi çalıştığı için okullarda başarılı oluyordum. Ama insanın bir deli çağı oluyor işte... Sonra bir gün, daha çok para kazanma sevdasıyla okulu bırakıp, kendimi işe verdim; bir daha da okula dönmedim. Bu arada kimseyle bir gönül bağı kuramıyordum. Gençliğimde, arkadaşlarım birilerine âşık olurken ben uzaktan bir film izler gibi izliyordum. Ya da âşık olduğumu sanıyor ama sonra aniden soğuyup uzaklaşıveriyordum." Başını pencereye doğru çevirerek nereye baktığını bilmeden anlatmaya devam etti. "Sonra sonra, aşkı bir kenara bırakıp, yalnızca bedensel arzularla kadınlara yaklaşmayı denedim; bu şekilde bazı ilişkiler kurabildim ama sonunda hep terk ediliyordum. Galiba bir ilişki nasıl sürdürülür, bilmediğimden... Böyle yıllar geçti. Evet, başarılı oldum; param oldu; belki güçlü de oldum ama ne için, kim için, bilmiyordum. Hiçbir zaman bir aile kuramadım. Çok arkadaşım, dostum, dert ortağım oldu ama şimdi geriye dönüp bakınca sanki bir istasyonda bekler gibi yaşadığımı görüyorum. Gelmesi gereken bir tren vardı ve ben ona binip, asıl gitmem gereken yere

gidecektim." Tekrar dükkân sahibine dönerek, yosun yeşili yorgun gözlerini, onun gözlerinin içine dikti. "Şimdi o treni, son vagonundan yakalamış durumdayım. Anlıyor musunuz? İnmek istemiyorum. İşte köpüğün altındaki acı kahvenin hikâyesi bu..."

Yaşlı adam, içtenlikle karşılık verdi, "Sizi daha iyi anlıyorum. Nihayet hayatta hak ettiğiniz yeri bulmuşsunuz."

"Teşekkür ederim."

Satıcı istifini bozmadan devam etti, "Ama farkındaysanız, onu da terk etmeye hazırlanıyorsunuz."

"Anlayamadım."

"Az önce aşkınızı ve şiirlerinizi bırakıp gidecektiniz; son vagondan da atlayacaktınız."

"Ama bana ölümsüzlük verirseniz, tekrar bulabilirim diye..."

"Ya bulamazsanız?"

"Sonsuz hayata rağmen mi? Gerçekten bir daha bulamayabilir miyim?"

Satıcı sessiz kaldı. Müşterinin gözbebeklerinin yeşili yine derinlere kaçmış gibiydi. Sislerin ardından cevap verircesine konuştu:

"Tabii, benden tevazuumu alacağınız için artık âşık olmama da, şiir yazmama da imkân yok. Her ikisi de kendiniz dışında birilerini, bir şeyleri sevmenizi, onların yokluğundan acı duymanızı gerektiriyor. Tevazuuyu öldürerek bunu yapamazsınız ki!" Sıkıntıyla başını iki yana salladı. "Hani acımasız değildiniz?"

Yaşlı adam ister istemez güldü. "Sizin kendinize olduğunuz kadar değilim."

"Ben mi kendime karşı acımasızım?"

"Evet, şimdiye kadar hep sizi mutlu edecek yerleri terk etmişsiniz. Şu anda da gözünüzü kırpmadan aynı şeyi yapmaya hazırlanıyorsunuz."

"Galiba siz hikâyeyi yanlış anladınız; hayatı boyunca terk edilen benim." Şaşkınlığı birden öfkeye dönüşmüştü.

"Yok yok; yanlış anlamadım. Evet, hayatınıza terk edilmiş bir çocuk olarak başlamışsınız ve hiçbir çocuğun hak etmediği şekilde ızdırap çekmişsiniz. Ancak, büyüdüğünüzde, bu eksikliği telafi edebileceğiniz bir hayata yönelmek yerine, kendinizi aynı kadere mahkûm etmişsiniz. Önce sizi mutlu eden okulunuzu, ardından da aşkı ve yakınlığı terk etmişsiniz. Evet, hep kadınlar sizi terk etmiş görünüyorlar ama aslında onlarla hiçbir gönül bağı kurmayarak, onları çoktan terk eden siz olmuşsunuz. Bazen gerçeğin kendisi, görünenin tamamen zıttıdır; biliyor musunuz?"

"Yani terk edilen, aslında terk eden midir?"

"....."

Müşteri uzun bir süre sessiz kaldı. Sonra kalkıp pencerenin yanına gitti ve uzakları seyre daldı. Döndüğünde, gözlerinin içindeki yosunlar sanki yeniden dalgalanmaya başlamıştı.

"Bir soru sorabilir miyim?" dedi. "Peki, neden böyle yapıyorum? Neden farkında olmadan kendimi hep aynı çembere sokuyorum?"

"Herkes bunu yapar," diye karşılık verdi yaşlı satıcı. "Ne kadar kötü olursa olsun, bildiğini tekrarlamak, hayatta en emin yoldur. Sonunda karşınıza ne çıkacağını bilmenin hafifliğini, bilmediğiniz hazineyi aramanın zahmetine tercih edersiniz. Tekrarlar, telafilerden çok daha kolaydır."

"O halde ben, aynı hayatı sonsuza dek tekrar etmek için ölümsüzlük istiyor olabilir miyim?"

"Sanmıyorum. Tekrar, bir amaç değildir aslında. Yalnızca, telafi umudunun yanlış bir uygulamasıdır. Sizin de içinizde büyük bir telafi umudu ve arzusu olduğunu hissediyorum. Öyle olmasaydı, bulduğunuz aşk ve şiirler, sizi buralara kadar getirmezdi. Ancak içinizdeki tekrarlama eğilimi, yol kesen eşkıya gibi burada da karşınıza çıkıp, hayatınızda ilk kez bulduğunuz; şu anda en büyük doyum kaynağınız olan varlıklarınızı elinizden almaya kalkıştı."

"Ben de hiç direnmedim. Garip değil mi bu?"

"O anda garip gelmemesi normal. Şimdi garip gelmesi ise muhteşem!"

Müşteri güldü. "Yani sonunda aklım başıma geldi; öyle mi?"

Satıcı da müşterisinin gülüşüne eşlik etti.

"Siz şimdi bana, trenin gittiği yere kadar git ve zamansız atlama diyorsunuz, değil mi? Çünkü sonsuza dek yaşasam bile, şu anda bulduğum hazineyi bir daha bulamayabilirim."

"Ben size ne yapacağınızı söyleyemem. Yalnızca pazarlığımızda bir seçim yapabilmeniz için size gördüklerimi gösterebilirim."

Müşteri, yaşlı satıcının gözlerinin içine bakarak eğildi ve tokalaşır gibi elini uzatarak, onun elini, iki eliyle sıkıca kavradı.

"Teşekkür ederim. Büyü Dükkânı'nda asıl önemli olanın, alışveriş değil, pazarlık olduğunu söylemişlerdi ama galiba hiçbir şey anlamamışım. Buraya gelirken, geç de olsa hayatın anlamını keşfettiğimi ve sizi buna ikna edebileceğimi sanıyordum. Fakat ne yalan söyleyeyim; çok yanılmışım. Biliyor musunuz, hayatın gerçek anlamını şu anda iliklerime kadar hissedebiliyorum. Bunun, yaptığımız pazarlık sayesinde olduğuna inanamıyorum. Sağ olun, var olun. Tabii sonsuza dek değil!" Espriye ikisi de güldüler.

"Rica ederim dostum. Sizi tanıdığıma çok sevindim. Çoğu zaman Büyü Dükkânı'ndan istenilen şey, buradan alınabilecek en iyi şey olmayabiliyor. Benim görevim, size, sizin istediğinizden daha iyisini bulup verebilmek..."

"Ölümsüzlükten başka hiçbir şeyin beni tatmin edemeyeceğinden öyle emindim ki! Demek ki halen istasyonda beklemeye devam ediyormuşum. O vagona gerçekten bindiğimi şimdi hissedebiliyorum..."

"Size iyi yolculuklar."

"Teşekkür ederim. Size de..."

İki adam verandada ayrılırlarken, sessizce el sıkıştılar. Müşteri, arkasına bakmadan yoluna devam etti.

Güneş, kısa günün tadını çıkarırcasına, olanca enerjisiyle yeryüzünü ısıtmaya devam ediyordu. Bu mevsimde, güneşi hissetmek istiyorsanız, onun küçük pencerelerden içeri girmesini beklemek yerine, siz onun peşine düşüp doğaya çıkmalıydınız. O zaman hiç de kendini esirgemiyordu işte. Şimdi uzun bir yürüyüş yapmanın tam zamanıydı.

"Dede, bak burada ne var!"

Yaşlı adam, Çınar'ın, altında durduğu genç köknar ağacına doğru ağır ağır yürüdü. Çınar sabırsızca yerinde zıplıyor, ağacın gövdesinde bir yere işaret ediyordu. Biraz daha yakına gidince ne olduğunu anladı: Baharla birlikte canlanıp serpilen köknara, gövdesinin etrafındaki kabuk dar gelmeye başladığı için yer yer çatlamıştı. Çatlayan kabukların arasından, altın rengindeki reçine dışarı sızıyordu.

"Dede bu ne?"

"Bu, çamsakızı oğlum..."

"Çiğneyebilir miyim?"

Yaşlı adam, dikkatle kopardığı parçayı Çınar'ın ağzına verdi ve onu, ilk anda dağılıp toz gibi olan parçacıkları yutmaması için uyardı. Çiğnedikçe toparlanıp bütünleşecekler sakıza dönüşeceklerdi. Rengi de tamamen değişecek ve moraracaktı. Bu mevsimde çamsakızları biraz acımtırak olurdu. Birkaç hafta sonra daha tatlımsı sakızlar elde edebilirlerdi. Çınar, ağzına attığı sakızı çiğnemeye çalışırken, koşarak uzaklaştı. Yaşlı dedenin son söylediklerini duymamıştı bile. Beline sıkıştırdığı ince düz çubuklardan birini, elindeki yaya yerleştirerek

hedefe doğru fırlattı. Okunun peşinden koşup baktığında, "Yaşasın, seninkinden daha uzağa atabildim!" diye bağırarak zıpladı. Ok ve yayları bir gün önce yapmışlardı. Yere kütüklerle işaret koyarak, iki kütüğün arasından atış yapıyorlar ve birbirleriyle yarışıyorlardı. Rakibiniz bir çocuk ise geçildiğinize veya yenildiğinize gayet yürekten sevinebilirdiniz.

"Aferin sana; beni alt etmeyi başardın." Sesini duyurmak için kendini biraz zorlamıştı.

"Dede sen de gelip atış yapsana."

Yaşlı adam yorulmuştu ama belli etmemeye çalışarak atış noktasına gitti. Yavaşça eğilip yerdeki yayı eline aldı ve cebindeki oklardan birini takıp, atışını yaptı. Çınar yeniden koşup, okun kendisininkinden geriye düştüğünü görünce, kendiyle gurur duyan bir eda ile geri geldi. Birkaç atış daha yaptıktan sonra, güneş batmak üzere olduğundan ve serinlik çıktığından, içeri girmeye karar verdiler.

Çınar döndüğünden beri havalar iyice yumuşamış, Büyü Vadisi'nde günler daha aydınlık ve ılık geçmeye başlamıştı. Bahar, her yıl geldiği halde, sanki her seferinde ilk kez yaşanıyormuşçasına büyük bir coşku uyandırır, haz verirdi insana. Bunu diğer mevsimler için söylemek pek mümkün değildi galiba. Yaz, zaten baharın doygunluğunun ardından geldiği için sakin ve tezahüratsız karşılanırdı. Sonbahar başladığında, sanki çok sevdiğiniz bir şehri arkanızda bırakmış da, onu uzaktan gören tanıdık bir istasyonda kısa süreli du-

raklamışsınız gibi hüzün salınırdı içinize. Kış ise kapıdan göründüğü anda korkutan, hayatın sizin kontrolünüzde olmadığını hatırlatan, sizi kendinizi sakınmak, korumak zorunda bırakan, ama günler geçtikçe alışılan bir mevsimdi. Soğuk kış günlerinin ardından, Çınar'ın Büyü Dükkânı'na yeniden gelişi de tıpkı baharın gelişi gibi olmuştu işte. İlk kez geliyormuş gibi... Ama bir o kadar da tanıdık ve cömert... Evet, evet, belki de o coşkunun sırrı buydu. Bahar, mevsimlerin en bonkörü idi. Eli kolu dolu gelir; kış mevsiminin alıp götürdüğü renkleri, çiçekleri, böcekleri hediye ederdi doğaya ve canlılara. Üstelik en taze, en canlı halleriyle... Çınar da öyle yapmıştı; yokluğunu telafi etmek istercesine, kendi varlığını, yeniden cömertçe sunmuştu Büyü Dükkânı'na. Mutlu olmuştu yaşlı adam, ta ki o akşamüzerine kadar...

Birkaç gün önce, Çınar akrabasıyla birlikte okuldan döndüğünde, sevinç içinde, çantasından bir zarf çıkarmıştı. Annesinden mektup gelmişti. Oğlunu çok özlediğini söylüyor ve müjdeli bir haber veriyordu: Yakında döneceklerdi! Giderken planladıklarından çok daha erken bir dönüş olacaktı bu; öyle olması gerekmişti. Geldiklerinde anlatırlardı. Hoş, gerekçelerini hiç de merak etmiyordu Çınar. O yalnızca dönecek olmalarına çok seviniyordu. O ana kadar açıkça dile getirmemiş olsa da onları ne kadar özlemiş olduğu, bu tepkisinden anlaşılabiliyordu. Garip hissetmişti kendisini yaşlı adam. Sanki yıllardır yalnız yaşamıyormuş gibi birden hüzün kaplamıştı içini. Nasıl bu kadar benimsemiş, hayatına alabilmişti bu çocuğu bilmiyordu. Neden müşterilerini uğurlar gibi gönül rahatlığı ile uğurlayamıyordu onu? Bu bağlılığın

içindeki sır neydi? Takip eden günlerde bu sorulara yanıt bulmaya çalışmış ama çok da başarılı olamamıştı. Sonunda düşünmeyi bıraktı ve kendini bu gerçeğe alıştırmaya çalıştı.

"Dede, annemler geldikten sonra da buraya; senin yanına, kalmaya gelebilir miyim?" Çınar ilk günkü sevincinin ardından, bu tür sorular sormaya başlamış, kışın akrabalarında kaldığı süre içinde, Büyü Dükkânı'nı özlediğini anlatmıştı. Bu sorular, yaşlı adamı umutlandırıyor, ona yanıt verirken, mümkün olduğunca davetkâr ve cesaretlendirici konuşuyordu. İstiyordu ki Çınar'ın, Büyü Dükkânı ile bağı tamamen kopmasın...

Sınırlı zamanlar, bereketli zamanlardır... Bu haberi aldıklarından beri günleri sanki daha uzun yaşıyorlardı. Günışığı süresinin uzamış olmasının etkisi de olabilirdi ama yalnızca bu değildi. Bir güne, eskisine kıyasla daha çok şey sığdırabiliyorlardı. Her gün muhakkak doğaya çıkıyorlar, keşifler yapıyorlar, oyun oynuyorlar, oyun aletleri ve oyuncaklar üretiyorlardı. Örneğin, şu anda üzerinde çalıştıkları şey, Çınar'ın binebileceği tahta bir araba idi... Onunla bayır aşağı gitmek çok zevkli olurdu. Kendi çocukluğundan hatırlıyordu bu oyuncağı yaşlı adam. Büyükbabasıyla birlikte yapmışlardı. Bir an önce binmek için o kadar sabırsızlanıyordu ki onu yapmak için geçen birkaç gün sanki bir yıl kadar uzun gelmişti. Bittiğinde, büyük bir hevesle binmişti üzerine. Direksiyon görevi gören ön dingilin üzerine koyduğu ayaklarını hafifçe oynatarak, arabayı kumanda edebiliyordu. Toprak bayırlarda ustaca biniyor, arkadaşlarıyla yarış yapıyorlardı. Hepsinin benzer türde arabaları vardı. Şimdi de Çınar'a aynısından yapmaya

çalışıyordu. Odunlukta, çeşitli işler için biriktirmiş olduğu düz tahta, kalın dal parçaları ve ince kütüklerden alarak, önce oturma yeri için üçgeni andırır bir parça kesmiş, daha sonra da dingilleri, tekerlekleri ve ara bağlantıları hazırlamıştı. Parçaların yontulması, zımparalanması gibi işler zaman alıyor, bunlarda Çınar'dan da küçük yardımlar istiyordu. Yoruluyordu yorulmasına ama hiç yakınmıyordu. Ne de olsa bir müddet sonra bugünleri özleyecekti. İnsanın hünerli belleği, yorgunluk, bitkinlik, acı gibi bedensel kayıtları siliyor ama hissiyatı saklı tutuyordu. Onun için geçmişte sizi zorlamış olan pek çok durumu, eleğin üzerinde kalan hoş duygularla anabiliyordunuz.

Ertesi günü Çınar okuldan geldiğinde, onu bir sürpriz bekliyordu: Tahta araba bitmiş, basamakların hemen önünde duruyordu. Çantasını bir kenara atıp, sevinçle üzerine oturdu. Kendisini, verandada beklemekte olan dedesine bir sürü soru sordu. Nasıl çalışıyordu? Düz yerde gider miydi? Freni var mıydı? Bir gün okula da götürebilir miydi? Sanki sorduğu sorular, aldığı yanıtlardan daha önemliymişçesine, bir sorunun ardından hemen diğerine geçiyordu. Sonra da dedeyle birlikte arabayı, ön dingile geçirilmiş olan kayıştan çekerek, hafif eğimli bir çimenliğe getirdiler. Çınar günlerdir, arabanın düzeneğini anlamaya çalışıyor, onu nasıl süreceğini sorup duruyor, yaşlı adam da bıkıp usanmadan tarif ediyordu. Ancak çocuğun, bizzat denemeden bunu anlaması ve canlandırması mümkün olmuyordu. Şimdi artık deneme zamanıydı fakat az önceki coşkusu yerini ürkekliğe bırakır gibi olmuştu.

"Dede sen beni arkamdan tutar mısın?"

"Merak etme oğlum, bu bayır çok kısa; hiçbir şey olmaz. Sen sadece benim söylediklerimi yap. Ayaklarını dingilin üzerinden kaldırmayacak, kayışı gevşek tutacak ve ayaklarını hafifçe oynatarak arabayı istediğin yöne çevireceksin. Eğer fazla hızlanırsan, kayışı kendine doğru çekerek durabilirsin. Ancak çok da hızlı çekme; o zaman geriye ya da yana doğru devrilebilirsin."

Çınar, söylenileni başta yapmasına rağmen, araba hafifçe hızlanınca, paniğe kapılmış ve ayaklarını havaya kaldırarak, kendini yana atmıştı. O, çimlerin üzerinde yuvarlanırken, araba da kendi kendine kayarak devrildi ve bayırın bitiminde ters dönmüş olarak durdu. Yaşlı adam, bu sahneyi defalarca yaşamış olduğu ve Çınar'ın da yaşayacağını bildiği için sakindi. Çınar ise yerinden kalkıp koşarak arabanın yanına indi. Düzeltip, bir şey olup olmadığına baktı. Olmamıştı. Bu arabalar, defalarca devrilir, çarpar ama öyle kolay kolay bir şey olmazdı. Morali bozulmamıştı. Arabasını kendi kendisine, kayışından tutarak, bayırın başına kadar çekti. Gayreti takdire değerdi. Yaşlı adam, çocuğun başını okşadı. Tekrar ne yapması gerektiğini anlattı. Bu kez olmuştu. Her ikisi de çok sevindiler. O gün Çınar, defalarca arabasıyla o bayırdan kaydı. Kimisinde düşüyor, kimisinde istemediği bir yöne gidiyor, kimisinde hedefine ulaşıyordu. Yaşlı adam, oturduğu yerden onun sevincine eşlik ederken, çok ama çok mutlu olduğunu fark etti. Çınar da böyle hissediyor olmalıydı. Belleklerinin elemeye kıyamayacağı anılardan biri buydu işte. Ertesi gün

daha uzun bir bayır bulmaya karar verdiler. Aslında yaşlı adam, neresi olması gerektiğini gayet iyi biliyordu ama bu keşfi birlikte yapmak en iyisiydi.

Kıpkırmızı gelincik tarlaları, bereketli nisan yağmurlarının doyurduğu toprağın, yeryüzüne armağanı idi sanki... Yaşlı adam, bütün kır çiçeklerini sevmesine rağmen hiçbirinden, gelincikten etkilendiği kadar etkilenmiyordu. Zıtlıkların çiçeği idi gelincik... Ateş gibi rengiyle davetkâr, ama dokunduğunuzda dağılacak kadar ürkek; sizden hiçbir şey beklemeden, kupkuru bir toprakta ya da bir kayanın dibinde bitecek kadar güçlü ama hemen boynunu bükecek kadar narin; uzaktan bir bütünün ayrılmaz parçası, yakından yalnız ve ayrıksı; çiçeği kusursuz güzellikte, sapı dikenli, yaprakları sevimsiz... Ve bütün bu çelişkileri unutturacak kadar cazip... Uzaklardaki tüm uçarı gelinciklere selam gönderdi yaşlı adam, verandadaki tahta sırasından.

Bir ilkyaz sabahının, tatlı serinliği vardı ortalıkta. Çınar'ı uyandırmamak için, erkenden kalkıp dışarı çıkmıştı. Yorucu okul günlerinin ardından gelen tatil sabahlarında, onun mışıl mışıl uyuması için elinden geleni yapıyordu. Ufku seyre dalıyor, yürüyüş yapıyor, ufak tefek bahçe işlerini hallediyordu. Bugün de Çınar uyanana kadar, kapının önündeki yabani otları temizleyebilirdi. Sonra birlikte kahvaltı ederler ve günün geri kalanını planlarlardı. Yavaş hareketlerle yerinden kalktı; basamaklardan inip, odunluğa yöneldi. Gıcırtıyla açılan kapının ardındaki loşluktan gelen bildik kokuyu içine çekti. Sanki içerideki her şeyin, rutubetten kendi payına düşeni alarak, özene bezene yarattıkları eşsiz bir kokuydu bu. Büyükbaba-

sının odunluğu böyle kokardı. Sonra kendisininki de böyle kokmaya başladı. Kokunun yoğunluğu, yağışlı ve soğuk kış günlerinde artar, havalar ısınınca hafiflerdi. Kokunun en hoş olduğu zamanlar bahar mevsimleriydi. İşte o zaman onu içine çeker, ciğerlerine kadar gitmesine izin verirdi. Odunluktan gerekli aletleri aldıktan sonra dışarı çıkıp, kapıyı kapattı. Ön tarafa doğru yürümeye başladığında, birinin, koşturarak Büyü Dükkânı'na doğru gelmekte olduğunu fark etti. Gözleri uzaktan iyi seçememişti ama ilk önce yabancı zannettiği bu kişinin, yeni bir müşteri olmadığını anladı. Elindeki aletleri verandanın önüne bırakarak, ona doğru birkaç adım attı. Çok geçmeden, yürüyüşünden tanımış, onun Çınar'ın akrabası olduğunu anlamıştı. Merak içinde yaklaşmasını bekledi.

"Buyurun, buyurun; hoş geldiniz," diyerek karşıladı. İçeri davet ettiyse de akraba her zaman olduğu gibi, biraz uzakta durmayı tercih etmişti. Acelesi vardı ve hemen dönmesi gerekiyordu. Yaşlı adama önemli bir haber vermek için buradaydı. Endişelenecek bir şey yoktu; tam tersine güzel bir sürprizi bildirecekti: Çınar'ın anne ve babası bu sabah dönmüşlerdi! Bugün de buraya gelip çocuklarını alacaklardı. Onları aniden karşısında görünce şaşırabilir diye yaşlı adama haber vermek istemişti; zira onun, çocuğa ne kadar düşkün olduğunu biliyordu. Neyse, bir an önce gitmeliydi; evden beklerlerdi. Tanıştıklarına çok memnun olmuştu. Nasıl olsa bir gün tekrar görüşürlerdi...

"Sağ olun, sağ olun. Tabii görüşürüz; güle güle," dedi yaşlı adam, omuzları çökük... Arkasını dönüp verandanın basamaklarından çıkarken dizlerinin birden güçsüzleştiğini his-

setti. Tahta tabureye oturup, sırtını kamburlaştırdı. Hemen yanı başında duran tahta arabayı ayağıyla ileri geri oynattı. Ne çok sevmişti Çınar bu arabayı. Artık daha dik bayırlarda da ustaca binebiliyordu ona. Birkaç gün daha kalsaydı, onu etraftaki küçük tepeciklere çıkaracaktı. Ama işte o gün gelmişti. Bir süredir gelmesinden korktuğu gün, bugündü demek ki. Hüznü bütün gövdesini kaplamıştı. O sırada gökyüzünden süzülüp gelen ve verandanın parmaklığına konan kuş ile göz göze geldi. Kıpırdamadan öylece oturdu yerinde; ürkmesin, kaçmasın diye... Sanki o kuş karşısında durduğu sürece zaman da duracak, her şey olduğu gibi donup kalacaktı. Bu muydu istediği? Tam o sırada içeriden bir ses duyuldu. Kapı gıcırdadı; kuş uçtu; Çınar göründü.

"Günaydın dede, ne yapıyorsun?"

Yaşlı adam gülümseyerek ayağa kalktı. "Günaydın oğlum, gel bakalım. İyi uyudun mu?"

Çocuk kafasını salladı. Arabasına bir bakış atıp, "Bugün daha uzak bir yere gideceğiz değil mi?" diye sorarak tahta sıraya oturdu; yaşlı adam da yanına ilişti. Çınar'ın başını nazikçe okşarken, asıl yapmak istediğinin ona sıkı sıkı sarılıp bağrına basmak olduğunu fark etti ve gözlerinden iki damla yaş süzüldü. Belli etmemeye çalışarak boşta kalan eliyle yüzünü sildi. Galiba uzatmamak en iyisiydi ama sözcüklerin boğazında düğümlenmesine engel olamıyordu. Kendine tamamen yabancı gelen tuhaf bir sesle konuşabildi sonunda.

"Oğlum sana güzel bir haberim var. Annen ve baban geri dönmüşler. Bugün buraya geleceklermiş biliyor musun?"

Çınar hayretle yaşlı adamın yüzüne baktı. İlk anda soluklaşan yüzü aniden pembeleşti; gözlerinde güçlü bir ışıltı oluştu.

"Yaşasın!"

Az önce yapamadığını, bu kez hiç zorlanmadan yapıverdi yaşlı adam. İkisi aynı anda birbirlerine sarıldılar. Çocuğun sevinci, yaşlı adamın hüznünü eritip yok etmişti. O da küçük can yoldaşı kadar mutluydu şu anda. Hatta belki de daha fazla... Çocuğun, tek kişilik duygu dünyasının yanında, kendisininki iki kişilik olmak zorundaydı. Bir çocuk, sizi ne kadar severse sevsin, kendi duygularının etkisindeyken, sizin hissettiğiniz gibi hissedemezdi. Fakat bir büyük için sevebilme yetisi, karşısındakinin yerine de hissedebilmek ile ölçülebilirdi ancak. Duygular, yaz ve kış kadar farklı olsa da onun gibi hissedebilmek, onun hissiyatına erişebilmek... Bunu başarabildiğine sevindi yaşlı adam. Demek ki gerçekten büyümüştü. Kendisine "aferin" dedi içinden ve muzipçe gülümsedi. Kısa süren sarılmanın ardından Çınar'ın ardı ardına sorduğu sorulara cevap yetiştirmeye çalıştı: Ne zaman geleceklerdi? Onlarla hemen eve dönecek miydi? Arabasına nasıl bindiğini onlara da göstersin miydi? Giderken arabayı ve yaptıkları diğer oyuncakları yanında götürebilir miydi? Tatillerde gelip kalabilir miydi? O zaman yeni oyuncaklar da yaparlar mıydı?

Kahvaltı boyunca heyecandan doğru dürüst bir şey yiyememişti Çınar. Fazla zamanları olmadığı için masayı toplamadan dışarı çıktılar. Tahta arabayı da alarak Büyü Dükkânı'nın

arka tarafındaki bayıra doğru yola çıktılar. Oradan yolu kollayabilirler, birilerinin gelip gelmediğini görebilirlerdi. Yaşlı adam, çocuğa ayak uydurmaya çalışırken nefes nefese kalmıştı. Bayıra ulaştıklarında, bir ağacın altına oturup dinlenmeye çalıştı. Çınar büyük bir coşkuyla arabasına biniyor, her seferinde biraz daha yukarıdan başlamayı deniyordu. Artık yardıma ihtiyacı kalmamış, bu işte ustalaşmıştı. Bütün canlılığıyla belleğine kaydettiği şu anın, Çınar'ın da çocukluk anıları arasında, kendine bir sayfa bulmasını dileyerek gözlerini kapattı yaşlı adam; dinginleşmeye çalıştı.

"Dede geliyorlar! Bak geliyorlar!"

Gözünü açıp telaşla yerinden doğrulurken, Çınar'ın arabayı olduğu yerde bıraktığını ve yıldırım hızıyla yanından geçip aşağıya doğru koşmaya başladığını gördü. Güneşin kamaştırdığı gözlerini kırpıştırıp, elini siper ederek yola doğru baktı. Gördüğü şey, yalnızca hareket eden iki puslu noktadan ibaretti. Ayağa kalkıp, tahta arabanın yanına gitti; kayışından tutup çekerek bayır aşağı inmeye başladı. Yürürken karşıdaki görüntü de kısmen netleşti. Evet, gelenler onlar olmalıydı. Çocuğun kartal gözü keskinliğindeki görüşünden kaçmamışlardı. Kendilerini karşılamak için var gücüyle koşan çocuklarını fark etmiş olmalıydılar. Baba hızlanmış, anne biraz daha geride kalmıştı. Önce baba ve oğul birbirlerine kavuştular; ardından anne de onlara katıldı. Mutluluklarını görebilmek için yanlarında olmaya gerek yoktu. Parça parça görüntüler tek bir noktada birleşti. Birbirlerine sıkıca sarılmış olmalıydılar.

Müdürlüğü
KÜTAHYA

Bir yerdeki kavuşma, başka yerdeki bir veda anlamına geliyordu. Hissettikleriniz ise bakışlarınızı hangi sahneye çevirdiğinizle ilintili idi. Yaşlı adam, yürcğinin bir tarafında derin bir huzur, bir tarafında da ince bir sızıyla, verandaya çıkarak onları beklemeye koyuldu. Çınar'ın heyecanlı sesi ve el kol hareketlerinden, Büyü Dükkânı'nda geçirdiği zamanı; neler yaptığını anlatmakta olduğu anlaşılıyordu. Baba, annenin, anne de Çınar'ın elinden tutuyor, anne hafif paytak yürüyordu. Dükkâna ulaştıklarında hepsi heyecanlıydı. Çınar, kenarda duran tahta arabayı göstermek için onları çekiştirirken, anne baba da yaşlı adamla selamlaşmak ve teşekkür etmek için telaş ediyorlardı. Sıcak karşılaşmanın ardından, hep birlikte içeri girip oturdular.

Güzel hediyeler ve güzel haberlerle gelmişlerdi. Çınar'a içinde, küçük metal şövalyeler ve at figürlerinin olduğu bir kutu, yaşlı adama da iki tane gümüş zarflı kahve fincanı getirmişlerdi. Güzel haberin ne olduğunu tahmin etmek pek zor olmasa da Çınar henüz dikkatini bu tür ayrıntılara verebilecek kadar sakinleşmediğinden, onun bunu bizzat duyması gerekiyordu. Babası, annesinin şişkince olan karnını göstererek, ona bir kardeşi olacağını açıkladı. Erken dönmelerinin nedeni de işte buydu. Çınar ilk anda pek tepki verememiş, sakin karşılamıştı. Fakat yaşlı adam onun eşyalarını hazırlamak için ayağa kalktığında, Çınar, annesinin yanına giderek onu soru yağmuruna tutmuştu.

"Anne ne zaman doğuracaksın?"

"Erkek mi?"

"Adını ben koyabilir miyim?"

"Ona da oyuncak aldın mı?"

"Benimle yatabilir mi?"

"Doğunca onu da dedeyle tanıştırabilir miyiz?"

"Burada birlikte oynayabilir miyiz?"

"Benim oyuncaklarımı bozar mı, kitaplarımı yırtar mı?"

Çınar'ın en büyük dileğinin gerçekleşmesine çok sevindi yaşlı adam. Bir çocuğun bir dilekte bulunurken ne kadar zayıf ve çaresiz olduğunu düşündü çünkü dileğinin gerçekleşmesi için mutlaka büyüklere ihtiyacı vardı. Keşke şu anda bu farkı bilebilse ve tadını çıkarabilseydi. Nasıl olsa büyüyünce, iyilik perileri kaybolacak ve dileklerinin gerçekleşmesi için kendisinin bir şeyler yapması gerekecekti.

Veda zamanı gelmişti. Verandada ayrılırlarken son anda hatırladığı cam küreyi de kutusuyla getirip Çınar'a verdi yaşlı adam. Her şeyi birden taşımak zor olacağı için tahta arabayı sonra da alabilirlerdi. Bu konuda herkes aynı fikirdeydi. Tekrar bir araya gelmeye vesile olacak elle tutulur bir bağ bırakmak hepsine iyi gelmişti anlaşılan.

Onlar uzaklaşırken, gözlerinde iki damla yaş, bedeninde tatlı bir yorgunluk vardı. Güneş yükselmiş, uzaktaki gelincik tarlasını bir kat daha kırmızıya boyamıştı. Oraya kadar yürüyüp biraz gelincik toplamaya karar verdi.

Uzun yaz günlerinin, dingin akşamüzerlerinden biriydi. Yaşlı adam gün boyunca iki müşteri ağırlamış, çetin pazarlıklar yapmıştı. Şimdi canı verandada oturup kitap okumak istiyordu. Koltuğunu sürükleyerek dışarı çıkarırken hiç zorlanmadı. İyi geçen alışverişlerin ardından, ne kadar yorulmuş olursa olsun kendini zinde hissederdi. Az önce giden müşterisi, geleceğe dair inancını ve mutlu olma umudunu tamamen yitirdiğini söyleyen biriydi. Anlattığına göre, yıllardır umut ettiği hiçbir şey gerçekleşmemiş, her defasında ters yüz olmuştu. Son derece öfkeliydi; bütün umutlarını geri istiyordu. "Yeniden yitirmek için mi?" diye sormuştu yaşlı adam. Bu soru, çileden çıkarmıştı müşteriyi. Satıcı dedi ki, "Ölü umutların peşinden koştuğunuz sürece yeni bir umut besleyemezsiniz. İsterseniz size yitip giden umutlarınızı geri verebilirim. Bunun karşılığında da şu anı yaşama yetinizi alırım." Müşteri, bu alışverişin hiçbir işine yaramayacağını anlayınca devam etmişti dükkân sahibi, "Umut etmek, tıpkı bir günebakanın güneşi takip etmesi gibidir. Güneş her gün, bir öncekinden farklı bir zamanda, farklı bir noktadan doğar; gün boyunca yer değiştirir ve yine bir gün öncekinden farklı bir zamanda, farklı bir noktadan batar. Aslında seyrüsefer eden güneş değil, dünyadır. Yani günebakanın kendi toprağı; bizatihi kendisidir. Güneşi kaybetmemek için durmaksızın devinir dururlar... Günebakan, güneşi hiçbir zaman arkasında aramaz. Güneş yalnızca onun karşısına çıktığı anda vardır

ve tek yaptığı şey, o batana kadar yüzünü ona dönük tutmak, onunla kalmaktır."

Giden müşterinin ardından şimdi düşünüyordu da onun Büyü Dükkânına gelişi yeni bir umudun arayışı değil miydi? "Hayır," dedi yaşlı adam kendi kendine. Onu buraya getiren şey, eski umutlarıyla hesaplaşma hırsıydı. Dükkân sahibinden, onları hortlatmasını, yeniden karşısına dikmesini istiyordu. Yani onca yolu, zaten yıllardır yapmakta olduğu şeyi bir de burada yapmak için gelmişti. Nafile bir çabaydı bu. Oysa yapması gereken, giden umutların ardından bir cenaze töreni düzenlemek ve onların yasını tutmaktan başka bir şey değildi. Eğer bunu başarabilirse, kendi kendini hapsettiği tavan arasından çıkabilecek, yeni umutlar besleyebilir hale gelecekti. Koltuğunu ileri geri sallarken uzaklara dalıp gitti bir süre. Güneş, etrafı kızıla boyamış, bugün de Büyü Vadisi'ne veda etmeye hazırlanıyordu. Henüz batı yakasındaki dağların ardında kaybolmamıştı; bir iki sayfa okuyabilirdi. Boynuna asılı duran gözlüğünü takıp elindeki kitabın kapağını açtı.

Başını, okuduğu kitaptan kaldırmasına neden olan ses çok yakından gelmişti. Nasıl fark etmemişti bilmiyordu. Büyü Dükkânı'na yeni bir müşteri geliyordu. Ağır ağır yürüyen, arada bir durup soluklanan, etrafına bakınan yaşlı bir kadın... Yaşlı adam hemen yerinden doğrulup ayağa kalktı. Nasıl olduğunu anlayamadığı bir şekilde merdivenlerden inip, kadına doğru yürümeye başladı. Müşterilerini yolda karşılamak adeti değildi oysa. Bu kez içinden bunu yapmak gelmiş, o da kendini durdurmamıştı. Kadının yanına varınca, şefkatli bir ses tonuyla, "Hoş geldiniz," dedi. "Hoş bulduk," diye karşılık verdi o da aynı tonu tutturmak istercesine.

"Size yardımcı olmamı ister misiniz?"

"Teşekkür ederim. Biliyorum, genç değilim ama hâlâ kendi kendime yürüyebiliyorum. Az önce, yokuşu çıktıktan sonra oturup biraz dinlenmiştim. Şimdi iyiyim merak etmeyin."

Güneş batmış, hava serinlemeye başlamıştı. Hafiften rüzgâr esiyordu. Birlikte verandanın basamaklarından çıkarak sessizce içeri girdiler. Kadın, durup etrafına bakındı. Yaşlı adam ona köşedeki koltuğu işaret etti; kendisi de kanepeye oturdu. Pencere açıktı. Tül perde dalgalanıyordu. Yaşlı kadın, gümüş rengi uzun saçlarını ensesine doğru toplayıp arkadan bükerek kendine çeki düzen verdi.

"Size nasıl..."

Kelimeler dudaklarında asılı kaldı dükkân sahibinin. Göz göze geldikleri an durdu. Burada yeni olmayan bir şey vardı ama idrak edemiyordu. Bedeninde garip şeyler oluyordu. Renginin solduğunu, göğsünün kabardığını, karın boşluğunun yanmaya başladığını hissetti. Bazen hissiyat idraktan önce başlardı. Tıpkı bir toz bulutunun aniden ortalığı kaplaması gibi... Karşısındaki kadın, gözlerini kaçırdı. Tül perde tekrar havalandı. Yaşlı adamın, gözleri bu kez kadının dudaklarının kıvrımına takıldı. Toz bulutu dağılıyor, toz parçacıkları yavaş yavaş yere iniyordu. Şimdi idrak etmeye başlıyordu. Bakışları yeniden birleşti ama konuşmadılar. Sanki biri, sözcükleri bir yere kilitlemiş gibiydi. Öylece ne kadar durduklarını ikisi de bilmiyordu.

Adam, kadının ıslanan gözlerinden süzülen iki damla yaşın, yüz çizgilerinin arasında kaybolup gidişini izledi. Sonra gözlerinin içindeki ışığı gördü. Sonunda kadının dudakları hafifçe aralandı:

"Özür dilerim."

Bu iki kelimenin kudretine, insanı geçmişten bugüne getirebilme gücüne şaşırdı yaşlı adam. İçindeki bütün karmaşa sona erdi; sözcüklerin kilidi açıldı.

"Hoş geldin."

"Seni incittiğim için o kadar üzgünüm ki anlatamam," diye devam etti kadın. "Yıllardır kendime ait olmayan bir hayatı yaşıyor gibiyim. Buraya gelmeyi çok istedim ama beni reddetmenden o kadar korktum ki cesaret edemedim."

Adam içtenlikle gülümsedi. "Tabii ki reddetmezdim ama o hayat da sana aitti. Kimse kendine ait olmayan bir hayatı yaşamaz." Belli belirsiz iç geçirdi. "Kocanın ölümüne üzüldüm."

"Evet, geçen seneydi." Kadın şaşkınlıkla adamın gözlerine baktı. "Fakat sen nereden biliyorsun?"

"Yalnızca senin, onu terk etmeyecek kadar güçlü bir vicdanın olduğunu biliyorum. Eğer o hayatta olsaydı, sen burada olmazdın."

Kadın utanmıştı; başını önüne eğdi. Yaşlı adam uzanarak onun dizine dokundu.

"Hayır hayır, sakın sitem ettiğimi düşünme. Bu beni incitmiyor. Onunla yaşadığın hayatı tamamlayıp geldin. Şimdi buradasın ve şu an benim için ikimize dair bundan daha gerçek hiçbir şey yok."

Ellerini aynı anda birbirlerine uzattılar; yaşlı adam, yaşlı kadının elini avcunun içine aldı; gözünün içine baktı. Gümüş rengi saçlarının, gümüş grisi gözlerine çok yakıştığını düşündü. "Demek ki roman orada bitmemiş" dedi.

İkisinin de dudaklarından, aynı anda tek bir cümle çıktı:

"Öyleyse yazar, iyimser olmalı..."

İç Dünya Oyunları'nda fantastik bir öykü ve sıra dışı kahramanlar bekliyor bizi. Akıl, Dürtü, Sağduyu, Haset, Coşku, Vicdan, Hüzün, Bellek ve diğerleri; yasak aşk, ayrılık gibi çetrefil projeler üzerinde çalışıp, bu grift 'iş'lerden yorulunca hep beraber tatile çıkmaya karar veriyorlar. Fikir, Coşku'dan çıkıyor, organizasyonu Akıl yapıyor. Böylece ismi olup cismi olmayan bu varlıkların, her gününü psikodramatik bir oyunla taçlandırdıkları bir haftalık tatilleri başlıyor. Onların aralarında oynadıkları oyunlara biz de eşlik ediyoruz farkına bile varmadan. Ama oyunların her biri kendi kendimizle karşı karşıya gelme seansları olup çıkıyor sonunda. Yazar, romanındaki pek çok şey us dışı olsa da bizi inandırmayı kolaylıkla başarıyor. Bunda da metnine oya gibi işlediği zengin ayrıntıların payı büyük.

Radikal Kitap
Ağustos 2005

Hayatta en çok istediğiniz şey, hayattan alabileceğiniz en iyi şey midir?

Büyü Dükkânı'ndan

Yeşim Türköz, çok sevilen kitabı **Büyü Dükkânı**'nın büyülü mekânına yıllar sonra tekrar gidiyor ve okuyucusunu, eski diyarda yepyeni bir buluşmaya davet ediyor. Mucizevî alışverişlerin yapıldığı bu mekânda, bizleri yeni müşteriler, yeni pazarlıklar ve bambaşka sürprizler bekliyor.
Büyü Dükkânı, müşterilerine ikinci kez kapısını açarken, dükkân sahibi yaşlı adam, yazarı ve okuyucuyu, mekânının daha da içine alarak, öznel dünyasının derin katmanlarında buluşturuyor; kendi hayat serüvenini günışığına çıkarıyor.

Yazar diyor ki:
"Büyü Dükkânı'na yaptığınız bu ikinci ziyaret, ilkinden farklı olacak. Yeni müşteriler ile yeni alışverişlerde daha çetin pazarlıklarla karşılaşacaksınız. Ancak orada pazarlıklardan çok daha fazlasına tanık olacaksınız. Alışveriş biter bitmez oradan ayrılmayacak, bu sihirli mekânda misafir olacaksınız. Peki, sihir bozulacak mı? Kim bilir? Belki de sihir sizin gözlerinizdedir..."

